

Aktualno

Podravje • Bodo težave mobilnih učiteljev reševali na ulicah?

➔ Stran 2



Kronika

Ormož • Vinogradniki še vedno niso prejeli vsega denarja za lansko letino

➔ Stran 32



Štajerski TEDNIK

Ptuj, torek, 10. septembra 2019

Letnik LXXII • št. 70 • Odgovorna urednica: Simona Meznarič • ISSN 1581-6257 • Cena: 1,20 EUR

kakovost
bivanja

Danes priloga

Aktualno

Ptuj • Kmalu začetek (ponovne) sanacije gledališke stavbe

➔ Stran 3

Politika

Podravje • Bo ptujski sindikat upokojencev tožil državo?

➔ Stran 2

Podravje

Sveti Tomaž • »Že včeraj bi bil dom poln, čakalne vrste so nemogoče«

➔ Stran 4

Kmetijstvo

Podravje • Nekdanje sorte krompirja zdesetkale bolezn

➔ Strani 6 in 7

V središču

Podravje • Velikopotezne ideje o urejanju območja Ptujškega jezera

➔ Strani 8 in 9

Ptuj, Ormož • Letos vzporedna humanitarna akcija slovenskih slikopleskarjev

Obrtna zbornica v ormoški šoli, Goričan v ptujski bolnišnici

Potem, ko je ptujska bolnišnica javnosti na tiskovni konferenci naznanila, da bodo slovenski slikopleskarji letos 22. novembra humanitarno prepleskali prostore otroškega oddelka, je prišlo na dan, da s to akcijo slikopleskarska sekcija Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije nima nič. Organizirata jo namreč Branko Goričan (sicer pobudnik te akcije) in njegov sin Aleš. Sekcija slikopleskarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS) pa se je letos 21. državno tekmovanje s humanitarno noto odločila izvesti 29. novembra v OŠ Ormož. Več na strani 3.



Foto: Črtomir Goznik

Drava •

Mulj nam pošiljajo Avstrijci

➔ Strani 8 in 9



Ormoško zdravstvo •

Rešitev kadrovskega cunamija s koncesijo?

➔ Stran 5



torkova
izdaja

Na grad
pa ljubezem

Nedelja, 22. septembra 2019, ob 17. uri

INPLAN
TRGOVINA
BAR
www.inplan.si

Štajerski TEDNIK

RADIOPTUJ

ilkos
CANDLES

Trio tenorjev,
Klapa Maslina,
Klapa Skala, Eros
... in presenečenje
večera ...

Več v notranjosti časopisa.

Podravje • Bo ptujski sindikat upokojencev tožil državo?

Minimalna pokojnina mora znašati 636 evrov!

Ptujski upokojenci, ki so združeni v aktiv sindikalnih aktivistov ZSSS, so minuli teden na ministrstva, vlado in poslance naslovili sedem zahtev. Med drugim zahtevajo, da se jim pokojnine dvignejo za 7,2 %. Če ne bodo našli sogovornika, razmišljajo celo o tožbah in drugih protestnih aktivnostih.

Dvig pokojnin upokojencem je ena izmed osnovnih zahtev ptujskega aktiva sindikalnih aktivistov Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

V omenjenem združenju so prepričani, da jim država krati pravice, ker ne usklajuje minimalne starostne pokojnine z nujnimi življenjskimi stroški. Zato zahtevajo dvig pokojnin za 7,2 %. Prepričani so, da bi zaradi gospodarske rasti minimalna starostna pokojnina morala znašati 636 evrov, torej 100 evrov več kot je trenutno. „Družbeni domači proizvod je visok in je nad povprečjem Evrope. Denarni tok v državo blagajno se nenehno zvišuje, vedno več je zaposlenih, tudi tisti, ki delajo v tujini, prinašajo v državo dodatni denar. Potrošnja se sorazmerno temu večja. Smo upokojenci še vedno žrtve sistema varčevanja, ste prepričani, da ne moremo učinkovito protestirati?!“ opozarjajo v aktivu, ki ga vodi predsednik Edi Kupčič.

Razborite napovedi državne neposlušnosti

V primeru, da ne bodo našli primerne sogovornika, ki bi jim prisluhnil in pomagal, napovedujejo shode in manifestacije. Pripravljene so bojkotirati tudi vse prihodnje volitve, ovirati delo državnih institucij, promet ... Razmišljajo tudi o tem, da bi državo in vlado celo tožili za kratenje pravic in neenakopravno obravnavo državljanov. „Zaznamovani pa boste ostali za vedno kot tisti, ki starejše odivate na rob družbe in jih pošiljate v čimprejšnjo smrt,“ še žugajo slovenskim politikom ob jasnih zahtevah, ki so jih posredovali pristojnim.

V ptujskem aktivu je 24 članov, ki redno sodelujejo pri sprejemanju odločitev. Kot pravijo, bi pokojnina 636 evrov omogočala vsaj minimalne pogoje za preživetje.



Foto: Črtomir Goznik

V aktivu zahtevajo 7,2 % dvig pokojnin.

Zdravi upokojenci bi radi delali več

Zdaj preštevili z zelo nizkimi pokojninami životarjajo in so na robu revščine. „Zdravi upokojenci smo pripravljene tudi delati dalje. Zdaj upokojenec lahko dela 60 ur, na uro prejme 4,5 evra, a mnogi so zdravi in bi želeli delati še več. Številni pa morajo, saj tisti, ki nimajo dovolj delovne dobe, prejmejo tudi pod 500 evrov mesečno. Takšnemu upokojencu vsak evro pride prav. Od nikogar ne želijo nič, le možnost, da delajo, seveda pa so tudi državi pripravljene plačevati prispevke,“ še dodaja Kupčič.

Še ena izmed zahtev ptujskega aktiva sindikalnih upokojencev se nanaša na izboljšanje stanja v zdravstvu. Kot pravijo, so prav upokojenci tisti, ki potegnejo kratko, saj najpogosteje potrebujejo zdravniško pomoč in jih dolge čakalne vrste najbolj prizadenejo.

Obenem menijo, da je nujno poenostaviti dostopnost do storitev pri specialistih in dodatno zavarovanje prenesti k osnovnemu, torej na ZZS. Po mnenju ptujskih upokojencev, ki so se ta teden srečali na izredni seji, bi morali posebej urediti tudi način plačevanja dodatnega zavarovanja, in sicer glede na prihodek zavarovanca in ne za vse enako. „Nastala je prava zagata tudi zato, ker ni zakona o dolgotrajni oskrbi. Najtežje je tistim, ki nimajo svojcev, pa so potrebni stalne pomoči, zanje ni prostora ne v domovih, ne v bolnišnicah. To so prave drame,“ še pravi predsednik aktiva.

Dženana Kmetec



Foto: Črtomir Goznik

Slovenija, Podravje • Bodo težave mobilnih učiteljev reševali na ulicah?

Učitelji že za oktober napovedujejo možnost prve stavke

Novo šolsko leto se je komaj začelo, SVIZ pa za oktober že napoveduje možnost izvedbe prve stavke. Tokrat zaradi problemov, s katerimi se srečujejo mobilni učitelji. Zahtevajo primerno povračilo stroškov za uporabo lastnega avtomobila v službene namene, ureditev napredovanj in povečanje števila mobilnih učiteljev.



Foto: CG

Če se ne bodo dogovorili z ministrstvom, bo stavka mobilnih učiteljev 23. oktobra.

Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ) je konec avgusta razpravljal o organizaciji glasovanja o stavki mobilnih učiteljev ter sklenil, da bo opredeljevanje potekalo v zavodih do 6. septembra. V primeru večinske odločitve za stavko bo ta – če do tedaj ne bo dosežen ustrezen dogovor z ministrstvom – v obliki enodnevne opozorilne potekala 23. oktobra letos.

„Stavkovne zahteve so tri, in sicer: mobilni učitelji zahtevajo, da se plačilo za prevoz, ki ga opravijo z lastnimi avtomobili, ko gredo poučevati na različne šole in zavode, uskladi s kolektivno pogodbo. Druga zahteva se nanaša na napredovanje v nazive, ki naj se za mobilne učitelje ustrezno uredi v zakonu. Trenutno namreč njihovo napredovanje zakonsko ni posebej urejeno, zato je zelo oteženo. Tretja zahteva pa je, naj ministrstvo sprejme ustrezne ukrepe, ki bi zagotovili povečanje števila mobilnih učiteljev. Trenutno jih namreč primanjkuje, posledično pa ima večina med njimi povečan obseg dela, lahko tudi do 27 pedagoških ur na teden,“ pojasnjuje v SVIZ.

Na OŠ dr. Ljudevita Pivka kar 29 mobilnih učiteljev

V mobilni službi OŠ dr. Ljudevita Pivka je zaposlenih 29 strokovnih delavk: defektologinje oziroma specialne in rehabilitacijske pedagoginje, logopedinje, socialne pedagoginje, psihologinje in inkluzivne pedagoginje, ki otrokom nudijo dodatno strokovno pomoč za

premagovanje primanjkljajev, ovir oz. motenj.

„Poudariti je treba, da je razlika med učitelji za dodatno strokovno pomoč in mobilnimi učitelji. Učitelji za dodatno strokovno pomoč so tisti, ki izvajajo delo na dveh lokacijah, če pa izvajajo delo na treh ali več lokacijah, pa so mobilni učitelji. Število mobilnih učiteljev je tako odvisno od števila lokacij, ki jih pokrivajo. To pa se vsako šolsko leto spreminja, včasih tudi med letom,“ pojasnjuje Lidija Hameršak Marin, ravnateljica OŠ dr. Ljudevita Pivka.

Ob koncu minulega šolskega leta so njihove mobilne strokovne delavke izvajale 704 ure dodatne strokovne pomoči tedensko in obravnavale 458 otrok na 27 osnovnih šolah s podružnicami. Število kilometrov, ki jih dnevno prevozijo, je odvisno od oddaljenosti lokacije, na kateri izvajajo dodatno strokovno pomoč, ter od števila omenjenih lokacij.

„Zaradi razpršenosti lokacij je lahko mesečno število prevoženih tudi 1300 kilometrov, če se dodatna strokovna pomoč izvaja na desetih lokacijah, ki jih opravi ena sama strokovna delavka. Plačilo za prevoz po trenutno veljavni zakonodaji je 8 % cene neosvinčenega motornega bencina na določen datum,“ še pojasnjuje ravnateljica.

Mobilni učitelji: "Ne zahtevamo višjih plač, le tisto, kar nam pripada!"

V SVIZ-u poudarjajo, da so bila večletna prizadevanja mobilnih strokovnih delavcev, da se jim zagotovi zakonito povračilo stroškov

za uporabo lastnega avtomobila za službene namene, se uredijo napredovanja v nazive na delovnem mestu in odpravijo povečanja učne obveznosti ter njihovo preobremenjevanje, doslej neuspešna. „Mobilni učitelji ne želijo višjih plač, pač pa le odpravo nepravilnosti. Želimo si, da bi z Ministrstvom za šolstvo in šport mobilni delavci dosegli dogovor o vseh teh zadevah in da stavke ne bo,“ sklene Hameršak Marinova.

Bi bilo bolje, če bi šole raje zaposlile mobilne učitelje?

Na osnovno šolo Olge Meglič na Ptujju prihajajo štiri mobilne učiteljice, od tega imata dve po eno uro oz. dve uri dodatne strokovne pomoči, tako da ne gre za polne pedagoške obveze. „Smiselno bi bilo, da bi ministrstvo v okviru sistematizacije delovnih mest v osnovnih šolah omogočilo zaposlitev strokovnih delavcev (specialnih

pedagogov, psihologov, socialnih pedagogov ...) na rednih osnovnih šolah. Zelo pomembno je imeti ta strokovni kader na šoli stalno prisoten, tako za učence kot učitelje in starše. Glede napredovanj v nazive pa je prav in nujno potrebna enotnost z vsemi ostali pedagoškimi delavci, učitelji,“ je stališče Helene Ocvirk, ravnateljice OŠ Olge Meglič.

Tatjana Vaupotič Zemljič, ravnateljica OŠ Ljudski vrt, izpostavlja še en vidik, in sicer, da takšna obravnava mobilnih učiteljev, kot so je trenutno deležni, ne prispeva k njihovi motiviranosti za delo: „Kam sodi učitelj, ki uči likovno na treh šolah, pa se vozi iz šole na šolo? Povsod in nikamor. Naša šola je k sreči toliko velika, da te stvari rešujemo tako, da jim zapolnimo obveze. Potrebujejo pa mobilne učitelje psihologe, pedagoge in tiflopedagoge. Velik problem je tudi pomanjkanje logopedov, ki bi jih na šoli nujno potrebovali za redno zaposlitev.“

Dženana Kmetec

Tri zahteve mobilnih učiteljev

Mobilni učitelji zahtevajo, da se plačilo za prevoz, ki ga opravijo z lastnimi avtomobili, ko gredo poučevati na različne šole in zavode, uskladi s kolektivno pogodbo. Druga zahteva je, da se jim uredijo napredovanja v nazive, tretja pa, da se poveča število mobilnih učiteljev.

V SVIZ pravijo, da ministrstvo mobilnim učiteljem ne zagotavlja službenih avtomobilov, zato so ti primorani za namen dela uporabljati lastni prevoz. Povrnejo se jim le stroški v višini, kot bi se z osebnim avtomobilom vozili na delo ali z dela – 8 % cene litra bencina za kilometer, medtem ko kolektivna pogodba za takšne primere določa 30 odstotkov cene litra bencina.

Ptuj • Kmalu začetek sanacije gledališke stavbe

Zaradi površne sanacije se pod gledališko stavbo nabira ogromno vode

Pred natanko letom dni je vodstvo Mestnega gledališča Ptuj javnosti predstavilo skrb vzbujajoče stanje stavbe, v kateri delujejo. Zaradi konstantnih problemov z vlago naj bi bila ogrožena celo statika samega objekta. Zdaj je jasno, da je treba za celovito ureditev problemov z vlago objekt hidroizolirati ter zato v enem delu kopati skoraj do temeljev. Gre za zelo velik investicijski zalogaj, težek več sto tisoč evrov. Kdo bo investitor in kdaj bodo začeli dela?

Avgusta lani so se v ptujskem gledališču lotili sanacije pritličnih prostorov. Namen je bil urediti stene in strop, ki so bili prepojeni z vlago. Ob začetku del je postalo jasno, da gre za širši problem, razkril se je razlog, zakaj so se ometi krušili, opleski pa padali s sten in stropov. Stanje nosilne stene je bilo grozljivo. Več kot očitno je bilo, da je preperela, vlažna in dotrajana, to pa zato, ker objekt ni hidroizoliran. To je omogočalo vodi, da si je našla pot do gledališke stavbe. Za nekaj časa so zaradi nevarnosti eno gledališko pisarno celo zaprli.

Ugotavljanje dimenzij tega problema je pokazalo, da so bili gradbinci s stanjem pred leti še kako dobro seznanjeni, a so ga dobresedno prikrili. Problematika vlage se je tako z leti povečevala, najbolj seveda v celotnem spodnjem delu stavbe, ki je pod zemljo.

Peter Srpčič, direktor Mestnega gledališča Ptuj, je prepričan, da je odgovornost za prikrivanje takšnega načina obnove, ki je bila izpeljana leta 2008, na nadzornikih, ki bi morali bdeti nad investicijo, in podjetju Gradis. To je dalo garancijo za dobro opravljeno delo, a ker so končali v stečaju, ni vredna nič. Najti je bilo treba drugega investitorja, ki bo zagotovil sredstva za sanacijo. O vsem tem so obvestili tudi lastnika objekta, Hetta asset resolution ter Mestno občino Ptuj kot ustanoviteljico zavoda. Občina lastniku plačuje mesečno najemnino, letno to zneso 226.000 evrov. Leta 2021 bo gledališka stavba odplačana in bo prešla v občinsko last.



Foto: ČG

Kdo bo zagotovil sredstva za izvedbo del?

O tem, ali bodo zagotovili sredstva za sanacijo, smo povprašali tudi lastnika objekta Hetta asset resolution, družbo za financiranje. Kot so dejali, je še veliko neznank, dogovori so še v teku, zato konkretnih informacij niso podali.

Tudi Srpčič terminskega plana še ne pozna, po zagotovilih, ki jih ima, pa naj bi dela začeli do konca tega leta: „Kolikor vem, bo sredstva zagotovil lastnik, torej Hetta. Stanje objekta so preverili naš statik, ZVKDS OE Maribor ter ekspertna skupina, ki so jo poslali lastniki objekta. Na tem temelji tudi analiza, ki je podlaga za začetek del. Ponudbe so že zbrali, v teku so dogovori z izvajalcem del. Po informacijah, ki jih imam, bodo dela trajala dva meseca.“

Obseg del in terminski plan še sicer nista dokončna, jasno pa je, da bo sanacija zelo zahtevna. V enem delu gledališke stavbe bodo kopali celo do temeljev, da bodo lahko uredili hidroizolacijo. Sočasno bo seveda speljana drenaža, tako da bodo vodo usmerili od objekta, kar bi moralo biti narejeno že ob prenovi. Srpčič pravi, da se je doslej velik del vode, tudi z gradu, pod zemljo stekal prav pod gledališko stavbo.

„To je srečen epilog te nesrečne zgodbe. Ko to uredimo, pa se lotimo še sanacije notranjosti,“ je načrt Srpčiča, ki meni, da bo skupna vrednost investicije okrog 200.000 evrov.

Dženana Kmetec

Po stečaju garancija ni bila vredna nič več ...

Skorajda neverjetne so gradbene napake, ki se še danes odkrivajo in so povezane s sanacijo gledališke stavbe izpred enajstih let. Obnova je stala kar 2,7 milijona evrov. Ker je podjetje Gradis, ki je bilo gradbeni izvajalec del, končalo v stečaju, pa garancij ni možno uveljavljati.

Ptuj, Ormož • Letos vzporedna humanitarna akcija slikopleskarjev

Obrtna zbornica v ormoški šoli, Goričan v ptujski bolnišnici

Potem ko je ptujška bolnišnica javnosti na tiskovni konferenci naznanila, da bodo slovenski slikopleskarji letos 22. novembra humanitarno prepleskali prostore pediatrije, je prišlo na dan, da s to akcijo slikopleskarska sekcija Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije nima nič. Organizirata jo namreč Branko Goričan (sicer pobudnik te akcije) in njegov sin Aleš. Sekcija slikopleskarjev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OZS) pa se je letos 21. državno tekmovanje s humanitarno noto odločila izvesti 29. novembra v OŠ Ormož.

Domači in tuji pleskarski mojstri bodo skupaj z vajenci in dijaki v enem dnevu prebarvali prostore OŠ Ormož. Tekmovanje bo potekalo v novem delu šole, v starem pa bodo na delu humanitarne ekipe iz Slovenije in tujine, kjer je slovensko unikatno tekmovanje slikopleskarjev s humanitarno delom vzbudilo precejšnje zanimanje. Na delu v Ormožu bodo letos tudi slikopleskarji iz Velike Britanije, Nemčije, Češke, Slovaške, Madžarske, Avstrije, Belgije in Hrvaške.

Slikopleskarje prepričali učenci OŠ Ormož že lani

Priprave na letošnje 21. državno tekmovanje slikopleskarjev Slovenije potekajo že od lani. OŠ Ormož je organizatorje prepričala z unikatno prošnjo: z izdelki svojih učencev. Na številnih risbica so predstavili svoja pričakovanja in barvite želje, da bi njihova šola dobila novo preobleko.

Novi ravnatelj OŠ Ormož Aleksander Šterman je o tem povedal: »Učiteljica Mateja Meško je skupaj z učenci pripravila unikatne izdelke, ki smo jih poslali na OZ Slovenije. To je bilo že maja lani. Odgovorili so nam, da je bila lokacija za akcijo v letu 2018 že izbrana. Glede



Foto: Črtomir Goznik

Osnovna šola Ormož bo letos gostila tradicionalno humanitarno akcijo ter 21. državno tekmovanje slikopleskarjev Slovenije v organizaciji Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in območnih obrtno-podjetniških zbornic.

na pristnost zamisli in prijave, ki odraža dušo šole, pa bodo v letu 2019 z akcijo zagotovo sodelovali pri nas. Tako bo tekmovalni del potekal v novem delu šole, humanitarni del pa v starem delu šole. Obnovljenih bo okrog 5.000 m² površin, kolikor tudi znašajo površine vseh učilnic starega in novega dela šole. Vrednost donacije je okrog 60.000 evrov.«



Foto: Črtomir Goznik

Aleksander Šterman, ravnatelj OŠ Ormož: „Prepričali smo s pristnostjo zamisli in prijave.“

Podpiramo vse humanitarne akcije, ne pa tudi takšne z »osebno noto«

V OOOZ Ptuj pozdravljajo vse humanitarne akcije, ki jih člani sekcije slikopleskarjev in črkoslikarjev izvajajo tako na lokalni kot državni ravni. Teh akcij je veliko; za veliko se jih tudi ne ve, ker obrtniki pomagajo tudi brez medijske promocije. „Gre za resnično izjemen prispevek naših obrtnikov pri lažšanju osebnih in družbenih problemov. Prava akcija v sklopu tradicionalne humanitarne akcije ter 21. državnega tekmovanja slikopleskarjev Slovenije pa je letos v Ormožu,“ je povedal direktor OOOZ Ptuj Boris Repič.

Tudi v sekciji slikopleskarjev in črkoslikarjev pri OOOZ Ptuj, ki jo vodi Marjan Lozinšek, podpirajo vse humanitarne akcije, niso pa naklonjeni vzporednim akcijam, ki imajo bolj pridih osebne note, kar meče slabo luč na celotno slikopleskarstvo.



Foto: Črtomir Goznik

Damjan Štibler, sekretar OOOZ Ormož, Marjan Lozinšek, predsednik sekcije slikopleskarjev in črkoslikarjev pri OOOZ Ptuj, in direktor OOOZ Ptuj Boris Repič

Goričan nadaljuje tam, kjer je začel

Ker se v tem času vzpostavljajo neke vrste vzporedna 21. humanitarna akcija slikopleskarjev Slovenije, pod katero sta podpisana ustanovitelj akcije slovenskih slikopleskarjev Branko Goričan in vodja akcije Aleš Goričan, ki bo potekala 22. novembra v ptujski bolnišnici, so v sekciji slikopleskar-

jev in črkoslikarjev pri OOOZ Slovenije pojasnili, da ta humanitarna akcija ne sodi v sklop tradicionalne humanitarne-tekmovalne akcije slikopleskarjev v organizaciji OZS in OOOZ.

Kot soorganizatorica je letošnja akcija podprla tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica (OOZ) Ormož s predsednico Mojco Šalamun na čelu. Nadvse so zadovoljni, da se bo končno nekaj dogajalo tudi v Ormožu. Akcijo so na njihovo veliko veselje podprli vsi lokalni slikopleskarji in tudi župan občine Ormož Danijel Vrtnjak, je povedal sekretar OOOZ Ormož Damjan Štibler, ki je prepričan, da se bodo kot soorganizatorji odlično izkazali. Na OŠ Ormož že vsi nestrno pričakujejo 29. november, dan akcije.

V imenu organizatorjev bolnišnične humanitarne akcije, ki naj bi prav tako imela slovenski značaj, je Aleš Goričan povedal, da je problem v OZ Slovenije, kjer so njegovega očeta, ki je bil pobudnik tega slikopleskarskega tekmovanja, povsem izključili. Ta projekt je namreč Branko Goričan kot takratni predsednik gradbene sekcije pri OOOZ Ptuj začel leta 1999. Zato nadaljujeta s tem, kar je Branko Goričan začel, saj menita, da imata do tega projekta določene pravice.

Gre za že tradicionalno humanitarno akcijo slikopleskarjev Slovenije, v kateri letos ne bo tekmovalnega dela, sta zapisala v vabilu za udeležbo. V akciji bodo sodelovali nekateri priznani slikopleskarski mojstri, tudi dobavitelji materiala in orodja ju bodo podprli, skratka pričakujeta lepo udeležbo, da bo otroški oddelek ptujške bolnišnice zasijal v novih barvah. Pridružili pa se bodo tudi dijaki gradbenih šol iz Maribora in Kranja.

MG

Ptuj • Mladinska iniciativa za ptujske gasilce

Mladi stopili skupaj in uspeli

Mladinska iniciativa prodorne slovenske alter rock zasedbe *Infected*, nastala kot odgovor na poletna neurja na Ptuj in njegovi okolici, je z dobrodelnim dogodkom Ptujcajt za ptujske gasilce, preseglala vsa pričakovanja. Povezala je glasbenike, umetnike, mladinske aktiviste in gospodarstvenike. Zbrali so 2.821 evrov, načrtovali so veliko manj.



Foto: Črtomir Goznik

S tiskovne konference ob predaji donacije (od leve): Špela Težak (Cet Platform Society), Nuška Gajšek, ptujska županja, Edi Pušnik, predsednik PGD Ptuj, Taja Islamović, Katja Zinrajh in Gašper Bračič iz skupine *Infected*.

Na tiskovni konferenci so podrobneje predstavili dobrodelni dogodek in opravili simbolično predajo donacije. Predsedniku PGD Ptuj Ediju Pušniku jo je predala Taja Islamović iz skupine *Infected*, ki je v neurju tudi sama ostala brez vadbene prostora.

30 članov mladinske iniciative se je izjemno potrudilo. Z bogatim in zanimivim dogajanjem za vse generacije so pritegnili okrog 700 obiskovalcev. Najmlajši so uživali v velikanskem pikadu Arbadakarbe, se igrali z bratoma Malek in slikali na dravske prodnike s Tjašo Čuš. Izredno bogat je bil tudi sklad srečelova, zbrali so kar 161 lepih nagrad, med njimi je bila še prav posebna – ročno izdelan in nepogrešljiv kos viteške opreme, ki so ga podarili ptujski vitezi.

Od prodaje pijače in hrane pa so določen delež darovali tudi Oui-Chef, Legend pub in Bo cafe. S tremi vozili na Slovenskem trgu in Murkovi ulici so sodelovali tudi ptujski gasilci. Ptujcajt je postregel tudi z bogatim glasbenim dogajanjem, ob skupini *Infected* so nastopili Amo, Anomalo, Granitna kocka, Herbalist in skupina Lumberjack, ki so presenetili še z donacijo v višini 400 evrov od koncerta na Vrhniki. V mladinski iniciativi so zelo zadovoljni, da so jim vrata odprli v številnih podjetjih, zavodih in ustanovah, tudi zato je bil sklad srečelova lahko tako zelo bogat.

Povsod so naleteli na pozitivno podporo, ker so stopili skupaj za Ptuj, za gasilce. Skupaj se je za dober namen odzvalo kar 45 podjetij, društev in drugih, ki so se z veseljem odločili pomagati. Podporo sta jim izkazala tudi Sazas in IPF. Zelo pa so bili veseli tudi podpore ptujske županje Nuške Gajšek, ki je na mlade na Ptuj zelo ponosna. Zelo je tudi hvaležna gasilcem za vso pomoč, ki so jo prizadetim nudili v času neurja in pozneje. Prav tako njihovim družinskim članom, saj so zaradi intervencij pogosto zdoma in tako trpi tudi njihovo družinsko življenje, saj delijo svoj čas z nami. Dogodki, kot je Ptujcajt, so pomembni tudi zaradi osveščanja o pomenu gasilske službe in prostovoljstva, kjer bi si želeli videti še več mladih. Morda pa bo tudi Ptujcajt prispeval k temu, da se bo število prostovoljcev povečalo.

Predsednik PGD Ptuj Edi Pušnik se je zahvalil mladim za to izjemno dobrodelno gesto. Letos sta na Ptuj in v okolici pustošili dve veliki neurji. Gasilci so bili neprekinjeno v akcijah kar 14 dni: „Zelo nas veseli, da so dobrodelni dogodek organizirali mladi. Zahvaljujemo se vsem, ki so prispevali k temu, da je dobrodelni koncert uspel. Videli smo, da so lahko tudi mladi uspešni, ne samo starejši, če stopijo skupaj, to je zelo spodbudno za Ptuj.“

Z 2.800 podarjenimi evri bodo kupili dve intervencijski obleki. Ena (hlače in jakna) stane 1.200 evrov.

MG



Foto: Črtomir Goznik

Taja Islamović (*Infected*) in predsednik PGD Ptuj Edi Pušnik na predaji donacije

Sveti Tomaž • Medgeneracijski center v zaključni fazi

»Že včeraj bi bil dom poln, čakalne vrste so nemogoče«

Gradnja medgeneracijskega centra v Svetem Tomažu se počasi približuje h koncu. Odprtje novega objekta napovedujejo v drugi polovici novembra, prve stanovalce pa bi v dom sprejeli decembra.

»Ta čas se pripravljamo na položitev podov. Smo tik pred tem, da objekt začnemo opremljati. Trenutno pospešeno delamo tudi na okolici skupaj z izgradnjo sprehajalnih poti, dovozne ceste, ki bo vodila do samega objekta ter nadaljevanje ceste ob parceli, kjer stoji dom, ki bo praktično asfaltirana vse do konca rastlinske čistilne naprave, tako da bo to zaključek celotnega območja. Pripravljamo se tudi na izbor rastlin za zasaditev. Skratka, za vsa področja imamo izvajalce izbrane. Gradnja poteka gladko. Na roko nam je šla tudi mila zima. Sledimo cilju, da se prvega decembra dom napolni. Od takrat naprej ima namreč Center za starejše občane Ormož od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije odločbo, da lahko začne izvajati koncesijski program. Skoraj zagotovo lahko rečem, da bo slovesno odprtje novega objekta, ki je zelo lep, v drugi



Foto: MH

Objekt dobiva končno podobo.

polovici novembra,« o tem, kako napredujejo dela na trenutno največji investiciji v njihovi občini, pojasni tomaževski župan Mirko Cvetko.

15 novih zaposlitev

V medgeneracijskem centru, ki bo, kot že večkrat omenjeno, deloval pod okriljem ormoškega centra za starejše občane, bodo za izvajanje storitve potrebovali okoli 15 novih sodelavcev. V njem bo na voljo 28 postelj za starostnike, po besedah župana pa se za to, da dom ne bi bil poln, ne gre bati. Nasprotno. »S prve roke lahko povem, da bi bil dom že včeraj poln. Domovi za starejše so po državi popolnoma zasedeni. Čakalne vrste so vsepovsod nenormalne. Je pa dejstvo, da bomo dom napolnili z dobrimi desetimi starostniki iz našega območja, ostalo pa od drugod. Vsem nam mora biti cilj, da bo dom poln. Samo to je pomembno.«

V novi stavbi tudi zobozdravnik in zdravnik

Objekt s skupno 1.200 kvadratnih metrov površine so začeli graditi konec lanskega leta. Zgrajen je v treh etažah; dve sta predvideni za celodnevno varstvo starejših. V stavbi bosta imela dom še zdravnik in zobozdravnik, prostor pa bo tudi za medgeneracijsko druženje in druge dejavnosti. Celotna investicija je ocenjena na okoli 1,7 milijona evrov. Center za starejše občane Ormož bo pokrival večino, okoli milijon evrov, občina Sveti Tomaž pa bo prispevala preostanek, za kar bodo najeli kredit.

Monika Horvat

Izbrani izvajalci s cenami

Sklop	Opis del	Izvajalec	Cene z DDV
1.	gradbena dela	Cestno podjetje Ptuj	682.607
2.	strojne inštalacije	Miks, d. o. o., Ptuj	230.111
3.	elektro inštalacije	Cestno podjetje Ptuj	130.479
4.	okna, vrata, alu dela	Iesnina MG Ljubljana	244.113
5.	keramika	Jurkovič SSGD, d. o. o.	36.393
6.	podl, tlaki	Artpod, d. o. o., Maribor	45.147
7.	pleskarska dela	Jurkovič SSGD, d. o. o.	42.063
8.	zunanjia ureditev	Cestno podjetje Ptuj	147.672
9.	negovalne postelje	Soča Oprema, d. o. o.	46.243
10.	oprema za prtiličje in 1. nadstropje	Atlas Oprema, d. o. o.	109.431
11.	ležišča	Lesnina MG Ljubljana	5.660
Skupaj			1.719.922

Vir: Občina Sveti Tomaž

Sveti Tomaž • Prenovili dotrajano cesto

Za novo cesto in vodovod 200.000 evrov

V delu naselja Savci v občini Sveti Tomaž, ki ga domačini poznajo pod imenom Savski vrh, so zaključili rekonstrukcijo 1.200 metrov dolgega cestnega odseka. Obenem so poskrbeli še za zamenjavo dotrajane-ga dela vodovodnega omrežja in dva nova hidranta.

Še nedolgo nazaj so se prebivalci v delu naselja Savci vozili po ozki in precej dotrajani cesti. »Šlo je za eno izmed prvih asfaltiranih cest v občini, širine 2,5 metra, ki je bila v precej slabem stanju. Zato smo se lotili rekonstrukcije ceste, poleg preplastitve pa smo poskrbeli tudi za zamenjavo vodovoda. Ta je bil namreč poddimenzioniran in ni zadoščal vsem potrebam. Prav tako pa smo postavili dva nova hidranta, ki sta namenjena zagotavljanju požarne varnosti,« je nedavno investicijo, vredno vsega skupaj okoli 200.000 evrov, povzel toma-

ževski župan Mirko Cvetko. Kot je povedal, je obnova vodovoda stala okoli 80.000 evrov, 122.000 evrov pa rekonstrukcija omenjene prometnice. Naložbo je občina financirala s lastnimi sredstvi in s pomočjo sredstev po 23. členu Zakona o financiranju občin. Dela je kot najugodnejši ponudnik izvajal domači izvajalec Grad trgo, d. o. o., na razpis za rekonstrukcijo ceste pa sta poleg izbranega podjetja ponudbi oddali še dve ptujski podjetji: Asfalti in Cestno podjetje Ptuj.

Kot je še povedal župan, pa v tem času iščejo izvajalca del za

modernizacijo 550 metrov dolge ceste v Hranjigovcih. Na ta način bodo med drugim mlado družino z

dostojno cesto povezali s preostanim svetom.

Monika Horvat



Foto: MH

Dela so v teh dneh končala.

Vse prispele ponudbe za rekonstrukcijo ceste Savski vrh

Ponudnik	Cena z DDV
Cestno podjetje Ptuj, d. d.	132.154 evrov
Asfalti Ptuj, d. o. o.	158.991 evrov
Grad trgo, d. o. o.	122.983 evrov

Vir:

Ormož • Zdravnica ostaja v zdravstvenem domu le pod enim pogojem

Rešitev kadrovskega cunamija s koncesijo?

Kadrovska kriza, zaradi katere v avgustu ob določenih dneh v Zdravstvenem domu Ormož niso več zagotavljali dežurnega zdravnika, je nakazovala na še večje poslabšanje stanja v septembru. Napovedovalo se je, da bo do izpada zagotavljanja dežurnega zdravnika prišlo sedemkrat. Situacija pa se je vendarle izboljšala.

Preobremenjenost, izčrpanost, morda tudi nezadovoljstvo so vladali med zdravniki družinske medicine v Zdravstvenem domu (ZD) Ormož, kjer so skupaj z direktorico Vlasto Zupanič Domajnko upali, da se zgodi dobesedno čudež. Situacija, v kateri so se znašli, je postajala nevdružna in zaskrbljenostjo so zrlji v prihodnje mesece, saj so vedeli, da se lahko zelo poslabša. Kadrovski primanjkljaj bi se namreč v primeru odsotnosti samo enega zdravnika lahko močno porušil, je opozorila direktorica, ki je bila v skrbeh, da bo v septembru stiska samo še večja.

In zgodila se je sreča ali sreča v nesreči, saj eden od specializantov v septembru ne bo opravljal specialističnega izpita, kot je bilo načrtovano. To pomeni, da se je s septembrom vrnil na delovno mesto in opravlja tako redno delo kot tudi pokrivanje dežurstev. Če ne pride do dodatnih izpadov zdravnikov, načrtujejo, da bo v zdrav-



Družinski zdravniki s koncesijo v ZD Ormož

vstvenem domu delo septembra in oktobra potekalo brez večjih težav. Čas za iskanje rešitev imajo do novembra, ko bo taisti specializant

napustil študijski dopust. Ponovno bodo iskali zdravnike znotraj zdravstvenega doma, računajo pa tudi na pomoč zunanjih zdravnikov.

Podelili bodo koncesijo

Kadrovska stiska rešujejo na najrazličnejše načine. Direktorica Zupanič Domajnko je dejala, da je v primeru, ko zdravstveni dom ne more zagotoviti dovolj zdravnikov, dopuščena možnost, da občina ustanoviteljica razpiše koncesijo. Glede na splošno kadrovsko stisko, ki sicer ne vlada samo v ormoškem zdravstvenem domu, sta skupaj z županom Ormožja Danijelom Vrbnjakom presodila, da bodo morali narediti vse, da obdržijo vse dosedanje zdravnike. Ker je ena od zdravnic družinske medicine

napovedala, da zaradi preobremenjenosti odhaja, ostala bi samo v primeru, da se razpiše dodatna koncesija, je padla odločitev, da se začnejo postopki za podelitev le-te. Čeprav zdravnik takrat deluje samostojno, še vedno spada v javno zdravstveno mrežo in lahko še naprej obdrži svoje paciente.

Zdravnica Alenka Simonič si želi koncesijo

Govorice o tem, da si Alenka Simonič želi koncesijo, so krožile že nekaj časa, ekskluzivno pa jih je za Štajerski tednik potrdila tudi zdravnica sama, ki je napoved in željo za pridobitev koncesije že izrazila. Omenjena zdravnica je v primeru, da do razpisa koncesije ne bi priš-



Zdravnica Alenka Simonič

lo, napovedala, da odhaja drugam. Glede na situacijo, v kateri se je ormoški zdravstveni dom znašel, je racionalno le to, da se zdravnici prisluhne, je prepričana Zupanič Domajnko. Alenka Simonič je uradno vlogo za pridobitev koncesije že podala, obravnaval jo bo svet zavoda, ki se bo do nje tudi opredelil. K tej odločitvi so botrovale predvsem obremenitve v zadnjih mesecih. »Na tem delovnem mestu delam že dvajset let in zdi

se mi, da ves ta čas dajem od sebe 250 %. Zato bi si delo rada organizirala po svoje. To bo pri meni gotovo pomenilo vsaj delno razbremenitev in določeno zadovoljstvo,« je dejala Simoničeva.

Obenem je zagotovila, da se za njene paciente v primeru podelitve koncesije ne spreminja nič, še vedno bo njihova osebna zdravnica, še vedno ostaja v isti zgradbi, le v drugih prostorih.

UM



Direktorica Zdravstvenega doma Ormož Vlasta Zupanič Domajnko

Prve koncesije podeljene leta 2007

Naj spomnimo, da so že leta 2007 podelili tri koncesije s področja splošne medicine in tri koncesije s področja zobozdravstvene dejavnosti. Trenutno v ZD Ormož deluje pet koncesionarjev (ena se je v tem času upokojila), konec leta pričakujejo upokojitev še ene koncesionarke. Paciente zdravnice Vesne Mele bi tako po novem letu lahko prevzel specialist, ki naj bi ravno takrat opravil specializacijo.

Ormož • Telovadnica je še vedno gradbišče

Zakaj zamuja sanacija parketa

Kljub obljubam hardeška športna dvorana z novim šolskim letom še ni odprla svojih vrat. Kje se je tokrat zataknilo in kdaj bo dvorana končno nared?

Športna dvorana na Hardeku še vedno ni v uporabi. Po tem, ko so pred približno dvema letoma začeli več kot milijon evrov težko izgradnjo prizidka, ki so jo h koncu pripeljali šele maja letos, je telovadnica še vedno – tako skupaj že skoraj dve leti – gradbišče. Kmalu po končanju prizidka so se namreč lotili še nujno potrebne sanacije poškodovanega parketa, saj ga je v času gradnje zaradi nepravilne zaščite večkrat zalilo, hkrati pa tudi izvedbe talnega ogrevanja. Dela bi sicer po prvotnih obljubah morala biti končana 20. avgusta oziroma do začetka novega šolskega leta. A se so zamaknila.

Dodatna dela podaljšala čas izvedbe

»V tem času se je marsikaj dogajalo. Pogovor z izvajalcem je tekel zelo počasi, kajti izvajalec se je na naše aktivnosti zelo počasi odzival. Drži pa tudi, da so bila potrebna

dodatna dela, ki niso bila predvidena in so nam podaljšala čas izvedbe del, med drugim izravnalni estrihi. Tukaj je treba poudariti, da je bila razlika višine med zgornjim in

spodnjim delom telovadnice skoraj 11 centimetrov, se pravi, da je prišlo do posegov. V tistem delu, kjer se dvorana stika z bazenom, smo zadevo sondirali – preverili

smo, kako je z vlago, trdnostjo, da se nam kasneje ne bi še kaj dogajalo. Dodatno smo naredili izolacijo okrog sider za odbojgarsko igrišče in vse ostalo. Zaradi dodatnih del



Dvorana bi morala biti že končana.

smo tako ugodili prošnji izvajalca za podaljšanje roka izvedbe del, in sicer za 9. september, a glede na trenutno situacijo do takrat tega zagotovo ne bo mogoče izvesti. Predvidevam, da bo kompletna zadeva okrog parketa skupaj z izrisi črt in vsem ostalim končana zadnji teden v septembru,« je o tem, zakaj je prišlo do zamude in kdaj bodo dela končana, pojasnil župan Danijel Vrbnjak. Dela v vrednosti okoli 203.000 evrov izvaja ljubljansko podjetje Modro. »Hidroizolacija je urejena, pripravljamo se vse za priklop na stojne inštalacije, izvajajo se tudi izmere višin za postavitev podkonstrukcije za parket,« je trenutno situacijo glede poteka del opisal župan.

Rokometaši se že veselijo nove pridobitve

Zaradi zamud z deli telovadnice tako še vedno ne morejo uporabljati tamkajšnji rokometarji Jeruzalema Ormož, ki sicer domujejo v omenjeni dvorani, a so že lep čas nomadi. V domači dvorani bo tako odpadla sprva planirana tekma proti Izoli, ki se bo zaradi nedokončanja del odvijala v dvorani ŠIC Ljutomer. Predsednik rokometnega kluba Martin Hebar, ki sicer pravi, da si želijo čimprejšnje dokončanje dvorane, pa ob tem še pokomentira, da v enomesečni zamudi

v zvezi s sanacijo parketa ne vidi bistvenih težav, saj se zavedajo, da bodo dolgoročno z dokončanjem dvorane pridobili bistveno boljše pogoje za delo: »Mi bi seveda radi videli, da se dela čimprej končajo, ampak glede na to, kaj vse nam ta investicija prinaša, za nas ti zamiki niso tako bistveni. Dobili bomo absolutno boljše pogoje za delo – klubske prostore, fitnes itd. Dogovorjeno je tudi, da se bodo tribune med stebri preselile na balkon za golom, med stebri pa bodo uredili dve ali tri vrste sedišč.«

Ravnatelj: »Telovadnice v septembru še ne bomo pogrešali«

Kaj pomeni ta zamuda in kako bodo v tem času poskrbeli za izvajanje šolske vzgoje v šoli, smo povprašali še na Osnovno šolo Ormož. »Telovadnice v septembru še ne bomo pogrešali, saj bo potekala večina dejavnosti na prostem. Konec septembra imamo namreč vsako leto šolski kros. V primeru slabega vremena bomo koristili malo športno dvorano in telovadnico gimnazije,« je povedal ravnatelj Aleksander Šterman.

Če bo tako vse po sreči, bi dvorana v novi podobi zadnji teden v septembru končno odprla svoja vrata.

Monika Horvat

Podravje • Izpusti toplogrednih plinov

Velike bioplinarne – velika napaka

Čeprav slovenske kmetije prispevajo le 10 % vseh izpustov toplogrednih plinov (TGP) in zgolj pičlo desetinko deleža ogljikovega dioksida, prvi mož ptujskih kmetijskih svetovalcev Peter Pribožič vidi več možnosti za zmanjševanje škodljivih izpustov.



Foto: SD

Med dobre prakse zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov sodi tudi pašna reja travojedih živali.

Klimatske spremembe, ki smo jim priča v zadnjih desetletjih, s seboj prinašajo vremenske pojave, kot so ekstremne suše, močna deževja s poplavamami, viharji veter, toča, žled, kar povzročata katastrofalne posledice na kmetijskih površinah in rastlinah, izrazita temperaturna nihanja pa imajo poleg tega tudi velik negativni vpliv na rejo živali v hlevih. Vzroke za te spremembe gre iskati pri izpustih toplogrednih plinov (TGP) v ozračje, ki bi jih človeštvo moralo nujno zmanjšati. Kot največjega krivca za izpust TGP se pogosto omenja kmetijstvo, tudi zato je odnos javnosti do kmetovanja v zadnjem času precej negativen, toda dejstva ne kažejo v prid temu prepričanju.

»Kmetijstvo v Sloveniji prispeva samo okrog deset odstotkov vseh izpustov toplogrednih plinov, po statističnih podatkih od tega 0,1 odstotek ogljikovega dioksida (CO₂), 55,7 odstotka metana (CH₄) in 75,1 odstotka dušikovega oksida (N₂O). Najbolj problematične so emisije CO₂, ki pa jih z daleč največjim 83,5-odstotnim deležem prispevata promet in energetika,« pojasnjuje vodja ptujskih kmetijskih svetovalcev Peter Pribožič. »Kmetijstvo ima glede izpustov toplogrednih plinov v ozračje pravzaprav specifično vlogo, saj jih po eni strani ustvarja, po drugi strani, kar je še pomembnejše, pa izpuste zmanjšuje preko vezave ogljikovega dioksida v rastlinski proizvodnji. Rastline namreč z vezavo CO₂ preko fotosinteze ustvarjajo ogljikove hidrate, torej sladkorje, škrob in celulozo, ki so pomembni v prehrani ljudi in živali. Zato so izjemnega pomena dobra obdelava kmetijskih površin, vzdrževanje ozelenitve površin in skrb za zviševanje humusa v tleh, saj vse naštetu dodatno stimulira vezavo ogljikovega dioksida v tla.«

Škoda hrane za energetiko

Kot ostali »ustvarjalci« toplogrednih plinov pa se mora tudi kmetijstvo aktivno vključiti v zmanjševanje škodljivih izpustov, je prepričan Pribožič, in slediti cilju, ki si ga je zadala Slovenija, in sicer da bo kmetijstvo do leta 2010 izpuste TGP zmanjšalo za 5 %, hkrati pa povečalo samooskrbo s hrano. »Med dobrimi praksami zmanjševanja izpustov bi omenil pridelavo visoko kakovostne krme, doseganje dobrih rezultatov reprodukcije živali, pašna reja travojedih živali, urejenost skladišč organskih gnojil, gnojenje površin na podlagi analize tal in gnojilnih načrtov, vnos organskih gnojil v tla s tehniko, ki zmanjšuje izpuste, ozelenitev strniščnih površin in večjo skrb za rodovitnost tal.«

Za veliko napako iz preteklih dveh desetletij pa ocenjuje s finančnimi spodbudami podprte gradnje velikih bioplinarnih naprav. »Ti veliki sistemi namreč temeljijo na uporabi koruze in žitaric, torej pridelane hrane, kar je izjemna škoda in obenem v nasprotju s sprejetimi smernicami glede samooskrbe. Z denarjem, ki je šel za velike bioplinarne, bi lahko v tem času postavili več manjših bioplinarnih naprav, ki bi še danes delovale na predelavi gnojekve in bi bistveno pripomogle k zmanjševanju izpustov metana iz skladišč organskih gnojil. S tem bi povečali obseg proizvodnje zelene energije in porabili bistveno manj goriva za prevoze surovin v velike bioplinarne naprave, s tem pa dodatno zmanjšali izpuste toplogrednih plinov,« je še povedal Peter Pribožič.

Senka Dreu

Štajerski tednik -
časopis z najboljšimi regijskimi zgodbami
na spletu z aktualnimi novicami vsak dan!
Da boste izvedeli prvi!
Štajerski **TEDNIK** www.tednik.si

Podravje • Zaradi človekovih posegov v naravo vse bolj upada število

Lisica in zajec izgubljata svoj

Malo divjad in perjad pri nas najbolj ogroža drugačen način kmetovanja z lisico pa predvsem boleznimi. Če lovska družina ugotovi, da je neke živalske vrste v

Videti lisico, zajca ali fazana je bilo v preteklosti nekaj povsem običajnega, danes pa so to vse redkejša doživetja. S posekom drevja in grmišč namreč vsa mala divjad izgublja svoj življenjski prostor; s tem, ko padajo naravne remize oziroma grmišča, živali ostajajo brez potrebnega kritja, ki ga potrebujejo za svoj mir, zavetišče in prostor za razmnoževanje. Po odgovore, kako je s populacijo malih sesalcev in perjadi pri nas, kako je z lovniimi dobami in zakaj sploh še odstrel, če se populacija dejansko manjša, smo se obrnili na Lovsko zvezo Slovenije.

»Dokler je neka živalska vrsta lovna, se z njo aktivno upravlja, kar pomeni, da se zagotavljajo remize, stanišča in se skrbi za njen življenjski prostor, ki izgineva. Na zvezi menimo, da je treba poskrbeti za več tovrstnih aktivnosti, in skušamo pridobiti sredstva za izvajanje tovrstnih projektov. Zmanjšanje odstrela pa lahko v okviru postopka sprejema letnega načrta predlaga lovška družina, ki upravlja neko območje, seveda glede na ugotovljeno stanje staleža male divjadi v lovišču,« pojasnjujejo na Lovski zvezi Slovenije.

Medtem ko je pred drugo svetovno vojno poljski zajec zaradi preštevilčnosti povzročal resno škodo, ga je po podatkih LZS danes dejansko bistveno manj, upada pa ne gre pripisati lovu, ampak spremembam v načinu upravljanja s krajino, torej spremembam njegovega življenjskega prostora. »V



Foto: Stefan Vesel

Fazanov je pri nas vse manj.

zahodnem delu Slovenije, posebej na Krasu, Obali in v Brkinih, je v zadnjih desetletjih zaradi opuščanja kmetijske rabe prostora prišlo do drastičnega zaraščanja, kar nudi ugodno kritje drugim, večjim vrstam prostoživečih živali, za poljskega zajca pa je bistveno manj ugodno. Nasprotno pa se v vzhodnem delu Slovenije srečujemo z drugačnimi načini kmetovanja z zgodnjimi košnjami, uporabo kemičnih preparatov, hitro strojno obdelavo ... «

Krznno ni več zanimivo

V slovenskem prostoru izrazito niha število lisic, ki jih močno ogrožajo steklina in garje. Ker se steklina lahko prenese na človeka,

se pri nas že nekaj desetletij izvaja tako imenovana oralna vakcinacija. Z letali odmetavajo posebne vabe, v katerih je skrito cepivo; ko lisica pregrizne ampulo s cepivom, se ji to razlije po gobcu in jo tako »cepi«, zato stekline pri nas praktično ni več, občasno se pojavi osamljen primer na meji s Hrvaško.



Po podatkih LZS število lisic zelo niha.

Močnejše pa posegajo v populacijo lisic garje, ki populacijo lisic zdesetkajo, ta pa potem začne ponovno naraščati. »Lisica je bila nekdanja tradicionalna lovna žival zaradi svojega vpliva v prostoru oziroma 'škoda', ki jo je povzročala na domači perutnini in manjših prostoživečih živalih, kot so poljski zajec,

Odstrel nižji od načrtovanega

Iz tabele o realizaciji letnega načrta odstrela v letu 2018 v lovskoupravljavskih območjih Pohorje in Ptuj-Ormož izhaja, da je med malo divjadjo še vedno daleč največji odstrel lisice. Na Lovski zvezi Slovenije pravijo, da je v večini primerov prikazana realizacija odstrela nižja od načrtovanega.

Podravje • Se še spomnite dobrega starega slovenskega krompirja Igorja?

Nekdanje dobre sorte krompirja

Igorja, vesno in cvetnika je v 80. letih prejšnjega stoletja napadel virus Y, zato so se preselili dvanajst zelo odpornih novih sort slovenskega krompirja.

Vzgoja novih sort krompirja ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo, saj sega v leto 1947, torej čas po drugi svetovni vojni. Na Kmetijskem inštitutu Slovenije so nove sorte potrdili leta 1964, med najbolj znanimi pa so bile Igor, Vesna in Cvetnik, od katerih se nam je v spomin gotovo najbolj vtisnil prvi. Te sorte so omogočile napredek v pridelovanju krompirja in z leti povsem izpodrinile starejše tuje sorte. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je denimo Igor veljal za najpogostejše gojeno sorto krompirja pri nas, saj je rasel na kar 70 odstotkih slovenskih njiv, in to kljub temu, da je bil cvetnik pojem kakovosti krompirja za ozimnico, vesna pa je dala največ pridelka. Poleg omenjenih so kasneje vzgojili še druge sorte, med katerimi sta se najbolj prijeli jana in kresnik.

Ko se je v 80. letih prejšnjega stoletja tudi k nam razširila nova različica krompirjevega virusa Y, je na gomoljih občutljivih sort povzročila nekrotične znake, zaradi katerih so bile številne slovenske sorte krompirja skoraj povsem uničene, še posebej priljubljeni Igor.

V 25 letih 12 novih sort krompirja

Kot je povedal Peter Dolničar s kmetijskega inštituta, danes te starejše sorte ponekod, čeprav redko, še vzgajajo, jih pa hrani tudi v genski banki v okviru programa javne službe nalog rastlinske genske banke, ki ga financira kmetijsko ministrstvo. »Leta 1993 smo se lotili novega načina žlahtnjenja krompirja, kjer



Za razliko od tujih so slovenske sorte krompirja bolj prilagodljive na stresne

male divjadi

Življenjski prostor

zgodnjimi košnjami, uporabo kemičnih preparatov in hitro strojno obdelavo, njenem lovišču manj, lahko predlaga zmanjšan odstrel.



Foto: Urša Kmetec



Foto: LZS

Poljski zajec izgublja svoj življenjski prostor.

jerebica, fazan in mladiči srnjadi, pomembna pa je bila tudi zaradi vrednosti lisičjega krzna, ki pa ga danes ne odkupuje skoraj nihče več. Lisico zdaj smatramo tudi kot koristno žival, saj intenzivno lovi miši in kot nekakšna 'sanitarka' pobira mrhovino v naravi.

Fazan na splošno sicer ne spada med ogrožene vrste, pa vendar je njegova številčnost v zadnjih desetletjih, kot ugotavljajo na Zvezi lovskih družin Ptuj-Ormož, zelo upadla predvsem zaradi številnih

sprememb v kmetijskem prostoru. Izsekavanje nižinskih gozdov, živih mej in obrežnega rastlinja je prispevalo k slabšanju njegovih življenjskih razmer. Pri modernem, intenzivnem kmetijstvu z velikopovršinsko monokulturno pridelavo ostanejo polja pozimi prazna in gola, tako da je pomen gozdnega rastlinja kot kritja še toliko večji. Na njegovo populacijo negativno vplivajo tudi že omenjene pogoste in predvsem zelo zgodnje košnje ter uporaba kemičnih zaščitnih

sredstev v kmetijstvu. Izrazito negativen vpliv ima tudi spomladansko požiganje zaraslih površin in v novejšem času mulčanje.

Veveric je veliko, a so zavarovane

V naravi pa je še vedno veliko kune belice, ki velja za žival kulturne krajine in lahko živi dobesedno med hišami: v drvnicah, na podstrešjih, v hlevih. Dokler je bila kuna, tako belica kot pri nas

redkejša zlatica, za lovce zanimiva zaradi kožuha, ki je bil dragocen modni dodatek, je bilo lova več, danes ga skoraj ni, belico tako najpogosteje vidimo povoženo na cesti. Populacija jazbeca, naše največje kune, je stabilna, čeprav niha; predvsem zaradi pojava pasje kuge lahko njegova številčnost očitno upade, vendar se čez leto ali dve začne ponovno povečevati.

Jerebica, ptica kulturne stepe, je bila nekdaj pogosto zastopana po večjem delu Slovenije, ker pa je zelo občutljiva na spremembe v prostoru, je marsikje povsem izginila oziroma je je ostalo zelo malo. Pri nas je dovoljeno loviti le umetno vzgojene in spuščene jerebice. Še vedno pa so številčne rase mlakarice, šoje, srake in sive vrane, ki veljajo za prilagodljive vrste ptic, ki so jih včasih zaradi plenjenja gnezd drugih manjših vrst ptic intenzivno preganjali, danes je lov nanje dovoljen le v jesenskem in zimskem času. Povsem stabilna pri nas je tudi populacija veveric, ki sodijo med popolnoma zavarovane živalske vrste. Ostalih predstavnikov male divjadi in perjadi: jazbeca, rakunastega psa, pižmovke, nutrije, polha, podlasice, ključača in vidre je malo oziroma ne živijo na območju Podravja.

Senka Dreu

Podatki o realizaciji letnega načrta odstrela male divjadi (2018)

Lovskopraviljavsko območje	lisica	jazbec	kuna zlatica	kuna belica	pižmovka	poljski zajec	fazan	raca mlakarica	sraka	šoja	siva vrana	navadni polh
Pohorsko LUO	1087	84	9	239	0	72	36	72	4	99	0	28
Ptujsko-Ormoško LUO	1312	84	28	98	11	276	873	269	106	129	784	0

Vir: LZS

zdesetkale bolezn

v gensko banko, strokovnjakom pa je z žlahtnjenjem v zadnjih 25 letih uspelo vzgojiti



Foto: SD

razmere v okolju.



Foto: SD

Slovenskim strokovnjakom je v četrto stoletja uspelo vzgojiti 12 novih sort krompirja.

smo sicer še vedno sledili osnovnim ciljem: visokemu pridelku in jedilni kakovosti, vendar smo se obenem posvetili tudi odpornosti proti virusnim boleznim. Lahko se pohvalim, da smo bili pri tem zelo

uspešni in da nam je v četrto stoletja uspelo vzgojiti dvanajst novih sort krompirja, ki so popolnoma odporne proti virusu Y, nekatere pa tudi proti krompirjevi plesni ter drugim boleznim in škodljivcem.

Kar nekaj od teh novih vrst krompirja se je izkazalo za tržno zanimive in so se v tem času uveljavile v pridelavi.

Slovenske sorte krompirja, stare in nove, je kmetijski inštitut predstavil tudi na letošnji Agri, kjer je hkrati razstavil še križance, bodoče nove slovenske sorte krompirja. Postopek žlahtnjenja je namreč dolgotrajno delo, saj od križanja do potrditve nove sorte traja od deset do petnajst let. »So pa slovenske sorte pomembne zaradi lastne preskrbe s sortami in semenskim materialom, večjega ekonomskega učinka za pridelovalce, ki imajo na voljo sodobne odporne sorte, zmanjšane uporabe fitofarmaceutskih sredstev in širšega kolobarja,« je še dodal dr. Dolničar.

SD

Podravje • Kontrolne ogledne na kmetijah naj bi kmalu nadomestili posnetki iz vesolja

Sateliti pomagajo sodobnemu kmetijstvu

S satelitskimi posnetki lahko spremljamo sušo, selitve jat, onesnaženja, ugotavljamo vrste posevkov, spremljamo rast in stanje posevkov, posnetki pa so ključni tudi ob velikih naravnih nesrečah.



Foto: ESA

Spremljanje kmetijskih zemljišč s pomočjo satelitskih slik iz satelitov Sentinel bo po letu 2020 obvezno.

Satelitske posnetke naj bi v prihodnje uporabljali tudi za pomoč v kmetijstvu. Program Evropske unije za opazovanje Zemlje, ki so ga simbolično poimenovali Copernicus, bo namreč omogočil serijo naprednih, zanesljivih in praktičnih podatkov ter storitev, uporabnih v kmetijstvu in drugih sektorjih.

Z njimi lahko spremljamo sušo, selitve jat, onesnaženje, ugotavljamo vrste posevkov, spremljamo rast in stanje posevkov, posnetki pa so ključni tudi ob velikih naravnih nesrečah. Program so pred polno dvorano sejma Agra v Gornji Radgoni predstavili Jean-Luc Widlowski z generalnega direktorata za kmetijstvo in razvoj podeželja pri Evropski komisiji, dr. Uroš Žibrat s slovenskega kmetijskega inštituta in Domen Torkar z uprave za civilno zaščito in reševanje. Napovedali so, da bo spremljanje kmetijskih zemljišč s pomočjo satelitskih slik iz satelitov Sentinel po letu 2020 postalo obvezen del izvajanja skupne kmetijske politike, posnetki pa bodo omogočili učinkovitejšo načrtovanje in spremljanje rezultatov skupne kmetijske politike.

Satelitski posnetki in uporaba drugih podatkov daljinskega zaznavanja bodo neposredno koristili tudi kmetom, saj bodo razbremenjeni kontrolnih obiskov na svojih kmetijah. »Sistem neposrednih plačil v skupni kmetijski politiki namreč vključuje tudi ustrezen kontrolni mehanizem, ki preprečuje zlorabe in zagotavlja njegovo preglednost,« je pojasnil Žibrat. »Zato je treba zagotoviti metodologijo za avtomatsko in polavtomatsko identifikacijo sprememb, ki se dogajajo na kmetijskem zemljišču. Te so lahko splošne, kot je denimo sprememba dejanske rabe kmetijskega zemljišča, ali pa so omejene na spremembo posevka, ki se prideluje, in njihov razvoj v ciklu rasti. Zanesljivost identifikacije sprememb je odvisna od kakovosti vhodnih podatkov daljinskega zaznavanja in izbrane metode za identifikacijo sprememb.«

S posnetki so nam skoraj v realnem času na voljo tudi uporabne informacije, kot so spremljanje zemljišč in stanja posevkov, tveganje suše in ugotavljanje vrst posevkov, z njihovo pomočjo lahko na primer izvemo, ali bo potrebno dognojevanje, ali je posevek napadla bolezen. Hkrati so zemeljski posnetki Copernicusa po besedah Domna Torkarja iz kampanje EU varujemo skupaj in koordinatorska številnih reševalnih akcij ob nesrečah, kot sta bila žled v Sloveniji ali poplave v Albaniji, nepogrešljivi za reševalce ob velikih naravnih nesrečah, saj se lahko zaradi njih bistveno hitreje in pravilneje odzovejo, s tem pa tudi omejijo škodo in preprečijo smrtne žrtve.

SD



Foto: SD

Ptuj, Podravje • S seje sveta Splošne bolnišnice Ptuj

Bolnišnici primanjkuje denar za naložbe

S polletnimi rezultati poslovanja ptujske bolnišnice so člani sveta zavoda zadovoljni. Precej pomislekov pa so imeli okrog dinamike in zagotavljanja sredstev za investicije; nabavo opreme.



Foto: DK

Prihodki Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča Ptuj so v prvem polletju letošnjega leta znašali 14.794.275 evrov in so bili za 15.559 evrov višji od odhodkov. S tem je bil rezultat poslovanja boljši od načrtovanega. „Investicije potekajo v skladu z načrtovanimi in so bile realizirane v višini 511.289 evrov, je pa bilo realiziranih tudi za 69.730 evrov nenačrtovanih investicij,“ je pojasnila Anica Užmah, direktorica ptujske bolnišnice.

Za potreben naložbeni denar nimajo nobenega zagotovila, le ustne obljube ...

A prav investicijska vlaganja oz. boljše rečeno zagotavljanje sredstev zanje so tisto, kar je po mnenju nekaterih članov sveta zaskrbljujoče. Predsednika sveta Bojana Pahorja je zanimalo, koliko investicijskih predlogov so sploh poslali na ministrstvo za zdravje in kateri so odobreni. Iz odgovora direktorice je bilo razbrati, da imajo ustno dogovorjenih kar nekaj projektov, s pisnim sklepom odobrenih pa bore malo. Edina investicija, za katero imajo zagotovljena sredstva, je transformatorska postaja, pa še pri tem čakajo, da sklep podpišejo na pristojnem ministrstvu. „Smo dejansko tik pred zlomom rezervnega vira električnega napajanja,“ je nujnost izvedbe omenjene investicije argumentirala direktorica bolnišnice.

Seznam potrebne opreme, ki je stara in potrebna zamenjave, je v ptujski bolnišnici precej dolg. V čim krajšem času pa potrebujejo

Dva prijavljena na razpis

Na razpis za izdelavo projektne dokumentacije in gradbenega nadzora za izvedbo projekta urgentni center Ptuj sta prispeli dve ponudbi: Komunaprojekt Maribor in Atrij, d. o. o. Kot je pojasnila Bojana Volk, vodja projekta izgradnje UC Ptuj, poteka preverjanje ponudb, sledi izbira izvajalca in nato podpis pogodbe; predvidoma še ta mesec.

medicinsko opremo, vredno približno pol milijona evrov. Gre za travmatološko mizo, endoskopski stolp in dva sterilizatorja. V proračunu za letos sredstev država za nabavo te opreme nima.

Stagnacija: za 3 milijone evrov projektov, a noben odobren

Težave imajo tudi z izgradnjo lekarne. Po besedah Užmahove ima država zagotovljenih sedem milijonov evrov, ki jih bo za postavitev lekarn razdelila med različne zavode. Ptujška investicija je ocenjena na 1,7 milijona evrov, zagotovilo ministrstva (prav tako ustno) pa naj bi imeli, da bodo prejeli sredstva v višini 1,1 milijona evrov. „Zdaj se zanašamo na ta znesek, a kot kaže, bo to zelo težko ali nemogoče,“ je pripomnila Užmahova in dodala, da ni pravično, da nekatere bolnišnice tudi brez investicijskih projektov dobivajo dodatna sredstva za opremo.

Pahor je v svojem značilnem slogu predlagal, da se gre vodstvo bolnišnice pogajati v Ljubljano. Direktorici je dejal, da je njena pravica, da zahteva se-

stanek na ministrstvu: „Imate za tri milijone evrov projektov in nobenega odobrenega, razen transformatorske postaje, pa še pri tem vemo, kako je. Zdaj se lahko torej bolnišnica ustavi. Postopki so enostavno preveč dolgotrajni. Izplen je nič, če strnem!“

Ob tem je izrazil skrb, češ da bolnišnica z vidika investicijskih vlaganj stagnira in da je vprašljiv tudi njen nadaljnji razvoj.

Tveganja, povezana z zagotavljanjem investicijskih sredstev, skrbijo tudi Sonjo Žibrat: „Če ne bo investicijskega premika, se bojim, kaj bo s ptujsko bolnišnico. Kaj bo, če vam na ministrstvu ne bodo prisluhnil? Bolnišnica svojega denarja za te projekte nima. Realizacija investicij v primerjavi s planom je 35 % in to nikakor ni dobro.“

Užmahova je sicer nazorno, za vsak projekt posebej, predstavila dinamiko dogovarjanja z ministrstvom za zdravje. Tudi sama je izrazila prepričanje, da postopki pridobivanja sredstev za investicije trajajo predolgo, kar pa nikakor ni odgovornost vodstva bolnišnice.

Upajo, da bo Šabeder bolj razumevajoč kot pred časom Fakin

Še ta mesec naj bi se vodstvo ptujske bolnišnice, predsednik sveta zavoda Bojan Pahor in županja MO Ptuj Nuška Gajšek srečali na delovnem sestanku z ministrom za zdravje Alešem Šabedom. Najprej ga bodo seznanili s potekom postopkov okrog izgradnje urgentnega centra, mu predstavili pomen in vlogo ptujske bolnišnice v tem okolju, obenem pa ga opozorili na nujnost investicijskih vlaganj.

Dženana Kmetec

Ptuj • Kaj vse v svojem drobovju skrivata Drava in akum

Pod gladino so orožje,

Izpraznjena rečna struga Drave na Ptujju minule dni je pokazala zaradi mulja, pa niti ne vedo, kaj vse je še v sami reki,“ pravi Iz

Po navadi se sicer pogovarjamo o tem, kar je ob nabrežju reke, očem vidno, nad gladino vode, delna izpraznitev rečne struge pa je predstavila popolnoma nov aspekt problema. Stanje v sami Dravi je te dni marsikoga presenetilo. Voni po gnilem in zamuljenost sta le del problemov. Številni Ptujčani so tudi na družbenih omrežjih opozarjali, da gre za katastrofo in da je situacija, ki je prisotna že dalj časa, a doslej ni bila vidna širši javnosti, nujno treba urediti.

O tem je prepričana tudi županja Nuška Gajšek: „Zdaj dejansko vidimo, da zamuljenje ni nekaj, o čemer samo govorimo, ampak je težava še bistveno večja, kot smo mislili. Na to se opozarja na različnih ravneh že leta. Če kdo prej ni poslušal in slišal opozoril, jih zdaj

lahko vidi. Dovolj je zatiskanja oči. Že pred začetkom del smo bili v kontaktu s Dravskimi elektrarnami Maribor (DEM) glede čiščenja. Pričakujemo, da se v bližnji prihodnosti usedemo za isto mizo lokalna skupnost, ministrstvo in DEM ter končno dorečemo dinamiko celovitega čiščenja mulja, pa tudi, kako naprej.“

Bolje, da ne vemo, kaj je pod gladino reke ...

Mulj pa še zdaleč ni edini problem. O tem, kaj vse je v sami reki, ve veliko povedati Iztok Pohorec, potapljač, ki se redno potaplja v Dravi. Skupaj z nekaj člani društva Pure spot se je odpravil tudi na čistilno akcijo minuli teden, ko so samo v bližini stavbe nekdanjega



V Dravi se najde marsikaj, koles je ogromno.

Vsako lahko pogleda pod vodo

Vse tiste, ki bi si želeli ogledati tudi podvodni svet, Pohorec vabi na potapljaški tečaj. Društvo Mladi in drzni ga bo organiziralo v kratkem, naš sogovornik pa je prepričan, da bo marsikdo ostal brez besed.



Foto: Arhiv Iztoka Pohorca



Koliko je mulja, je postalo jasno šele sedaj ...

Podravje • Velikopotezne ideje o urejanju območja Ptujškega jezera

Vse to bo, če bo denar ...

Svetniki v občinah Ptuj in Markovci naj bi kmalu na mizo dobili gradivo za načrtovanje nadaljnjega razvoja Ptujškega jezera – za namen turizma razmisliti, kako jezero očistiti več sto ton smrdljivega mulja ...

Ptujsko jezero, največje umetno jezero v državi, primarno služi kot akumulacija za proizvodnjo električne energije HE Formin. Ker je energetski objekt, veljajo ob in na njem določene omejitve. Hkrati del jezera leži v območju Nature 2000, kar pomeni, da je pri posegih treba upoštevati tudi naravovarstvene ukrepe. Idej, kako bi jezero revitalizirali, ga naredili kar se da privlačnega za turiste, ljubitelje vodnih in drugih športov ter od dejavnosti tudi nekaj zaslužili, je bilo spisanih že kar nekaj. Ne moremo trditi, da se območje ob jezeru ne ureja. Marsikaj se je že postorilo, marsikaj bi se pa že ali še lahko. Marsikatera stvar na Ptujju pač zahteva svoj čas ...



Urejena brežina s pergolo v smeri Ptujja proti kinološkemu društvu

Na voljo mobilni aplikaciji
Radio Ptuj in Štajerski tednik
za iOS in Android naprave



www.tednik.si | www.radio-ptuj.si



mulacijsko jezero

kolesa, avtomobili, gradbeni odpadki ...

zaskrbljujoče stanje reke, ob kateri živimo. „Če bi nehala teči, bi nam vsem bilo pošteno nerodno. Ljudje se povečini zgražajo tok Pohorec, potapljač, ki je v Dravi opravil več kot 200 potopov.“



Foto: Arhiv Iztoka Pohorca



Foto: DK

Ko se je znižala gladina jezera, je na površje „priplavalo“ marsikaj. Tik ob pomolu pri Ribiču je na skalah obtičal stari bojler.

Koteksa v reki našli tri kolesa, granato in še marsikaj drugega. „Če bi Drava nehala teči, bi nam vsem bilo nerodno,“ pravi Pohorec. Med potopi redno videva kosovne odpadke; od gradbenega materiala do odsluženih gospodinjskih aparatov. Za potapljače pa je najnevarnejše steklo, ki ga je prav tako precej.

Del od Vičave do Ribiča je Pohorec pod vodo temeljito prečesal: »Novejši odpadki se začnejo pri novih hišah na Vičavi. Marsikaj, od boilerjev do koles, akumulatorjev ... Stvari, ki se dvignejo na površje, odnese tok, obtičijo pa težje stvari, ki se zataknejo v mulju. Enostavno ne razumem, kako lahko nekdo naloži kosovne odpadke in namesto, da jih pelje na odlagališče, jih vrže kar v reko.«

Prav na Vičavi je najdenega tudi nekaj dragocenega, arheološkega materiala pod vodo; med drugim stari betonski rimski podporniki ograj, ki so jih odkrili po poplavih

2012, ko je voda spodjedla nabrežje.

Nemalo je v Dravi tudi orožja; pri enem samem potopu je Pohorec, ki se potaplja vse od leta 1983, v Mariboru našel kar tri kose. Najdena ročna granata v zadnji čistilni akciji na Ptujju zato ni nobena posebnost. Takih in še precej večjih kosov naj bi bilo veliko. Pri starem mostu v Mariboru so pred dvema letoma našli tri 250-kilogramske bombe iz II. svetovne vojne, ki so jih potegnili iz vode in odpeljali na uničenje. Nekatere bombe in granate v reki ležijo tudi 100 let. Največ vojaških ostalin pa naj bi bilo v zgornjem toku reke, proti Dravogradu. Pod vodo pa konča tudi precej novejšega strelnega orožja: puške, pištole ...

Najlepši del Drave po mnenju Pohorca je med Ožbaltom in Falu, kjer je staro cesto prekrila reka. To so si za svoje domovanje zdaj izbrali številni rečni raki, ki domujejo v belem pesku.

Mulj nam pošiljajo Avstrijci

Po ugotovitvah Pohorca je veliko mulja na desni strani struge, od Puhovega mostu proti Ranci. Eden glavnih razlogov povečane zamuljenosti celotne Drave pa je po njegovem mnenju zaradi načina čiščenja, ki ga imajo sosedi Avstrijci: „Tam z bagri izkopljejo mulj, ga naložijo na pontone in ob povečanem pretoku prečrpajo v matični tok Drave. To se dogaja čez celo leto, in ko je Drava bolj bele barve, je to prečrpavanje mulja še aktivnejše, kar se najpogosteje vidi po večdnevem deževju. Sosedi to počnejo vrsto let. In seveda največ tega mulja sprejme Ptujsko jezero zaradi svoje velike površine. Ribiške družine ob Dravi in društva, ki so aktivna ob reki, so večkrat opozorili na ta problem.“

Kot še pravi profesionalni potapljač, po njegovi oceni trenutno jezero ni primerno za različne aktivnosti prav zaradi prevelike zamuljenosti: „Malo za šalo malo zares; če kdo pade na glavo v mulj, ga lahko izvede le še helikopter. Na določenih predelih je mulja krepko čez dva metra. Preverjeno.“

Najbolj čisti del reke naj bi bil pri ptujskih Termah, saj glavnino odpadkov, ki se znajdejo v vodi, tam odnese tok.



Foto: arhiv Iztoka Pohorca

S takšnimi stroji Avstrijci čistijo mulj.

Kot pravi naš sogovornik, je najbolj žalostno dejstvo, da po kemični sestavi Drava ni onesnažena reka in da dejansko ima velik potencial. Žal pa vse skupaj pokvarimo ljudje, s tem, ko odlagamo od-

padke in zanjo ne skrbimo primer- no. Povprečna globina Drave od Vičave naprej je med 4 in 5 metri, v enem delu, pri peš mostu, pa je globoka 6 metrov.

Dženana Kmetec

ezera

o za medobčinski lokacijski načrt, v katerem bodo ma in rekreacije. Še pred tem pa bo verjetno treba



Foto: MO Ptuj

Sedaj je aktivna ideja, da bi občini Ptuj in Markovci z medobčinskim lokacijskim načrtom zastavili temelje nadaljnega turističnega in rekreacijskega razvoja ob jezeru. Z aktom bi oblikovali možnosti za gradnjo in urejanje območja. Županja mestne občine (MO) Ptuj Nuška Gajšek je pojasnila, da občina denarja za gradnjo vodne, športne in turistične infrastrukture ob in na jezeru nima. Zato bi iskali zasebne investitorje, ki bi tukaj videli priložnost za svojo dejavnost.

Marina, hotel, apartmaji, regatni center ...

Ideje, kako bi urejali območje jezera, so takšne, da se človeku



Foto: MO Ptuj

Idejna zasnova apartmajskih hišk na vodi

samo zasvetijo oči. Kaj od tega bo v prihodnosti realizirano, pa je druga zgodba. A kljub temu pogledimo načrte. Od Puhovega mostu proti Ranci bi zraslo športno-rekreacijsko območje. Pod brežino proti krožišču bi oblikovali park, ki bi se nadaljeval v območje športnih igrišč. Na jezeru bi bila pomol in kopališče s plavaločim bazenom, na brežini pa sprehajalna pot.

Na območju Rance bi se razvijala marina. Ob brežini, kjer je danes bivalnik s klubskimi prostori BD Rance, bi zgradili objekt marine z restavracijo v zgornjem nadstropju, iz katere bi bil pogled na jezero. „Da bi fiksen objekt za gostinski lokal lahko gradili tik ob jezeru oziroma na brežini, je zaradi vrste pogojev skoraj nemogoče pričakovati. Zato smo iskali nadomestne možnosti,“ je dejala županja Gajškova.

Pri Ranci bi ostala tudi vlečnica na vodi, pod brežino proti kinološkemu društvu bi bilo možno graditi hotel. Kinološko društvo bi ostalo na svoji dosedanji lokaciji.

Brežina jezera v smeri proti Spuhlji bi bila namenjena turističnemu ribolovu, ob njej bi na vodi zgradili apartmajске hišice.

Za območje občine Markovci so v Zabovcih predvideni regatni center z veslaško progo in tribunami

ter sodniški stolp. V Markovcih bi zgradili vstopno-izstopno mesto, del gozda pod jezerom (Kafrnc) bi oblikovali kot park. Uredili bi tudi prostore za piknike.

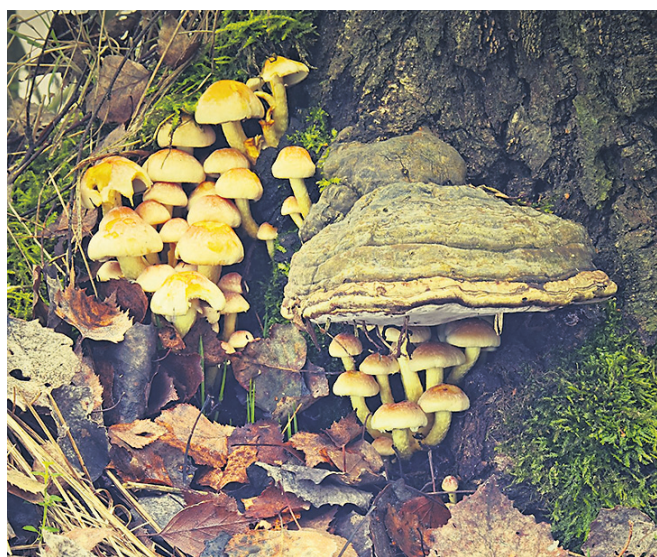
Na brežinah jezera bi ostale gramozirane sprehajalne poti. Brežine, kjer se odlaga mulj, bi primerno zasadili, ob njih pa uredili še plavaljoče sprehajalne poti in pergole, ki bi nudile senco.

Mojca Zemljarič

Podravje • Sezona gob se začne

Kaj morate vedeti o shranjevanju

Nekoliko nižje temperature in vlaga oziroma deževni dnevi bodo poskrbeli, da bodo iz zemlje pokukale gobe. Teh bo naenkrat v izobilju, zato je dobro, da veste, kako jih shraniti.



Štorovke

Najverjetneje se bomo strinjali, da so najbolj okusne sveže gobe, ki jih pripravimo v omamno dobri gobovi juhi s krompirjem, ocvrte, v rižoti in še na kak okusen način. A kljub vsemu se lahko pripeti, da vseh gob ne bomo mogli pripraviti in jesti naenkrat. Pripravimo si zalogo, vložimo jih v kis ali olje, posušimo jih na soncu ali zamrzujemo. V nadaljevanju vam ponujamo nekaj koristnih napotkov in trikov, ki bodo poskrbeli, da boste v gobjih dobrotah lahko uživali še dolgo.

Vložene v kis

Le kdo ne pozna te okusne priloge, ki jo lahko uporabimo ob mesnih ali sirmih narezkih, pri pripravi pice ali pa jo ponudimo kot samostojno predjed z domačim kruhom? Kadar se odločimo za vlaganje v kis, izberemo vedno mlade, čvrste in zdrave gobe, ki so nekoliko trše po sestavi. Recimo jurčke, sivke, mlade turke, kostanjevke, kukmke, lisičke, štorovke, in druge. Pri vlaganju izberite zmeraj le zdrave gobe, sicer boste še prehitro tvegali nesrečo in neuspeh. Gobe najprej temeljito očistite, narežite na poljubno velike kose, pogojno uporabite seveda še prej prekuhajte v kropu. Iz vode, kisa in poljubnih začimb, med katere spadajo česen, šalotka, lovorov list, poprova zrna, rožmarin, timijan, šetraj in gorčična semena, pripravite zavretek, v katerem blanširamo gobe dobrih 5 minut. Nato pa s tekočino v red predevamo v kozarce in pazimo, da so gobe prekrite s tekočino. Zapremo in pokrijemo z odejo, da se kozarci počasi ohladijo.

Zamrznjene

Pri zamrzovanju imamo to prednost, da lahko gobe uporabimo enako, kot če bi imeli sveže. Obdržale bodo obliko pa tudi večino arome, a vedeti moramo, da vse gobe niso primerne za zamrzovanje. Takšni so ciganki in ježki, ki dobijo neprijeten okus in vonj, ter lisičke, ki izgubijo aromo in postanejo žilaste. Pazljivi smo tudi pri pogojno užitnih gobah. Te najprej prekuhamo in šele nato zamrzujemo. Brez slabe vesti pa lahko zamrzujemo jurčke, šampinjone in golobice.

Najstarejši postopek shranjevanja je sušenje

Priljubljen in hkrati najstarejši način shranjevanja gob je sušenje. Za sušenje uporabimo predvsem gobe, ki niso primerne za vlaganje, lahko pa tudi ostale. Suhe gobe bodo obdržale večino svojega okusa in arome, če jih boste seveda pravilno posušili. Dodate pa jih lahko juham, rižotam in tudi omakam. Dobro je le, da jih pol ure pred pripravo namakamo v mlačni vodi, ki jo kasneje uporabimo za omako ali juho. Za sušenje izberemo čvrste gobe, kot so gobani, črne trobente, jurčki, golobice, polstenke. Pred sušenjem jih očistimo in narežemo na tri milimetre debele rezine in sušimo na suhi podlagi, v vetrovnem in sončnem prostoru. Suhe so takrat, ko jih lahko prelomimo ali zdrobimo. Shranimo jih v steklene kozarce in dobro zapremo, tako bomo obdržali aromo. Lahko pa jih shranimo tudi v zamrzovalnik.

Zoran Franc



Vložene gobe

Vrtiče • Čisto posebne počitnice za odrasle

Od igre v bazenu do jahanja

Sredi avgusta smo se z varstveno-delovnega centra Sonček na Ptujju odpravili na počitnice v počitniško-rehabilitacijski Center Sonček Vrtiče. Gre za nekdanjo kmetijo v neposredni bližini Zgornje Kungote. Prilagojene površine omogočajo tudi najbolj oviranim izvajanje različnih aktivnosti, kot so jahanje, plavanje v bazenu, športno plezanje, lokostrelstvo, odbojka na mivki, namizni tenis, izleti na bližnje turistične destinacije in še bi lahko naštevali.

Tabora so se poleg Sončkovih uporabnikov udeležili tudi predstavniki iz drugih organizacij. Skupaj s spremljevalci nas je počitnikovalo skoraj 40. Poletno vročino smo v začetku tedna izkoristili za kopanje in razne igre v bazenu. Ker so počitnice aktivne, smo pomagali tudi osebju Centra Sonček pri pripravi hrane, čiščenju in delu na vrtu.

Dopoldan, ko še ni bilo prevroče, smo hodili na jahanje v Pesniški jahalni klub. V jahanju na konju so se lahko preizkusili vsi. Kobilica Bilbi je bila res dobro zdresirana in je potrpežljivo nosila udeležence; nekateri so zaradi oviranosti lahko na konju samo ležali. Medtem ko so nekateri jahali, pa smo si ostali ogledali mini živalski vrt, kjer imajo različne vrste ptic in drugih manjših živali.

Dneve smo preživljali zelo različno, nekajkrat smo šli tudi na izlet, in sicer na Špičnik, peš smo se odpravili na Plački stolp, pravi podvig pa je bil, ko smo se odpravili z vzpenjačo na mariborsko Pohorje. Za prevoz smo potrebovali štiri kombije in eno osebno vozilo. Karavana se je popoldan odpravila proti Pohorju. Prijazno osebje nam je zagotovilo varno vožnjo z gon-



Foto: Arhiv Sonček

dolami. Tudi tu je bilo za vozičke poskrbljeno, z veseljem so nam pomagali pri vstopu in izstopu. V gondoli je bil razgled enkrat, veliko se nas je z vzpenjačo peljalo prvič, tako da je bilo med nekaterimi udeleženci čutiti malo strahu. Ta strah smo seveda premagali. Na vrhu smo se podali na kratek sprehod ter popili kavico.

Ob večerih smo se nekajkrat družili ob ognju, kjer smo pekli klobase in koruzo, ob zvokih kitar pa prepevali pozno v noč. Spet ob



Foto: Arhiv Sonček

Vtisi udeležencev tabora

Benjamin: Všeč mi je bilo, da so se nam pridružili tudi otroci, z njimi je bilo zelo živahno. Lepo je bilo v družbi prijetnih spremljevalk.

Sabina: Na tem taboru mi je bilo najbolj všeč, da sem lahko samostojno pomagala v kuhinji pri pripravi hrane. Všeč so mi bili družabni večeri, spoznala se nekaj novih prijateljev.

Bojan: Všeč mi je bilo jahanje in plezanje.

Mojca: Meni je bilo všeč to, da sem imela tako super spremljevalko, s katero sem uživala v bazenu, jahanju in praznovanju mojega rojstnega dne. Najbolj všeč mi je bila vožnja z gondolo na Pohorje.

Nejc: Všeč mi je bilo druženje ob tabornem ognju, poroka, pohod na Plač, plezanje ter vožnja z gondolo. Na taboru sem praznoval tudi rojstni dan.

Petra: Lepo mi je bilo, ko sem šla v družbi gospoda Draga na Plački stolp, v veselje mi je bilo, ko me je presenetil z obiskom. Zelo sem uživala v bazenu v velikem napihljivem krofju.

drugih večerih smo uprizorili karaoke, večer talentov, imeli smo tudi filmski večer. Na poslovnem večeru pa poleg plesa ni manjkalo niti krst udeležencev in spremljeval-

cev, ki so se prvič udeležili tabora, niti dvojna poroka.

Sklenili smo, da gremo prihodnje leto zopet skupaj na počitnice.

Vanja Bole

Formin • Blagoslov Voglarjevega križa

V zahvalo in upanje za prihodnost

V soboto, 24. avgusta 2019, je bilo na Voglarjevi domačiji v Forminu slovesno in veselo; blagoslovili so namreč križ, ki ga je postavil domačin Jože Kovačec s soprogo Mileno. Zbrala se je velika družina ljudi.

Jože Kovačec je v uvodu vsem zbranim in župniku izrekel pozdravno dobrodošlico. V čustvenem tonu je izpovedal, da postavitve in blagoslov križa na njegovi domačiji predstavlja zahvalo Bogu za dar življenja, za doživeto starost in barvit življenjski avditorij, ki mu je bil naklonjen, za uresničitev življenjskih ciljev.

V postavitve in blagoslov Jezusovega križa ter izvedbo slovesnosti je bilo vloženo veliko truda in prizadevanj, zato se je gostitelj hvaležno in iskreno zahvalil vsem, ki so doprinesli k uresničitvi slavnostnega dne, župniku Ivu Holarju, župniku Janezu Maučecu, župniku Jožetu Šipošu in župniku Jožetu Kovačecu za opravljen blagoslov, Jožetu Korošču iz Jurkovega Dola za izdelavo križa, za vsa izvedena tesarska, mizarska



Foto: RM

in gradbena dela. Zahvalil se je domačim, sorodnikom, prijateljem in sosedom za vsestransko pomoč, pevcu Rudiju Šantlu in kvartetu Kovačec za glasbeno popestritev slovesnosti ter gospodu Miroslavu Luciju s soprogo Ireno za podporo na poslovni poti.

Po opravljenem cerkvenem obredu blagoslova se je sosed Robert Marin še enkrat zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali in prispevali k podobi slavnostnega dne ter poudaril, da naj postavljeni križ predstavlja spomenik upanja in spomina na preminule, bližnje, ki smo jih imeli radi, nas povezuje in združuje, varuje pred hudim in prinaša dobro. Sledila je bogata pogostitev s polno mero veselega razpoloženja in medgeneracijskega druženja.

Robert Marin

Vitomarci • Še sredi prejšnjega stoletja je krave na skupnih pašnikih pasel vaški pastir

Barovčin je veljal za gosposkega pastirja

Mladi Lujz je zjutraj najprej stopil do gospodarjeve hiše, vzel kravji rog in bič, si na ramo oprtal kajer, torbo s hrano, nato pa jo mahnil proti Golobu, kjer je na razpotju tako dolgo trobil v rog, dokler mu kmetje niso prignali svojih krav, da se je z njimi odpravil na skupno pašo. Dve leti je opravljal delo vaškega pastirja v Vitomarcih, delo, ki ga je sodobno življenje že zdavnaj pozabilo, pozabilo pa je tudi čas skupne paše, solidarnosti in povezanosti med ljudmi.



Vitomarska živina se je nekdanj skupaj pasla na prostranstvih ob reki Pesnici.

Še sredi prejšnjega stoletja je krave na skupnih pašnikih v Vitomarcih v današnji občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah pasel vaški pastir, ki so mu rekli barovčin. »Prvi dve košnji, seno in otavo, je na travnikih opravil lastnik, nato pa dal v skupno rabo celotne vasi. Najplivnejši kmet je določil, kdo je lahko pastir, običajno je izbral fanta iz revnejše družine, določil pa je tudi hrano in pijačo za barovčina, ki so jo izmenično prispevale kmetije, katerih krave je pasel,« pripoveduje lokalni proučevalec vitomarske zgodovine Edi Kupčič. »Pašniki so ležali pod vasjo, v dolini ob Pesnici, razdeljeni so bili na dva dela: v prvem so bili skupni vrtovi, studenec in prostor za pašo drobnice in prašičev, v drugem pa je barovčin pasel govedo. Paša goveda je trajala od Marijinega vnebovzeta do martinovega, in sicer

vsed do regulacije reke Pesnice leta 1962, ko so iz izrazito močvirnatega območja nastala rodovitna polja. Ta velik človekov poseg v prostor je močno vplival na življenje vaščanov, eden od rezultatov je tudi konec skupne vaške paše in vaškega pastirja.«

Lepa obleka in bicikel

Ime Alojza Čuša, po domače Lujza, je vrezano v barovčinov rog skupaj z letnico 1955, ko je nastopil »funkcijo« vaškega pastirja. Rog, v resnici ni kravji, ampak volovski, da je večji, se je namreč prenašal od pastirja do pastirja, vedno je bil v hrambi pri glavnem gospodarju, v hiši danes 93-letnega Janeza Zorka, ki rog z imeni barovčinov čuva še danes. Težko si je predstavljati, da je mladi pastir na pašo brez vsake pomoči gnal približno 150 glav živine, in to skozi vas vse do

prostranih pašnikov, ki so obsegali od 60 do 70 hektarjev površin.

»V avgustu in septembru sem krave sredi dneva praviloma gnal domov, saj so kmetje takrat molzili trikrat, in se popoldan z njimi do večera vračal na pašo, kasneje sem na pašnikih ostajal ves dan,« se spominja Alojz Čuš. »Skrbeti za toliko živali ni bil mačji kašelj, še posebej zahtevno jih je bilo spraviti skozi tri ovinke. V začetku skupne paše so bile nekatere sicer sitne in ne preveč prijazne do drugih, a so se kmalu privadile. Lahko rečem, da so bile nasploh zelo pridne in neverjetno pametne – natančno so na primer vedele, kje je katera doma, zato je vsaka na poti nazaj brez posebnega usmerjanja zavila v domači hlev.«

Če ste morda ob tem pomislili, čes ubogi pastirček, kakšno trdo in necenjeno delo je opravljal, ste se krepko zmotili, saj je bilo zelo iskano. Barovčin je bil cenjen med sovaščani, veljal je za pravega pastirskega gospoda, temu primerna je bila tudi plača. »Po koncu paše v tisti sezoni je gospodar naredil obračun po glavi živine, nato pa sem šel po plačilo od hiše do hiše. Ob vseh menjavah denarja se sicer ne spomnim več, kolikšno je natančno bilo, vem pa, da sem se za tisti denar lepo oblekel in si kupil bicikel.«



Foto: SD

Barovčin je iz roga ob različnih priložnostih izvabljal različne melodije.

Različne melodije za različne naloge

Rog je veljal za obvezno opremo barovčina, vaškega pastirja. Bil je votel, na ožjem delu mu je bila dodana piskalica, da je lahko iz njega izvabljal melodije. S posebno melodijo je zjutraj zbiral živino po kmetijah in jo odgnal na skupno pašo, ko pa se je zvečer z živino vračal proti domu, je piskal drugačno melodijo. Pastirji so za različne priložnosti uporabljali različne melodije; tako so imeli posebej melodijo za zbiranje živali, da se ni preveč razkropila, melodijo za izredne razmere, ko so klicali za pomoč iz vasi, slavnostno melodijo za posebne priložnosti in šegave melodije, ki so jih uporabljali za popestritev dneva.



Foto: SD

Alojz Čuš, po domače Lujz, je bil eden zadnjih vitomarskih barovčinov.

Kakšna ga je tudi obiskala na paši

Tudi dolčas mu ni bil nikoli, pravi. »S kravami je bilo kar nekaj dela, na paši sem se dobil z barovčinom iz Ločiča v občini Trnovska vas, skoraj zmeraj je bil z menoj kakšen otrok, tem sem bil namreč strašno zanimiv, nič kaj manj pa nisem zanimal vaških deklet. Včasih me je kakšna naskrivaj celo obiskala na paši ... ja, lepo mi je bilo,« se namuzne.

V dveh letih »pastirovanja«, kasneje je bil Telekomov monter telefonist, se mu na srečo ni zgodilo nič hujšega. »Nobena krava mi ni poginila ali se huje poškodovala, občasno je kakšna sicer zašla v Pesnico in jo je bilo treba reševati, tudi telile so na paši in je moral po telička priti lastnik z vozom, sicer pa sem jih dobro merkal, ne nazadnje sem za njih odgovarjal kot za človeka. Hvaležen sem za to izkušnjo, ki so je bili deležni redki, za mano je bilo v Vitomarcih samo še nekaj vaških pastirjev. Ko razmišljam o tistih časih, pa mi je kar žal za njimi, kajti takrat so bili ljudje veliko bolj složni in solidarni, pomagali so si med seboj in ni bilo tako pomembno, ali si bogat ali reven. To pogrešam,« je povedal nekdanji barovčin.

Senka Dreu

Pisma bralcev

Resnica o kurentih in hudiču

Veliko let sem se ljubiteljsko ukvarjal z raziskovanjem pomena in vloge avtohtonih pustnih šem. Zdaj s svojim hobijem, v katerega sem v 55 letih vložil velikor ur, počasi zaključujem.

Že avgusta leta 1979 sem z lastnim raziskovanjem zbral ogromno podatkov. Zase sem prepričan, da sem vse od takrat naprej edini obiskovalec ptujskega karnevala, ki pozna vse napake sodobnega pustovanja in maskarade glede na avtohtono ljudsko izročilo. V svojem raziskovanju sem do danes ugotovil veliko zadev. Dovolj je bilo 59 let navadne maskarade, ki se je gredo na Ptuj. Če bo takšna volja Ptujčanov in okoličanov, bo jubilejna 60 karnevalska parada hkrati tudi prva, ki se bo odvila v skladu s pravili starodavnega izročila. Dmonske maske starega Ptuja imajo veliko večje in bogatejše izročilo kot se je do danes prikazovalo obiskovalcem ptujskega karnevala.

Kdaj in zakaj je Kurent sploh nastal? Z gotovostjo lahko trdim, da je Kurent nastal v času izjemno dolge in zelo mrzle zime. Ljudstvo, ki je takrat trpelo lakoto in mrza, je vedelo, da če hoče preživeti, si mora pomagati samo. V takratnem verovanju so obstajali številni različni demoni dobrega in zla, ljudje pa so si omislili še svojega; takšnega, ki bo sposoben preganti in hudiča in vse slabo iz vasi. Ker je bo ljudeh pomanjkanje trpela tudi vsa domača žival, od pertuntine do goveda, so v svoji demsonki maski (kurenta) želeli prikazati vse to. Vendar pa prvotni kurent sploh ni bil žival, ampak veliko več kot to. To je dokazovalo dejstvo, da je kurant hodil po dveh nogah, kar je značilnost človeka, na njegovo živalskost pa so spominjali kužuh, perje in rogovi. Da so bila za ljudi zelo pomembne tudi žitarice in poljedelstvo, pa dokazujejo fižol namesto zob in zrnje na brkih iz sirke. Čekani domačega merjasca so pomenili plodnost.



Foto:

Konrad Kekec

Celotni lik kuranta ima v svoji opremi kar 30 tovrstnih simbolov, kar bi lahko predstavljalo tudi odlično sonovo za vpis v Guinnessovo knjigo rekordov, saj takšne maske ni. Ampak to je odvisno od volje Ptujčanov. Druga najpomembnejša maska je lik hudiča. Ta predstavlja krivca za dolgo zimo. Je samotar in se ne družijo z nikomer. Po starem običaju naj bi sedel na pragu zime in dokler se ga ne bo preganlo, bo trajala zima. Morda je celo hudič tisti lik, ki je povzročil nastanek kurenta. Da bi ljudje lažje šponazorili preganjanje hudiča, je tudi on postal maska, približno takšna, kot je še danes. Značilnost hudiča je ena sam zvonček, kii ga ima obešenega na hrbtu. Ta zvončke ima precej visok ton in se precej razlikuje od pozvanjanja kurentovih zvoncev. Pravi kurenti imajo vlogo tega hudiča preganjati, nikakor pa se ne smejo družiti z njim! Hudič je namreč simbol in predstavnik zime, ki jo morajo kurenti pregnati. Zato je pravilno, da hudič beži pred kurenti in ne, da hodi med njimi. Včasih je moral hudič bežati pred kurenti najmanj 30 metrov in se pri tem še skrivati za vogali domačij. Kurenti so ga preganjali tako dolgo, dokler ga niso izgnali iz vasi.

Če so kurentni svoje delo dobro opravili, se je v resnici pojavilo sonce, potoki so hitro narasli in vrnila se je prava pomlad. Ljudje so takrat verjeli, da je simbolj kurenta veliko močnejši kot simbol hudiča. Zato so vse skupaj velikokrat ponavljali, vsako leto, vse do danes. In še nekaj: obhodi kurentov in preganja je hudiča se je začeli v hribih nad današnjim Podlehnikom. Pravi kurent zato izhaja iz Haloz.

Konrad Kekec, Nova vas pri Ptujju



Štajerski tednik -
časopis z najboljšimi regijskimi zgodbami
na spletu z aktualnimi novicami vsak dan!
Da boste izvedeli prvi!

Štajerski TEDNIK www.tednik.si

Cirkulane • Ob 120-letnici Kulturnega društva

Kultura ne pozna meja in je vedno nekaj lepega

Tega se v Kulturnem društvu Cirkulane zavedamo že bogatih 120 let. Čeprav je to le ljubiteljska kultura in zanjo ni denarnega plačila, se vsi člani resnično trudimo, da delamo dobro in uspešno. Upam trditi, da bo v našem društvu še veliko jubilejev.

Ob prejšnjih jubilejih je bil izdan zbornik Kulturnega društva. Letos zbornika ne bomo izdali. Skozi celo leto pa smo in bomo organizirali dogodke naših sekcij, in ker je v društvu kar nekaj članov, ki svojo ljubiteljsko kulturo živijo že 50 let ali več, smo prav njim v čast organizirali posebne dogodke.

Začelo se je leto jubileja seveda z januarjem in takrat nas je do solz nasmejela dramska sekcija s komedijo Jesenska poroka. Februarja nas je s čudovitim koncertom Ditke in Ferija Lainščka počastila Občina Cirkulane. April sta zaznamovala kar dva dogodka, in sicer čudovita, sproščena nedelja zbo-

rovske in ljudske pesmi vseh generacij, kjer so se predstavile vse naše pevske sekcije. Ob koncu meseca pa je sledilo svečano odprtje Društvene knjižnice z izmenjevalnico knjig. Velika pridobitev je ob tem dogodku prav knjižna hiška, ki je pri OŠ Cirkulane. V maju smo pripravili predstavitev zgoščenke



Foto: Arhiv društva

Micika (Ana Črnivec) in Hanzek (Miro Lesjak) skupaj s Tamburaši iz Cirkulan

Začetek delovanja KD sega v davno leto 1899, ko so se začeli prvi zapisi organiziranega kulturnega delovanja. Takrat je bilo ustanovljeno Bralno društvo Naprej, v okviru katerega so delovali knjižnica, moški pevski zbor, tamburaški zbor in igralska skupina. Duh društvenega življenja je tako samo še rasel in rasel in prav zato se letos lahko veselimo tako visokega jubileja. Hvala vsem tistim, ki so takrat začutili del svojega poslanstva v ljubiteljski kulturi.

Danes v društvu deluje osem sekcij: Mešani pevski zbor, vokalna skupina Mladi veseljaki, folklorna sekcija, dramska sekcija, ljudske pevke Sestre Kopsinske, Tamburaši iz Cirkulan, Ljudski pevci iz Cirkulan in društvena knjižnica. Vse sekcije so zelo aktivne, pridne in poslanstvo ljubiteljske kulture širijo tako po celi Sloveniji kot izven nje.



Foto: Arhiv KD

našega dolgoletnega člana Daniela Polajžerja z naslovom Dve stene lezejo. Daniel Polajžer je član društva že več kot 50 let in skupaj z njim smo organizirali čudovit koncert, ki je ogrel marsikatero srce in napolnil dušo.

Junija smo počastili še dva člana za 50 let delovanja v KD. Njuna zgodba se prepleta v dramski sekciji, vendar sta nekaj manj kot 20 let nazaj začela svojo igralsko zgodbo kot lika Micika in Hanzek. Marsikdo se ju spomni, ko sta na kakšnih aktualnih dogodkih s svojim prihodom in humorjem do solz nasmejela občinstvo. Mogoče pa komu tudi malo zameglila pogled. To sta seveda naša člana Ana Črnivec in Miro Lesjak.

Ob njunem jubileju smo izdali tudi brošuro najboljših skečev Micike in Hanzeka. Naj povem še to,

da je Ana Črnivec letos prejela v Cerkevniku na Regijskem Linhartovem srečanju priznanje selektorja za najboljšo odigrano žensko vlogo. Julija smo se sproščali ob glasbi tamburic. Naši Tamburaši so nam namreč pripravili sproščen večer tamburanja.

Vrhunec prireditve v soboto zvečer

Za vse, kar naše društvo vseh 120 let ustvarja, gre zahvala vsem dosedanjim predsednikom društva, predsednikom sekcij in vsakemu članu. Vsak je dal svoj del mozaika, da smo zdaj tukaj. Vsak je s svojim deležem, dobro voljo in nesebičnostjo prispeval k odličnemu delovanju društva.

Bogat jubilej 120 let KD Cirkulane bomo obeležili z osrednjo pri-

reditvijo, ki bo 14. septembra ob 18. uri v večnamenski dvorani v Cirkulanah. Z nami bodo vse naše sekcije društva, osrednji gost večera pa bo slovenski pisatelj, dramatik in komediograf Tone Partljič. Svoj delež bo na osrednji prireditvi z razstavo svojih umetniških fotografij dodal tudi naš član Sandi Kelc.

Z osrednjo prireditvijo še seveda ne bo konec našega kulturnega dogajanja v tem letu.

V oktobru nas čaka večer z znanima zakoncema Milanom Fridauerjem in Aljano Primožič Fridauer. Predstava nam bosta najboljše aforizme in karikature. Novembra bo po letošnjem premoru z nami spet Folklorna sekcija in decembra bodo zapeli Mladi veseljaki.

Melita Meznarič

Ptuj • MG Ptuj v novo sezono z dvema premierama

Zgodovina nasilja in Hevreka

Repertoar Mestnega gledališča Ptuj v novi sezoni 2019/2020 naj bi bil majhen, a po besedah direktorja MG Ptuj Petra Srpčiča pomemben korak za to, da se v našem mestu nekaj premakne naprej, da bomo za seboj pustili lepši, boljše in bogatejši Ptuj, kot smo ga prejeli od generacij pred nami. Tudi za to potrebujemo projekt EPK 2025. Nova sezona bo bogata in provokativna, evropska, polna izziva. Ponuja šest premier, od tega so štiri predstave nastale v koprodukciji.

Tiskovne konference so se udeležili vsi trije protagonisti in avtorji Hevreke, znanstvenega cirkusa, magistri gledališke igre Nik Škrlec, Lena Hribar in Urban Kuntarič, ki je nastala v koprodukciji Mestnega gledališča Ptuj in Zavoda Margareta Schwarzwald, ter igralca drame Zgodovina nasilja, Saša Pavlin Stošič in Robert Waltl, v kateri še igrajo Petja Labović, Benjamin Krnetič in Boris Vlastelica (frontmen skupine Repetitor, trenutno najbolj vročega ansambla na območju bivše Jugoslavije) ter legendarni hrvaški režiser Ivica Buljan, ravnatelj največjega hrvaškega gledališča. Pridružili pa so se še nekateri drugi sodelavci in ustvarjalci te predstave, ki je nastala v koprodukciji Mini teatra in Mestnega gledališča Ptuj. Nasploh so koprodukcije izjemnega pomena za mala gledališča. Ne samo, da združijo denar, da lahko predstavo pripeljejo do produkcije, ampak tudi za postprodukcijo, da lahko zagotovijo večje število ponovitev.

S premiero drame Zgodovina nasilja Edouarda Louisa, ki je bila

7. septembra, je MG Ptuj vstopilo v novo gledališko sezono. V imenu ekipe je Robert Waltl izrazil veselje, da so ponovno na Ptuj, pri svojem najljubšem koproducentu, MGP in Petru Srpčiču, s katerim so ustvarili lepo število skupnih predstav in z njimi po premierah uspešno nastopali po Sloveniji, festivalih in tudi v tujini. Avtor Zgodovine nasilja je trenutno prvo ime mladih francoskih intelektualcev, človek, katerega novele se uprizarjajo na največjih svetovnih odrih. Človek, ki je z revolucijo rumenih jopičev postal tudi prepoznavno ime intelektualne Francije in sveta. Z njim so ustvarjalci tudi v stalnih stikih, predstavo pa si bo ogledal tudi v živo, na festivalu Fabula prihodnje pomlad. Po svoje je izjemno, da se takšno delo uprizarja v dveh tako majhnih gledališčih, kot sta MG Ptuj in Mini teater. Tekst je našel režiser Ivica Buljan in ga pripravil za uprizoritev. Vsi Edouardovi romani so analiza njegovega življenja, tudi Zgodovina nasilja. S tem v literaturi daje glas ljudem brez perspektive, ki nimajo šol, za-

poslitve, plač. So okoli nas, ampak jih ne vidimo. V Zgodovini nasilja opisuje svoje obdobje v Parizu, o srečanju, ki je močno zaznamovalo njegovo življenje. Gre za posilstvo, ki ga je po spletu okoliščin izvršil

pripadnik arabske manjšine, ki se zaključil s sodnim procesom. Dogaja se na božični večer po božični večerji, ko naj bi preživljali prijetne trenutke, ne pa občutili bolečino. Lahko bi se rodila božična ljubezen,

a se je vse skupaj sprevrglo v telesno mučenje, davljenje, posiljevanje, zgolj zaradi izmaknjene telefona.

Druga premiera nove sezone Hevreka, avtorsko delo Nika Škrleca, Lene Hribar in Urbana Kunta-

riča, bo 12. septembra. Četudi je v njenem ospredju znanost, gre za predstavo o domišljiji in igri. Vsako znanstveno odkritje je bodisi poskus razumevanja sveta, vsako umetniško delo je poskus izražanja sveta. Pri samem dejanju ustvarjalnosti pa je vedno bistvena igra. To tudi želijo posredovati vsem gledalcem, hkrati pa jih spomniti na to, da snovi, ki se jih učimo v šoli niso nastale zaradi tega, ampak kot zelo živ in dinamičen preblisk, ki nosi bogato jedro igrivosti. Obdelujejo fiziko zadnje triade osnovne šole na način, ki pritegne in vzbuja zanimanje, ki je tudi edini dober vstop v šolsko snov, v znanost in v življenje samo. Ustvarjalnost je večina prihodnosti, ki jo je treba gojiti. Predstavo oblikujejo sproti na način, ki komunicira z mladimi. Vsako snov iz fizike poskušajo „ugledališčiti“ in postaviti v nek fantazijski svet. V bistvu bodo poskrbeli za znanstveni cirkus, s katerim želijo navdušiti predvsem mlade, pa tudi malo starejše.

MG



Foto: Črtomir Goznik

S tiskovne konference MG Ptuj pred prvima premierama v sezoni 2019/2020

SKRINJA SLOVENSКИH VIŽ – ANSAMBEL SMEH

Iskrena in razigrana glasba

Ansambel Smeh je aprila letos praznoval 10. obletnico svoje ustanovitve. Fantje so se srečali na eni od veselnic in si zaželeli biti sestavni del slovenske narodno-zabavne scene ter razveseljati ljudi. Sestavljajo ga: Andrej Pečnik (pevec), Jure Ledinek (kontrabas), Miha Lampret (kitara) in Žiga Ramšak (harmonika). Kot posamezniki so si zelo različni. Andrej ima zelo rad sprehode in poležavanje na morju, Jure uživa v programiranju in modeliranju, Miha najraje vrže kakšen kos mesa na žar, Žiga pa poučuje mlade harmonikarje. Veseli so, da so veliki prijatelji, tudi ko ne stojijo na odru, kar se odraža tudi v njihovi energiji na odru in v glasbi sami, so povedali.

Preigravajo vse zvrsti glasbe. Poleg tipične slovenske narodno-zabavne glasbe, ki jo vsi nosijo v srcu, zelo radi preigravajo tudi druge zvrsti glasbe, dobri stari rock jim prav tako vedno požene kri po žilah. Zelo so ponosni, da svojo glasbo v veliki večini pišejo sami. Harmonikar Žiga Ramšak je glavni krivec za večino njihovih pesmi, ki jih predstavljajo ljudem, s tem pa posledično ustvarjajo nek svoj podpis v slovenski narodno-zabavni glasbi. "Veseli smo, da nas ljudje prepoznajo že po naših skladbah. Repertoar načeloma sestavljamo sproti: iz nastopa v nastop ga namreč prilagajamo publiki, za katero igramo. Poleg tega pa se



Foto: osebni arhiv
Ansambel Smeh

ta stalno spreminja, ker neprestano dodajamo nove skladbe.

Že po tem, da svoje pesmi v večini pišejo sami, se razlikujemo od drugih ansamblov. Vsak avtor ima namreč nek svoj stil, po katerem je bolj ali manj prepoznaven. Za svoje skladbe pa lahko tudi rečemo, da so predvsem zelo iskrene in razigrane, saj se zelo trudimo, da se ljudje najdejo v vsaki naši pesmi. Tako jo tudi lažje začutijo in vzljubijo.

Nastopamo praktično po celi Sloveniji. Zelo veseli smo, da je naša glasba prodrla v vse kraje naše domovine.

Vsak naš nastop je nekaj posebnega. Vedno je tu neka nova energija, novi ljudje in nova doživetja. Naši samostojni koncerti pa so tisti, ki si jih bomo vselej zapomnili. Tradicionalno pripravljamo koncert v mlad s Smehom. V vse naše projekte je vloženo ogromno truda in vaj, to so tudi nastopi, na katere smo najbolj ponosni," pove Žiga Ramšak.

Narodno-zabavna glasba je za vse Smehovce nekaj, brez česar si danes ne morejo predstavljati življenja. To je glasba, s katero so vsi štirje Smehovci odraščali in jo oboževali že od zgodnjega otroštva. So eni redkih

srečnežev, ki so lahko iz poslušanja in oboževanja te glasbe prišli tako daleč, da sedaj lahko ustvarjajo svojo in z njo razveseljujejo ljudi.

"Glasba se tako kot vse drugo z leti spreminja. V zadnjem času se je slovenska narodno-zabavna pesem malo oddaljila od klasične glasbe, ki so jo zasnovale legende slovenske narodno-zabavne scene, kar pa mogoče niti ni nujno slabo. Spremembe so edina stalnica v našem življenju in morda je prav, da se od časa do časa to zgodi tudi v glasbi. Ljudje in muzikantje še vedno s srcem zapojejo pesmi iz zakladnice naše glasbe, kar je najpomembnejše. Z novodobno narodno-zabavno glasbo smo ansambli na plesišču pripeljali mladino, ki je danes navdušena nad našo – slovensko glasbo. Ali gre to v pravo smer ali ne, danes ne more nihče reči. Naše mnenje pa je, da če ljudje ob naši glasbi uživajo in pozabijo na vsakdanje skrbi, to za-

gotovo ne more biti nič slabega," so prepričani Smehovci.

Festivali so zagotovo ena zelo pomembna stopnička, ki jo mora vsak ansambel prehoditi. Tam se lahko ansambli predstavijo ljudem in drugim muzikantom, spoznajo svojo "konkurenco" ter ne nazadnje stopijo na realna tla, ko pride do ocen strokovne komisije. Po festivalih pa je pomembna le ena stvar: če bo ansambel publika vzela za svojega, ni pomembno, koliko lovorik si ali nisi osvojil na festivalih. Navsezadnje se moramo zavedati, da igramo za ljudi in zase. In to je vse, kar resnično šteje," je v imenu ansambla Smeh še dodal Žiga Ramšak. Fantje so tudi prepričani, da si narodno-zabavna glasba zagotovo zasluži "svoj dan" v slovenskih koledarjih, zato imajo pobudniki te ideje za dan narodno-zabavne glasbe v Sloveniji tudi vso podporo Smehovcev.

MG

VSAK ČETRTEK OB 20. URI ORFEJČKOVA LESTVICA DVA X TRI

ZABAVNA

1. NEJC KASTELIC - Svetovni prvaki
2. MARK ZEBRA - Fenomenalna
3. ARRIVA - Moje petke

NARODNA

1. Ans. SMEH - Fina Nina
2. Petovia KVINTET - Samo, da vreme bo zdržalo
3. Ans. ŠTRK - Stari jačer

NARODNA

Glasujem za:

Ime in priimek: _____

ZABAVNA

Glasujem za:

Naslov: _____

Tel. številka: _____

Glasujete lako tudi na: Luka Pepi

Glasovnico pošljite na dopisnici na naslov:
Mega Marketing d.o.o., p.p.13, 2288 Hajdina

Ptuj, Graška Gora • Uspešno festivalsko leto za ansambel Petovia kvintet

Hišni ansambel Radia-Tednika in absolutni zmagovalci Graške Gore

Festival Graška Gora je ansamblu Petovia kvintet prinesel nov uspeh, postali so njegovi absolutni zmagovalci. S prihodom pevke Larise Majcen v ansambel se je začelo njihovo novo obdobje, ki je že v začetku prineslo nekaj odmevnih uspehov. Še pred tem so uspešno nastopili na odprtem odru 50. jubilejnega ptujskega festivala NZG 2019 in na finalnem večeru, na katerem so razglasili uspešnico 50 let ptujskega festivala. Nastopili so s Krežetovo skladbo Stoj še dolgo, Ptuj ponosni s prvega festivala v letu 1969 in skupaj z ansamblom Opoj s Kmetčevno skladbo, priredbo narodne Ljubica, lahko noč.

Kvintetovci so se pred festivalom veliko nasmejali, bili so preseščeni, kako se je njihova skladba z naslovom Samo, da vreme bo vzdržalo „skladala“ s samim festivalom oz. vremenom. Ravno na festivalski dan je vreme "pešalo", zato so se vsi spraševali, ali bo vreme zdržalo, želja vseh je bila, da bi zdržalo. Ob tem pa so si člani ansambla Petovia kvintet seveda zadali, da morajo svoj nastop oddelati maksimalno, najbolje, kar znajo in zmorejo. To je tudi vse, kar lahko naredijo sami zase, kar pokažejo ljudem oz. poslušalcem. „O zmagi ali kakšni nagradi smo po tihem vsi razmišljali, nikakor pa nismo pričakovali, da se bo to dejansko tudi zgodilo, zato smo bili še toliko bolj presrečni in ponosni, ko so nas razglasili za absolutne zmagovalce Graške Gore 2019,“ so povedali.

Besedilo za skladbo Samo, da vreme bo vzdržalo je napisala Vera Šolinc. Njen naslov skladbe je neobičajen glede na ostale skladbe v slovenski narodno-zabavni glasbi. Želeli so si nekaj drugačnega, nekoliko "odštekanege". Natanko to so tudi ustvarili. „Besedilo govori o dekletu, ki si nadvse želi iti na veselico, četudi je vreme bolj

slabo, upa, da bo to zdržalo, da bo lahko šla na veselico, kjer bo srečala fanta in da se bo vse razvilo tako, kot si sama želi. Na nek način je besedilo ljubezensko, po drugi strani pa tudi zelo realistično, saj si noben ne želi slabega vremena, ko gre za dobro vzdušje in zabavo.“ razlagajo člani ansambla Petovia kvintet, ki so malo pred začetkom festivala zaradi poškodbe ostali brez trobentača, ki se je sicer zelo

trudil, da bi le nastopil, a so bile bolečine prehude. Iz zagate jih je rešil avtor skladbe, trobentač Vražjih muzikantov Luka Krof. Na koncu se je vse dobro izteklo.

Odmevno so se predstavili tudi na odprtem odru drugega festivalskega večera 50. jubilejnega ptujskega festivala NZG in na finalnem večeru festivala, kjer so samostojno zaigrali Krežetovo skladbo Stoj še dolgo, Ptuj ponosni s prvega

ptujskega festivala ter skupaj z ansamblom Opoj tudi Kmetčevno priredbo narodne Ljubica, lahko noč. Postali so tudi hišni ansambel Radia Ptuj oz. družbe Radio-Tednik Ptuj. Prvi je bil v tej vlogi, takrat na začetku še hišni ansambel Radia Ptuj, Ansambel Toneta Kmetca. To jim zelo veliko pomeni, pomeni pa tudi, da bodo v svoj repertoar v prihodnje uvrstili še več Kmetčevih skladb.



Z nastopa Petovia kvinteta na Graški Gori

Foto: zasebni arhiv

Na voljo mobilni aplikaciji Radio Ptuj in Štajerski tednik za iOS in Android naprave

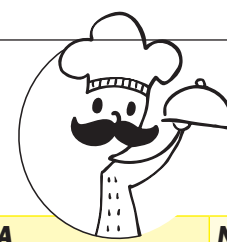


„To je bil še eden od letošnjih pozitivnih šokov. Ko smo izvedeli, kakšna čast nas je doletela in kakšno funkcijo smo kot ansambel prevzeli, samo bili tako presenečeni, da sploh nismo vedeli, kako bi to pokazali. To ima za nas velik pomen, zaradi tega smo še bolj zagnani in motivirani. Kot hišni ansambel se bodo maksimalno trudili za kakovost, da bi se na področju narodno-zabavne glasbe še bolj uveljavili, ustvarili še veliko novih skladb, posneli, se udeležili najrazličnejših prireditev. Seveda se bomo trudili, da bi v našem repertoarju bilo še več Kmetčevih skladb, saj smo 'nasledniki' Ansambla Toneta Kmetca, ki ga ljudje ne smejo pozabiti,“ so zadovoljni člani

ansambla Petovia kvintet. Za letos so s festivali zaključili. Ponovno bodo na festivalske odre stopili v letu 2020, predvsem se želijo udeležiti kakšnega festivala, ki so ga letos izpustili. Tudi ptujski festival NZG je eden od ciljev v prihodnjem letu. To pa še ne pomeni, da so za letos izpregli. Čaka jih še snemanje lastnih skladb in videospotov, razširiti želijo repertoar narodno-zabavnih in zabavnih skladb ter nekaj zasebnih zabav, tako da bo pri njih do konca leta še zelo pestro in aktivno. Skladbe, ki so jih izvajali na ptujskem festivalu NZG, bodo na novo posneli, v njihovi različici, ter preobleki, uvrstiti pa jih želijo tudi na lastni CD, ki je še v pripravi.

MG

Kaj bomo danes jedli



Pripravila: **Alenka Šmigoc Vinko**

TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK
polnjene paprike, pire krompir, jabolčni žepki	gobova enolončnica, zapečene palačinke s skuto	dušene bučke, riž, hrenovke, sadje	juha, zapečene testenine z zelenjavo, zelena solata, žemljni narastek	golaž iz pečice, krompirjevi cmoki, rulada s sadjem	juha, pečena svinjska rebra, krompir, srbska solata, sadna torta	ocvrti piščančji medaljoni, dušen riž, kumarična solata, breskov kompot

Zapečene testenine z zelenjavo



Sestavine: 0,5 kg poljubnih testenin, 1 manjša čebula, po 150 g pora, cvetače, korenčka, brokolija, belušev, graha, stročjega fižola, sveže paprike, po želji tudi gobe, 1/2 l kisle smetane, 2 jajci, 5 strokov česna, 2 žlici sesekljane peteršilja, sol, poper, olje, maslo.

Testenine skuhamo v slanem kropu. (Mi smo uporabili špagete in jih pred kuhanjem nalomili.) Odcedimo ter primešamo malo masla ali olja, da se ne sprimejo. Na maslu prepražimo drobno sesekljano čebulo, da postekleni. Dodamo narezan por, popražimo, nato papriko, popražimo in potem še ostalo zelenjavo. Posolimo, dušimo na močnem ognju do mehkega ob stalnem mešanju. Ohladimo. V kisló smetano zažvrkljamo dve jajci, rahlo popramo. Globok pekač premažemo z maslom, naložimo plast testenin, prekrijemo z zelenjavo, pokapljamo s smetanovimi jajci, postopek ponovimo vsaj dvakrat. Vrhnja plast so testenine. Preljemo s smetanovimi jajci, pečemo pri 200 stopinjah Celzija približno 25 minut.

Jabolčni žepki



Sestavine: 500 g kiselkastih jabolč, 60 g sladkorja, 0,5 žličke mletega cimeta, sok polovice limone, 500 g odmrznjenega listnatega testa, 1 jajce, 2 žlici mleka.

Jabolka olupimo, očistimo, zrežemo na majhne kockice in jih stresemo v kozico. Dodamo sladkor, cimet in limonin sok ter vse skupaj dobro premešamo. Kozico pokrijemo, pristavimo na kuhalnik in na nizki temperaturi dušimo 10 do 15 minut, da se zmehčajo. Ohladimo. Listnato testo razvaljamo v večji kvadrat in razrežemo na približno 16 kvadratov. Robove kvadratov premažemo z razžvrkljanim jajcem, na sredino pa z žlico naložimo jabolčni nadev. Kvadrate po diagonali prepognemo, da dobimo trikotne žepke. Robove stisnemo z vilicami, žepke pa po vrhu premažemo z razžvrkljanim jajcem, v katerega vmešamo mleko. Žepke preložimo na pekač, obložen s papirjem za peko, in jih za 20 do 25 minut potisnemo v ogreto pečico (200 stopinj Celzija).

Zeleni nasveti

Še ni konec dela na vrtu

Poletje, ki je bilo ponovno unikatno, drugačno, posebno, se končuje. Spet nam je narava pokazala, da recepti, kako pridelovati vrtnine, ne pomagajo. Vse, kar ste se lani naučili, letos ni bilo čisto prav. A osnove še vedno veljajo. Spomladi se postavijo temelji. Če so dobri, potem rastlinam tudi vreme ne more do živenga. A zdaj ni čas sajenja, je čas spravila pridelka. Nekateri ste veseli, drugi nekoliko žalostni. Pa vendarle sem prepričana, da vsi pobirate pridelke. Pri tem pa seveda sejemo tudi za zimo.

Gredice še ne ostajajo prazne

Vedno znova se je treba zavedati, da je gola zemlja, zemlja brez rastlin, vedno izpostavljena vremenskim nevarnostim in s tem izgublja svoje dobre lastnosti. Sama menim, da je dalj časa gola zemlja slabša izbira kakor prekopavanje (štihanje), ki ga v zadnjih letih nekateri tako zavračajo. Če nimate več ideje, kaj bi posejali oziroma posadili za pozno jesen in zimo, potem še vedno lahko posejete rastline za zeleni podor. Neprezimne ne bodo delale težav v naslednjem letu. Posejte raje mešanico treh ali več vrst. V tem primeru posevek ne bo vplival na kolobar na gredicah v naslednjem letu. Predlagam mešanico facelije, bele gorjušice, perzijske in medene detlje, ajde in grašice. Res se sliši veliko, a taka mešanica bo prerahljala zemljo, popravila njeno strukturo, ki je bila v letošnjem letu že od zime naprej na udaru, in seveda prerahljala zbito zemljo. Predvsem tisti, ki uporabljate briketirana organska gnojila, ker domačih nimate, izkoristite še dva ali tri mesece in obogatite zemljo tudi na tak način. Za rahla tla, v katerih se dobro počutijo mikroorganizmi in korenine naših rastlin, potrebujemo namreč tudi trajni humus. V briketiranih organskih gnojilih pa gre po večini za organsko maso, ki prinaša samo prehranske organske snovi. Te se v letu ali dveh razgradijo. Trajni humus pa dolgotrajno rahlja zemljo in ohranja mikroorganizme v njej ves čas v območju koreninskega sistema naših rastlin. Neprezimne rastline za zeleni podor pustite na gredicah premrzniti, lažje boste spomladi v tla zadelali njihovo suho maso. Tudi take pa bodo prekrivale zemljo čez zimo in jo varovale.

Ljubitelji rukole, zdaj prihaja vaš čas

Mnogi vrtničkarji so to divjo rastlino zelo vzljubili. Zato je celo poletje veliko vprašanj, kako zatreti škodljivce na tej rastlini. Žal si skoraj



Foto: Miša Pušenjak

upam reči, da ne gre. Edina rešitev za pridelavo rukole poleti je pravzaprav pridelava v loncih nekje na balkonu oz. trdni podlagi. Jaz jo imam vsako leto v loncu in je bolhači očitno ne najdejo. Zdj pa je seveda spet čas, ko se bodo škodljivci poslovlili in boste v rukoli lahko uživali dolgo v jesen. Najprej je dobro vedeti, da poznamo pravzaprav dve rukoli. To sta navadna (prava) rukola oz. botanično *Eruca sativa*. Pogosteje pa v kuhinjski srečamo obmorsko divjo rastlino, ki ji vsi vrtnarji rečemo divja rukola, naši botaniki pa tankolistni dvoredec. Botanično ime je *Diplotaxis muralis*. Pri nas dobite seme obeh. Navadna rukola ima nekoliko večje liste z ravnim listnim robom in nekaj manj arome. Raste hitreje in je za nestrpne zelo primerna. Ne prezimi. Divja rukola je tista, ki jo vedno srečate v gostilnah. Ima močno narezljan listni rob, tanke, nežne liste. Po rezanju se hitro obrača, kar je njena največja prednost pred pravo rukolo. List ima močan okus, z vsakim rezanjem še močnejši. Vendar

praktično brez težav prezimi. Priporočam vam, da posejete obe zdaj in se rukole najeste do začetka naslednjega poletja. Ob rukoli se pri nas že nekaj časa dobi tudi seme azijskih listnatih rastlin, križnic z Daljnega vzhoda. Vsi vemo, da so križnice rastline, ki nas varujejo pred prehladi in podobnimi obolenji, ki jih prinaša jesen. Torej bodo dobrodošle v vsaki kuhinji.

Ne smem pozabiti, da lahko ljubitelji mesečne redkvice, rdeče ali pisane, le to spet posejete. Na prostem jo lahko sejete nekje do sredine oktobra, v rastlinjaku pa še dalj. Posejte jo kar med vrste solate. A pri tem ne pozabite, da jo boste morali puliti. Če bo v vsaki vrsti, si boste delo zelo otežili. Zato jo posejte v vsako drugo vrsto med solato. Tudi redkvice je križnica, primerna za dvigovanje sistema odpornosti v jeseni. Zakaj bo denar zapravljali za številne prehranske dodatke, ko pa je vrt prava lekarna za vse.

Deževniki včasih na vrtu nagajajo

Ja, čeprav vedno pravimo, da so deževniki zelo koristni in zaželeni, so v zadnjih letih pričeli vrtničkarje tudi jeziti. To pa še ne pomeni, da jih zatiramo. Brez njih namreč organska snov ne bo začela razpadati, saj so oni tisti prvi, ki jo začinjajo razgrajevati. A ker imate mnogi vrtove povsem »pometene«, to pomeni, da razen samih vrtnin na njih ni nobene travice, ničesar na površini, kar bi jim služilo kot hrana, so se navadili, da vam po sajenju nekoliko preorganizirajo vaše vrstice in čebulček, včasih tudi česen zložijo na kupčke, solatne sadike pa potegnejo v zemljo. Deževniki zdaj, v jeseni, ko je vreme zanje ugodno, s površine pobirajo odmrle organske ostanke, travo, listje ... in jih v zemlji hranijo tam, kjer živijo. Zato jih je v jeseni po vsakem dežju ogromno zunaj, če ste opazili. Če imate na vrtu kaj populjenih plevelov, kaj listov, ki ste jih odrezali s pobranega pridelka, predvsem pa organske zastirke, ne potrebujejo čebulčka, česna, sadik solate. Čeprav so zastrta tla za zemljo in rastline izredno pomembna celo poletje, pa so za deževnike najbolj pomembne zdaj, v jeseni. Vsaj prazne gredice prekrijte s pokošeno travo z zelenice, lahko tudi z drugimi pokošenimi rastlinami, boljše izbira so sveže, pokošene, kakor suhe. Potem bo težav z deževniki spomladi veliko manj.

Delo na vrtu še zdaleč ni zaključeno. Še vedno lahko sejemo letne sorte solate, a le kot berivko. Poleg motovilca, špinaca in rukole ter njenih sorodnic, azijskih listnatih rastlin, sejemo tudi korenček in peteršilj, pa tudi blitvo. Vse te setve so namenjene spomladanskemu pridelku, saj lažje prezimijo mlade rastline.

Miša Pušenjak

Za šankom

Iz polne riti ...

... je lahko srati, pravi nek star slovenski rek. Žal nas ima večina take riti, da se moramo vseeno malo napeti, da kaj pride iz nas. Pa dobro – eni so se v življenju pač znašli, drugi so bili pametni, tretji spretni, četrti imajo strice in tete na pravem mestu, da si sedaj uspešno polnijo želodce ... Pa to, da pač porabijo več kot mi, navadni smrtniki, človek še razume. In pravzaprav z malo nevoščljivosti sprejme kot dejstvo, ki smo ga dobili s tem, ko smo se odločili, da se iz gnilega socializma vrnemo v svetli kapitalizem.

Jezi pa človeka, ko vidi, kako se zapravlja denar tam, kjer ga ni nihče ustvaril, pač pa je imel srečo, da je dobil službo pri državnih jaslilih in se sedaj tam pase ter troši denar, ki so ga ustvarili drugi. Pravzaprav ga v državno vrečo brez dna hočeš nočeš dajemo vsi, o njegovi usodi pa odločajo posamezniki. Pri čemer jim gotovo kdo šepne na uho, ali ga dati na levo ali desno ...



Ker včasih na poti do cilja kaj z bogato obložene državne mize pač pade komu v žep – tako mimogrede.

Zakaj takšno razmišljanje? Oni dan sem se vozil tam okoli najnovejšega dela podravske avtoceste, ob izvozu Lancova vas. Kjer človek dobi vrtoglavico, saj se mora, ko zapusti avtocesto iz ptujske smeri, zavrteti kar na treh krožiščih, da pride v središče občine Videm. Pri čemer

je tisti tretji vrtljak – tik pred šoderjamo – čisto odveč. OK, sedaj ga ne bomo ravnali.

Še bolj zanimiv kot tretji pa je prvi vrtljak v tem izvozu – tisti, ki te med

drugim vodi po asfaltu sredi njiv proti Dražencem. Komu na čast so naredili to cesto, je najbrž jasno samo tistemu, ki mu je zaradi tega v žep kanil kak evro. Pa najbrž ne samo en evro, kajti ta cesta ima tudi dva vrtljaka – enega sredi ničesar, drugega pa pri naselju Draženci. Pri čemer je največja finta, da prvi zaokroži do neke farme, do katere je krasen dovoz tudi po še eni cesti z druge strani, celotna ta 'draženska' cesta pa je skoraj vzporedna s staro cesto skozi Lancovo vas, po kateri itak poteka večina lokalnega prometa. Tako je ta najsodobnejša pridobitev najbrž namenjena samo zabavanju kmetov, ki morajo, ko nanjo zapeljejo z njive, najprej temeljito očistiti kolesa svojega vozila, da ne zaserjejo novega asfalta in jih kak zagreti redar ne oglobi.

Naj živi sranje iz polne riti!

Vaš Pepček

Priveditvenik

Torek, 10. september

12:00 Ptujski grad, Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož vabi na odprtje prenovljenega prostora z insignijami ptujskega mestnega sodnika

17:00 Voličina, jedilnica OŠ, Praznik KS Voličina, predavanje Otroka za zdrav razvoj potrebuje ljubezen in vzgojo, dr. Zdenka Zalokar Divjak, spec. logoterapije

Sreda, 11. september

11:30 Zavrč, Drenovec, Turistična kmetija Pungračič, 3. delavnica projekta Life to Grasslands, Akcijski načrt mreženja in trženja ponudbe izdelkov iz suhih travščič iz Haloz

18:00 Majšperk, župnijski dom, fotonatečaj in fotodelavnica

Četrtek, 12. september

12:00 Majšperk, pri gasilskem domu, srečanje upokojencev in invalidov občine Majšperk

13:30 Ptuj, Špajza modrosti, Lackova ul., Po šoli in Špajzo: igriva špajza, do 15.00

17:00 Ivanjokovi, Krajevna knjižnica, odprtje razstave ob 100. obletnici smrti rojaka dr. Franca Simoniča, bibliotekarja in bibliografa

17:00 Voličina, Kulturni dom, praznik KS Voličina, predstava in animacije za otroke Zajčja šola

18:00 Ptuj, Miheličeva galerija, odprtje razstave Tjaše Čuš / Tjaša Tia Cusch: Portreti in igrače

18:00 Videm, občinska dvorana, Koncert folklornega društva Rožmarin Dolena in KUD Izvor, Jegunovce – Makedonija, v sklopu festivala Folkofonija 2019 Varaždin

18:00 Ptuj, Mestno gledališče, znanstveni cirkus Hevrekal, koprodukcija MG Ptuj in Zavod Margareta Schwarzwald

19:00 Majšperk, Breg, galerija AP, odprtje razstave likovne kolonije Haloze, predstavitev likovnih del, nastalih na likovni koloniji Haloze 2019

Petek, 13. september

09:00 Selce in Voličina, praznik KS Voličina, kegljanje na vrvi in nogometni turnir, kegljanje ob 9. uri v Selcih, nogometni turnir med ekipami zaselkov KS Voličina ob 18. uri v športnem parku Voličina

09:30 Ptuj, Mestno gledališče, znanstveni cirkus Hevrekal, ob 9.30 in ob 11.00 za šole in izven

19:00 Ptuj, Rogoznica, Dom krajanov, komedija Pacienti v čakalnici

19:00 Majšperk, Kulturna dvorana KPC, srečanje pevskih zborov

Mestni kino Ptuj

Sreda, 11. september: 20:00 Bolečina in slava.

Četrtek, 12. september: 20:00 Liffe po lifflu: 112.

Petek, 13. september: 17:00 Moj dedi je padel z Marsa; 19:00 Koža; 21:00 Bilo je nekoč v Hollywoodu.

Sudoku • Sudoku

Izpolnite prazne kvadratke s števkami od 1 do 9. Pazite: vsaka številka se lahko v isti vodoravni ali navpični vrstici ter v istem manjšem kvadratu pojavi **le enkrat**.

1								6
7		9	8				3	
	8			5				1
		2	3					
3		6				7		4
					2	6		
8				2				1
		4			5	9		7
	6							3

Od torka do torka

Tadejev znakovskop

	Ljubezen	Posel	Denar	Zdravje
Oven	♥	☺☺	€€€	☆☆
Bik	♥♥	☺☺☺	€	☆☆☆
Dvojčka	♥	☺☺	€€€	☆☆☆
Rak	♥♥♥	☺☺☺	€	☆☆
Lev	♥	☺	€€€	☆☆
Devica	♥♥	☺☺☺	€	☆
Tehtnica	♥	☺	€€€	☆
Škorpion	♥♥♥	☺	€€	☆☆
Strelec	♥♥♥	☺☺	€	☆☆☆
Kozorog	♥♥	☺☺☺	€€	☆
Vodnar	♥♥♥	☺☺	€	☆☆☆
Ribi	♥	☺☺☺	€€	☆

Sestavil: Tadej Šink, horarni astrolog

Velja za teden od 10. do 16. septembra 2019
1 znak – slabo, 2 znaka – dobro, 3 znaki – odlično

Z GLASBO DO SRCA

Bodite v Marjanovi družbi vsako sredo med 20. in 24. uro na radiu Ptuj.

z do

www.radio-tednik.si

Tednikova nagradna razrezanka • Kaj je na fotografiji?



Foto: CG

Da boste lažje ugotovili, vzemite v roke škarjice, razrežite fotografijo po črtah in nato na novo sestavite kvadratke ter jih nalepite na papirnato podlago.

Pravilno sestavljeno razrezanko s svojimi podatki pošljite na naslov Radio-Tednik, d. o. o., Osojnikova 3, 2250 Ptuj, do ponedeljka, 16. septembra. Lahko jo tudi fotografirate (skupaj s kupončkom z izpolnjenimi osebni podatki) in jo pošljete na elektronski naslov: tednik@radio-tednik.si.

Izmed tistih, ki nam boste poslali pravilno sestavljeno fotografijo z izpolnjenim kupončkom, bomo vsak teden izžrebali dobitnika praktične nagrade. Podarja jo Radio-tednik Ptuj. Zdjaj pa veselo na delo! Srečni izžrebanec Tednikove nagradne razrezanke je:

Matic Barovič, Lovrenc na Dravskem polju.
Nagrado prejme po pošti. Iskrene čestitke!

Tednikova nagradna razrezanka - kuponček

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____



Štajerski **TEDNIK**



Nogomet
Premagali težke razmere in
Beltinčane
Stran 18

Rokomet
Kadetinje Jeruzalema
med elito
Stran 18



Motokros
Padci in zdrsi ponagajali
slavljenju
Stran 19

Tenis
Zidanškova iz ZDA na
kitajsko turnejo
Strani 19

Urednik športnih strani:

Jože Mohorič.

Sodelavci: David Breznik,
Tadej Podvršek, Uroš Krstič,
Niko Šoštar, Simeon Gönc,
Janko Bezjak, Franc Slodnjak,
Silva Razlag, Janko Bohak,
Črtomir Goznik

Športni tednik

E-mail: sport@radio-tennik.si

Poslušajte nas
na svetovnem spletu!

RADIOPTUJ
na spletu
www.radio-ptuj.si

Nogomet • 1. SNL

Trenerske rotacije: iz Velenja v Sežano, iz Sežane v Domžale ...

Med reprezentančnim premorom so prvoligaši nabirali moči pred nadaljevanjem sezone, polne roke dela pa so imele uprave. Kar trije prvoligaši so v tem času zamenjali trenerje.

Začelo se je z odstopom Simona Rožmana s trenerskega mesta

Domžal, kjer kljub osmim odigranim krogom še vedno čakajo na prvo zmago. V Domžalah so si za Rožmanovega naslednika izbrali Andreja Razdrha, njihovega nekdanjega člana in sedanjega trenerja Sežane. Razdrh je Kraševce popeljal v 1. ligo, klicu iz Domžal pa se ni mogel upreti ...

Izpraznjeno mesto trenerja so morali Sežanci hitro zapolniti, zato so medse povabili Almirja Sulejma-



Foto: Črtomir Goznik

Nekdanji trener Drave Nikola Jaroš je dočkal priložnost v 1. ligi.

noviča. Ta je sezono začel kot trener Rudarja, a je moral mesto hitro prepustiti Janiju Žilniku. Tudi ta pa na klopi Rudarja ni držal dolgo, le štiri kroge, pa je že bivši ...

Po drugi trenerski zamenjavi bo na očitno vročo klopi sedel Nikola

Jaroš. »Ptujski zet« je večji del lanske sezone vodil Dravo, na začetku nove sezone pa je prevzel mladinsko ekipo Rudarja. Sedaj je prvič dobil priložnost za samostojno vodenje članske prvoligaške ekipe.

JM

Nogomet • Reprezentanca Slovenije

Po tekmi s Poljsko znova verjamemo v reprezentanco

Ko v polnih Stožicah »pade« močna poljska ekipa, na čelu s superzvezdnikom Bayerna Robertom Lewandovskim, potem je slovenska reprezentanca resnično nekaj delala presneto prav. Zmaga z 2:0 (Struna, Šporar) je navdih za naslednje tekme. Poljaki so v teh kvalifikacijah prvič izgubili in pri tem prejeli sploh prva zadetka.

Kek po tekmi ni izpostavljala nobenega posameznika. »Pri vseh sem videl veliko dobrega. Toda dokler bomo govorili o posameznikih, ne bom zadovoljen. Igrala je Slovenija. Prišli bodo tudi težki trenutki, zagotovo, ampak Slovenija je v tem trenutku res rabila takšno zmago,« je poudaril Kek in dodal: »Fantje so šli na glavo. Vedeli smo, da lahko Poljakom pridemo do živega. Bili smo pogumni, taktično zreli, disciplinirani in prepričani, da bomo prišli do priložnosti.«

»Roglič in Pogačar sta velika inspiracija«

Matjaž Kek, selektor Slovenije: »Po zmagi s Poljaki mi je bilo v največje veselje, ko sem videl Igorja Benedejčiča, kako se veseli po povsem zasluženih zmagi. To mi je dalo nov zagon. Čestitke tudi Primožu Rogliču in Tadeju Pogačarju na Vuelti, saj sta velika inspiracija za fante.«

Že v ponedeljek (po sklepu redakcije, op. a.) je Slovence čakala nova zahtevna naloga. V goste je prišel Izrael z najboljšim strelcem kvalifikacij Eranom Zahavijem.

JM

Prijateljska tekma:

**Gorica v končnici boljša od Aluminija
Aluminij – HNK Gorica 1:2 (1:0)**

STRELCI: 1:0 Leko (26.), 1:1 Zwolinski (72., z 11 m), 1:2 Mathieu (88.).
ALUMINIJ (1. polčas): Kovačič, Jakšič, Ploj, Martinović, Pantaloni, Čermak, Marinšek, Leko, Klepač, Pečnik, Živković. (2. polčas): Artič, Jakšič, Amuzie, Kontek, Pantaloni, Rogina, Vrbanc, Marinšek, Krajnc, Matjašič, Flakus Bosilj. Trener: Slobodan Grubor.

Nogometaši Aluminija so v soboto reprezentančni premor izkoristili za igranje prijateljske tekme s hrvaškim prvoligašem Gorico. Ta po sedmih odigranih krogih zaseda 5. mesto v 1. hrvaški ligi (pred njim so le Hajduk, Dinamo, Osijek in Rijeka).

Trener Grubor je igralcem razdelil enakovredno minutažo, celotno tekmo so odigrali le Nemanja Jakšič, Renato Pantaloni in Alen Krajnc. Domačini so po prvem polčasu vodili, znova je dobro strelsko formo potrdil Nikola Leko. Gostom je v drugem polčasu uspelo preobrniti rezultat, najprej je iz najstrožje kazni izenačil Poljak Lukasz Zwolinski, za končni preobrat pa je dve minuti pred koncem tekme poskrbel Nizozemec Justin Mathieu.

Aluminij v soboto ob 20.15 v Ljudskem vrtu čaka derbi z Mariborom.

Rokomet • NLB liga, 1. krog

Upe Ormožanov pokopal nekdanji Ormožan

**Trimo Trebnje –
Jeruzalem Ormož
28:24 (9:10)**

TRIMO: Tomič (10 obramb), Brana; Rašo 2, Udovič 2, Didovič 6, Seferović, Dobovčnik 1, Hamidović 7 (1), Ma. Kotar, Kmet, Sašek, Šešič, Redek, Grbič, Horžen, Cirar 9. Trener: Ivan Vajdl.

JERUZALEM: Nunčič (6 obramb), Balent; Bogadi 1, Šoštar, Čudič 7 (4), Žuran 4, G. Hebar 2, T. Hebar, Šulek, Kocbek 1, Krabonja 1, Ozmeč 2, Mesarič 3, Lukman, Ciglar. Trener: Saša Prapotnik.

SEDEMOMETROVKE: Trimo 2/2; Jeruzalem 4/4. **ZKLJUČITVE:** Trimo 8; Jeruzalem 8 minut.

IGRALEC TEKME: Dino Hamidović (Trimo Trebnje).

Rokometaši Jeruzalema so s porazom pričeli sezono 2019/20, kjer je osnovni cilj obstanek v ligi. Za Vinarje, ki so odigrali odlični 1. polčas, je bil usoden trebanjski Trimo. To je bil za četo trenerja Saša Prapotnika že 14 poraz zapored v Trebnjem. Nazadnje so Jeruzalemčki slavili na Dolenjskem pri Trimo leta 2009 ...



Foto: Črtomir Goznik

Rok Žuran (Jeruzalem Ormož)

Prvi del tekme so ormoški rokometiški odigrali odlično in odšli na odmor z golom prednosti (9:10). Predvsem je treba pohvaliti igro v obrambi, ki je letos okrepljenemu

Trimu dovolila le devet doseženih golov. Škoda, da napad ni bil uspešnejši, saj bi bila tako tudi prednost po 1. polčasu lahko bistveno višja.

Za poraz Jeruzalema je bil us-

den začetek 2. polčasa, ko je Trimu uspel delni izid s 4:0 (13:10) in prevzem vodstva za tri zadetke. Kljub vsem naporom se gostom iz Prlekije več ni uspelo vrniti v igro. Tri-

Na drugi strani so bili domačini seveda zelo veseli uspešnega začetka prvenstva. »Veliki kamen se nam je odvalil od srca po zmagi nad Jeruzalemom. Apetiti v letošnjem prvenstvu so visoki in nismo si smeli privoščiti spodrsllaja. Zmago smo si priborili po odlični igri v 2. polčasu, kjer Ormožanom več ni uspelo zdržati našega tempa. Očitno pa nam Ormožani na domačem parketu ležijo,« je povedal trener Trima Ivan Vajdl, ki se je na klopi Trima vrnil po nekajletni avanturi v Avstriji.

Ormožane v 2. krogu v soboto, 14. septembra, ob 19.00 čaka tekma proti Izoli, ki je doživela pričakovani poraz proti Celju. Tekma bo odigrana v Ljutomeru v športni dvorani ŠIC, ki je za Ormožane srečna dvorana.

Uroš Krstič

NLB liga

REZULTATI 1. KROGA:
Trimo Trebnje – Jeruzalem Ormož 24:20 (10:9), Slovenj Gradec – Riko Ribnica 33:36 (18:16), Butan plin Izola – Celje Pivovarna Laško 21:32 (11:15), Dobova – Koper 30:27 (17:12), Krka – Maribor Branik 27:25 (11:11), Urbanscape Loka – Gorenje Velenje 27:25 (14:13).

Nogomet • 2. SNL, 7. krog

Premagali težke razmere in Beltinčane

Beltinci Klima Tratnjek – Drava Dakinda Ptuj 0:2 (0:1)

STRELCA: 0:1 Haljeta (34.), 0:2 Turković (90.).

BELTINCI: Zver, Branilović, Hočvar, Zorman (od 62. Asentič), Mauko (od 76. Hartman), Kristl, Apatič, Raduha, Maučec, Lukač, Knežević (od 53. Mörec). Trener: Radovan Karanović.

DRAVA DAKINDA PTUJ: Curanović, Mate, Rešek, Petek, Melvan, Grajfoner, Marcius (od 81. Turković), Nelson, Haljeta (od 89. Kačinari), Neskič (od 69. Dedič), Novak. Trener: Muamer Vugdalić.

Dravaši so se v Beltince odpravili z mero previdnosti, saj je ekipa iz »najbolj nogometne vasi v Sloveniji« – ta naziv so imeli, ko so igrali v 1. ligi – veliko boljše na domačem igrišču kot v gosteh. Obe zmagi doslej so vknjižili v beltinški šumi, tretje jim v soboto ni uspelo ...

Kapetan ekipe iz Beltincev je izkušen Tadej Apatič, ki je v 1. ligi za Domžale in Olimpijo odigral kar 136 tekem.

Curanović namesto Hrastnika

Trener Drave Muamer Vugdalić je v začetni postavi naredil nekaj sprememb, tudi na občutljivem mestu vratarja. Žana Hrastnika tokrat ni bilo niti na klopi, med



Foto: Crtomir Goznic

Nogometaši Drave so v Beltincih ugnali domačine, v izjemno težavnih pogojih za igro so bili boljši predusem v 1. polčasu.

vratnicami pa je tekmo začel Darjan Curanović, ki je bil doslej v klubu trener vratarjev! V prvi postavi je začel tudi Alen Neskič. »Vsi novinci so se dobro vklopili v ekipo, priložnost sta takoj dobila dva in jo tudi dobro izkoristila. Vsi so profesionalci, vsak sprejme svojo vlogo, v tem ne vidim nobenih težav,« je svojo izbiro pojasnil trener.

Tekmo so bolje odprli gostje in takoj začeli narekovati močan ritem. »Prvi polčas je bil z naše strani resnično dober, čeprav je bilo igrišče zelo zahtevno. Na srečo smo uspeli pobudo izkoristiti za vodstvo, ki nam je prineslo neko mirnost,« je bil s prvim delom zelo zadovoljen Vugdalić.

Zadel na tretji zaporedni tekmi

Vodilni zadetek na tekmi je padel v 34. minuti, ko je Jan Novak lepo izigral svojega čuvaja in sprožil proti голу, vratar Domen Zver je žogo še uspel odbiti, akcijo pa je pozorno spremljal Nermin Haljeta in suvereno zadel iz bližine – 0:1. Za napadalca Drave je to že tretji zadetek na zadnjih treh tekmah.

Drugi polčas je bil z obeh strani kakovostno veliko slabši, svoje je naredil tudi dež, ki je igrišče dodatno namočil in močno otežilo delo igralcem obeh ekip. »Domačini so zaradi zaostanka morali napa-

dati, a so to delali precej na silo. Prave igre je bilo malo, na srečo pa smo uspeli ohraniti mrežo nedotaknjeno. V tem srečanju je bilo najpomembnejše to, da smo osvojili tri točke, umetniški vtis bo hitro pozabljen. V nekaterih prejšnjih tekmah smo igrali veliko boljše, a smo ostali brez točk, zato sem zaradi fantov zelo vesel te zmage,« je zaključil Vugdalić.

Vse dvome o zmagovalcu je v zadnji minuti z drugim golom razblinil Petar Turković, ki je lepo zaključil podajo Jasmina Dedića – 0:2. Dravaši so se z drugo zaporedno zmago uvrstili v sredini lestvice.

JM

Krčani slavili v dvoboju nekdanjih prvoligašev

Odhod najboljšega strelca Etiena Velikonje in igranje domačih tekem v Ajdovščini nogometašem Gorice očitno povzročata preglavice. V soboto so v Ajdovščini odigrali tretjo tekmo in ob enem remiju (Dob) doživeli še drugi poraz (Koper, Krško). V obračunu lanskih prvoligašev so daljšo potegnili Krčani, ki so prekinili niz dveh zaporednih porazov. Znova ima veliko zaslug za ta dosežek njihov najboljši strelac Lovro Čirjak, ki je zadel dvakrat. Isti dosežek je v domači ekipi uspel Osuji, a to ni bilo dovolj niti za točko ...

Ne popuščajo niti igralci iz Radomelj, ki so tokrat slavili v Dekanih ter še naprej ostajajo na 1. mestu lestvice. Prvi zasledovalci so Koprčani, ki so tokrat v Dravogradu razočarali več kot 500 domačih privržencev. Priključek z vrhom drži tudi Nafta, tokrat ji je zmago proti odlični ekipi Bilj z edinim zadetkom na tekmi zagotovil izkušeni Vedran Vinko.

Presenečenje kroga je uspelo Korošcem iz Raven, ki so slavili v Novem mestu. Znova se je med strelce vpisal nekdanji član Aluminija Tadej Trdina.

REZULTATI 7. KROGA:

Beltinci Klima Tratnjek – Drava Dakinda Ptuj 0:2 (0:1);

Gorica – Krško 2:3 (1:0); strelci: 1:0 Osuji (29.), 1:1 Čirjak (54.), 1:2 Čirjak (58.), 2:2 Osuji (69.), 2:3 Regvar (81.);

Nafta 1903 – Vitanest Bilje 1:0 (1:0); strelci: 1:0 Vinko (26.);

Koroška Dravograd – Koper 0:2 (0:2); strelca: 0:1 Ferk (7., ag.), 0:2 Meštrič (28.);

Jadran Dekani – Kalcer Radomlje 1:3 (1:1); strelci: 0:1 Pišek (12.), 1:1 Borghi (28.), 1:2 Pišek (61.), 1:3 Gojak (89.);

Krka – Fužinar Vzemci 1:2 (0:1); strelci: 0:1 Trdina (20.), 0:2 Fasvald (58.), 1:2 Potokar (66., z 11 m);

Tekma Brda – Rogaska je bila zaradi močnega dežja preložena.

Tekma Brežice Terme Čatež – Roltek Dob je bila prestavljena na 30. 11.

1. KALCER RADOMLJE	7	6	1	0	22:5	19
2. KOPER	7	5	2	0	12:5	17
3. NAFTA 1903	7	5	0	2	18:7	15
4. KRŠKO	7	4	1	2	20:11	13
5. GORICA	7	4	1	2	18:13	13
6. VITANEST BILJE	7	3	2	2	12:10	11
7. KRKA	7	2	4	1	12:10	10
8. FUŽINAR VZAJEMCI	7	3	1	3	12:12	10
9. DRAVA DAKINDA	7	3	0	4	13:11	9
10. JADRAN DEKANI	7	2	1	4	12:17	7
11. BRDA	6	1	3	2	7:9	6
12. BELTINCI	7	2	0	5	5:14	6
13. ROLTEK DOB	6	0	4	2	11:18	4
14. ROGAŠKA	6	1	1	4	3:13	4
15. KOR. DRAVOGRAD	7	1	1	5	9:20	4
16. BREŽICE ČATEŽ	6	1	0	5	5:16	3

JM

Proti Dravogradu v soboto še enkrat potrditi zadnji zmagi

V soboto bodo Dravaši na domačem stadionu gostili Dravograjčane, ki so doslej zbrali štiri točke.

»Trenerji velikokrat uporabimo floskulo, da je treba zmago potrditi tudi na naslednjem srečanju. Ni pa to vedno floskula, ampak to resnično mislimo. Tudi sam sem vesel, da smo v Beltincih potrdili zmago z Brežicami, sedaj pa bomo to poskušali še enkrat proti Dravogradu. S tretjo zaporedno zmago bi lepo kronali ta mini ciklus treh tekem proti ekipam iz spodnjega dela lestvice. V ekipi imamo širino in konkurenco na igralnih mestih, vsi igralci so pripravljene na trdo delo, zato sem optimist,« je dejal Vugdalić.

Rokomet • Mlajše selekcije

Kadetkinje Jeruzalema med elito

Glede na rezultate v preteklosti so si kadetkinje Jeruzalema, letnice 2003 in mlajše, priborile vstopnico v 1. kadetsko ligo v sezoni 2019/20. Ligo bo sestavljalo deset ekip: Jeruzalem Ormož, Krim Ljubljana, Olimpija Ljubljana, Žalec, Celje, Zagorje, Jadran Hrpelje, ŽURD Koper, Krka Novo mesto in Maribor.

»Vstopnico v 1. kadetsko ligo smo v klubu pričakovali in si jo glede na kakovost tudi zaslužili. Zdaj bo treba zavijati rokave na treningih, saj nastop v elitni ligi prinaša iz tedna v teden močne preizkušnje, ki pa bodo zagotovo prinesle napredek k še boljšemu razvoju igralke.

Kot vsako mlajšo ormoško ekipo nas zaradi znanih težav z dvorano Hard Ek muči pomanjkanje igralnih površin ter treningov. Iz tega razloga smo se odločili tudi za krajše priprave na Primorskem, kjer smo v Izoli opravili dva treninga in odigrali tri tekme proti



Kadetska ekipa Jeruzalema Ormoža je na pripravah na Primorskem odigrala tri srečanja.

Jadranu, Izoli in Koprju. S prikazanim na omenjenih tekmah smo lahko zelo zadovoljni, predvsem

veseli, da so igralke sprejele, da bo treba v prvi vrsti igrati čvrsto v obrambi. Na igri v napadu bo potrebno še veliko potestiti in tu še vidimo velike rezerve. Naš cilj v tej sezoni je zgornja polovica lestvice, saj je ekipa še dodatno okrepljena z igalkama Milleniu-ma Tjašo Irgolič in Astrid Lovrec. Sezone, ki bo zagotovo naporna in tudi finančno zahtevna, se že

veselimo in upamo, da jo bomo preživeli s čim manjšimi pretresi in stresi,« je ob začetku treningov na novo sezono povedal trener Uroš Krstič.

Tekme državnega prvenstva Jeruzalemčice začnejo v začetku oktobra, ko jih v 1. krogu čaka gostovanje proti novomeški Krki.

UK

Šport gluhih • Odbojka na mivki

Osem medalj za ŠDG Herkul

Avgusta se je v Budimpešti odvijal mednarodni turnir gluhih v odbojki na mivki za moške, ženske in mešane dvojice. Na njem so sodelovali tudi člani Športnega društva gluhih Herkul.

Pri ženskih dvojicah sta Valerija Škof in Daša Peperko osvojili 3. mesto, izgubili sta le eno srečanje, v polfinalu sta ju ugnali Švedinji.

Povsem identično pot (zmage v predtekmovanju in četrtfinalu, poraz v polfinalu, zmaga v tekmi za 3. mesto) sta med moškimi prehodila Jurij Šmid in Tomi Strel.

Med mešanimi pari so Valerija Škof in Tomi Strel ter Daša Peperko in Jurij Šmid med 22 ekipami

uspešno prestali predtekmovanje del vse do polfinala, ko sta se slovenska para srečala med seboj. V izenačenem boju za vstop v finale sta bila boljša Valerija Škof in Tomi Strel, ko sta zmagala z rezultatom 2:1 (15:12, 10:15, 15:13). Daša Peperko in Jurij Šmid sta na koncu osvojila 3. mesto, Valerija Škof in Tomi Strel pa sta v finalu slavila v tesnem boju z avstrijskim parom Sabine Urban/Stefan Urban in se veselila 1. mesta.

Tako so člani ŠDG Herkul na Madžarskem pobrali osem medalj in pokalov (enkrat 1. mesto, trikrat 3. mesto), kar je zanje zelo lep uspeh.

UR



Odbojkarji ŠDG Herkul z osvojenimi medaljami na turnirju v Budimpešti

Ormožanke so na pripravah ugnale Jadran s 27:26, Izolo s 30:21 in Koper z 21:19. Barve Jeruzalema so na Primorskem branile: Kaja Korpar (vratarica), Annemarie Trunk (kapetanka), Neja Polak, Alina Planinc, Anna Tjaja Cvetko, Astrid Lovrec, Tjaša Irgolič, Tajda Kreč, Maša Baum, Živa Puklavac, Liza Kandrič, Lorella Kolenko, Nuša Bukvič, Hana Zajšek (2002) in Alja Krasnič (2002).

Motokros • Tekma za svetovni pokal v Turčiji

Padci in zdrsi ponagajali slavljencu

Slovenski motokros as Tim Gajser je imel na predzadnji dirki sezone za svetovno prvenstvo obilo smole. Padci, k sreči brez poškodb, so ga stali boja za najvišja mesta na Veliki nagradi Turčije.

Turški Afyonkarahisar je bil prizorišče sedemnajste dirke sezone za najboljši motokrosiste, ki se potegujejo za točke svetovnega prvenstva. V razredu MXGP se slovenski šampion **Tim Gajser** v sobotnih kvalifikacijah ni najbolje znašel, saj je zaradi padca osvojil šele trinajsto mesto.

»Naredil sem napako in padel. Udaril sem se v ramo in vrat. Vrat še vedno malce čutim, ampak ni hudega. Fizioterapevt Filippo je znova izvrstno opravil svoje delo in mi pomagal, da sem nared za tekmovanje,« je dejal po kvalifikacijah.

Na nedeljski dirki se je Gajser na relativno trdi progi s štarta odločno zagnal v prvi zavoj in iz njega prišel na petem mestu. Nato pa se mu je ob zaključku prvega kroga primerila napaka, zaradi katere se je prevrnil čez krmilo motorja in končal na tleh. Zdrsnil je na štirinajsto mesto. Ob padcu je utrpela nekaj poškodb tudi čelada. Odlo-



Tim Gajser je bil tudi v Turčiji v središču zanimanja, še posebej zaradi praznovanja 23. rojstnega dne.

mljen vizir ga je neprijetno oviral v lovu na tekmece. Vseeno se je maksimalno zbral, močno dvignil tempo dirkanja na progi ter se prebil do šestega mesta.

V drugi vožnji na stezi Afyon

Motor Sports Center je Gajser, ki je v Turčiji praznoval tudi 23. rojstni dan, silovito potegnil s štartne rampe in po prvem krogu zasedal tretje mesto, kar je bilo zelo dobro izhodišče za napad. A v četrtem

krogu se je zaradi nove napake spet za hip znašel na tleh ter padel na peto mesto. Vnovič je dvignil ritem in se na koncu z borbeno ter nepopustljivo vožnjo prebil do tretjega mesta.

25. Ptujski športni vikend

Zaradi dežja močno okrnjene aktivnosti

Vremenska napoved je tokrat imela glavno vlogo pri izpeljavi 25. Ptujškega športnega vikenda, katerega fokus ali glavni del so predstavljali sobotni dogodki. Okrog trideset različnih vsebin je bilo zaradi slabega vremena odpovedanih, nekatere od teh bodo izvedene v kasnejšem terminu. Prav gotovo bo v celoti izpeljana mini olimpijada otrok vrtca, ob tem pa se bodo izvajale tudi predstavitve klubov, društev in organizacij.

Kljub odpovedi glavnega dela sta organizatorja – Zavod za šport Ptuj in Športna zveza Mestne občine Ptuj – »pod streho« spravila nekaj dogodkov. Izpeljali so dobro obiskano okroglo mizo o ptujškem športu, ki se je nanašala na financiranje športa, izpostavljena je bila tudi problematika pomanjkanja športne infrastrukture.

Na golf igrišču sta bili izvedeni dve promocijski zadevi, in sicer turnir v footgolfu ter Dan odprtih vrat golfa. Izvedel se je tudi manjši turnir v balinanju, na katerem je na balinišču na Potrčevi ulici igralo pet ekip.

Veliko več akcije je bilo v soboto dopoldan na Mestnem stadionu na



Utrinek s košarkarskega turnirja

Ptjuju, kjer so se odvijale nogometne tekme v kategoriji mlajših cicibanov Liga U-9 MNZ Ptuj. Prav tako sta se izvedla tudi dva treninga regijskega centra MNZ Ptuj za kategori-

ji U-12 in U-13, ki ju je vodil Marko Roškar.

Bili sta izvedeni tudi dve večji tekmovanji, in sicer v odbojki in košarki. V športni dvorani Mladi-

ka se je odvil mednarodni članski turnir v odbojki za ženske, na katerem so igrali ekipe OK Kitro Varaždin, ŽOK Turbina in ŽOK G.S.V. Ptuj. Domačinke so pod vodstvom nove trenerke Svetlane Oletič pokazale najboljše igre in so zasluženo osvojile domači turnir.

Zelo zanimivo pa je bilo skoraj čez ves dan tudi v športni dvorani Gimnazije Ptuj, kjer sta Košarkarski klub Ptuj in Košarkarski klub Drava izvedla 5. Odprto prvenstvo v ulični košarki. Tokrat je bil turnir v dvorani nekoliko prilagojen: v dopoldanskem času so imeli glavno besedo na parketu otroci, medtem ko se je popoldan in zvečer med člani merilo sedem ekip (po tri iz Ptuja in Maribora, ena pa iz Avstrije). Te so – namesto, da bi igrali na prostem – pokazale atraktivno košarko v dvorani. Zmagala je ekipa Jagoda Všečka.

Nekaj aktivnosti v sklopu 25. Ptujškega športnega vikenda je pod streho, še obširnejši del nas še čaka ter bo izveden približno v roku enega meseca.

David Breznik



V četrtek je bilo nemoteno izpeljano tekmovanje v footgolfu.

Dirka za SP v Turčiji, rezultati:

1. Jeffrey Herlings	Nizozemska	KTM	25	25	50
2. Glenn Coldenhoff	Nizozemska	KTM	20	22	42
3. Pauls Jonass	Latvija	Husqvarna	22	16	38
4. Tim Gajser	Slovenija	Honda	15	20	35
5. Ivo Monticelli	Italija	KTM	13	18	31
6. Gautier Paulin	Francija	Yamaha	16	15	31
7. Jeremy Seewer	Švica	Yamaha	18	13	31

Skupni vrstni red (17(28):

1. Tim Gajser	Slovenija	Honda	744
2. Jeremy Seewer	Švica	Yamaha	542
3. Gautier Paulin	Francija	Yamaha	499
4. Glenn Coldenhoff	Nizozemska	KTM	488
5. Arnaud Tonus	Švica	Yamaha	462

V skupnem seštevku dirke je Tim osvojil 4. mesto, tako da je šele drugič v sezoni ostal brez uvrstitve na zmagovalni oder. Prvič se mu je to zgodilo v sredini maja v Mantovi. Čeprav ni stopil na zmagovalne stopničke, pa je na oder za zmagovalce prišel po zlato številko. Takrat so ga glasno podprli tudi navijači iz Lancove vasi, ki so si tekmo v Turčiji ogledali v živo.

Zmage za veliko nagrado se je v Turčiji veselil tokrat v obeh vožnjah nepremagljivi Jeffrey Herlings. Posebno zanimiv je bil zaključek druge vožnje, ko je Herlings v obratnem dveh nizozemskih voznikov prav v zadnjem krogu prehitel Coldenhoffa. Herlings je tako v Turčiji zbral popolnih 50 točk, drugi je bil Coldenhoff (42), tretji pa Jonass (38). Gajser je na četrtem mestu dobil 35 točk.

V SP je suvereno drugi Švicar Seewer (542), za tretje mesto pa se borita Francoz Paulin (499) ni Nizozemec Coldenhoff (488).

Naslednja dirka bo konec tedna potekala na Kitajskem.

UR

Tenis • Mednarodni turnirji

Zidanškova iz ZDA na kitajsko turnejo



Tamara Zidanšek in Zoran Krajnc

Tamara Zidanšek (67. na WTA) je po zaključku nastopov v New Yorku še nekaj dni trenirala v tem ameriškem vele mestu, nato pa je skupaj s trenerjem **Zoranom Krajncem** odšla na Kitajsko, Tam jo čaka serija treh močnih turnirjev.

Za začetek se je ustavila v Zhengzhouju, kjer nagradni sklad znaša 1,5 milijona dolarjev. V 1. krogu je v ponedeljek zjutraj po slovenskem času prekrizala loparje s Kazahstanke **Julijo Putintsevo** (36.). S tri leta starejšo tekmico se je letos že dvakrat merila in sicer aprila v Maroku (zmaga 2:1), nato pa še maja v finalu turnirja v nemškem Nürnbergu (1:2 za Putintsevo). Tretji dvoboj je odšel na stran Kazahstanke (1:6, 7:5, 1:6), ki je tako v medsebojnih dvobojih povedla z 1:2.

Najboljši del dvoboja je Tami odigrala v 2. nizu, ko je zaostanek 2:5 s petimi zaporednimi osvojenimi igrami preobrnila v zmago 7:5 in izenačenje v nizih. Po premoru je Kazahstanke znova ušla na varno prednost (0:3), ki je ni več izpustila iz rok.

Zidanškova je prijavljena tudi za turnir dvojic, kjer bo igrala v paru z Belgijko Yanino Wickmayer.

Planinšek dobro tudi v Novem Sadu

Po uspešnih nastopih na mladinskih ITF-turnirjih 4. ranga v Sloveniji se je **Filip Jeff Planinšek** odpravil

v Novi Sad, kjer je nastopil na močnem turnirju visokega 2. ranga.

Član ptujškega kluba ni bil med nosilci (zaseda 222. mesto mladinske ITF-lestvice), a se je med posamezniki vseeno prebil do četrtninala. V 2. krogu je izločil 5. nosilca, Rusa Evgenyja Philippova (136.). Blizu zmage je bil tudi v četrtninalu, a je nazadnje v odločilnem nizu proti domačinu Stefanu Popoviću klonil v podaljšani igri – 6:1, 3:6, 6:7(4).

Podoben konec, poraz v zaključku 3. niza, je doživel tudi med dvojicami, kjer je bil njegov soigralec Španec Angel Guerrero Melgar. Kot 4. nosilca sta se Slovenec in Španec prebila do polfinala, tam pa po ogorčenem boju morala priznati premoč 1. nosilcema in kasnejšima zmagovalcema, ruski dvojici Egor Agafonov-Marat Sharipov – 6:4, 6:7(7), 6:10.

JM



Filip Jeff Planinšek

Nogomet • Lige MNZ Ptuj

Meznaričev šov v Stojncih, Cimermanov na Hajdini

3. SNL – vzhod: novinci še edini s 100 % izkupičkom, v Slovenski Bistrici 350 gledalcev

REZULTATI 3. KROGA: Zreče – Šampion 0:0, Korotan Prevalje – Avto Rajh Ljutomer 0:0, Veržej – Podvinci 0:3 (0:1), Kety Emmi Bistrica – Dravinja 1:1 (0:1), Radgona – Odranci 0:7 (0:5).

1. PODVINCI	3	3	0	0	9:2	9
2. DRAVINJA	3	2	1	0	11:2	7
3. ZREČE	3	2	1	0	5:2	7
4. ODRANCI	3	2	0	1	11:3	6
5. ŠAMPION	3	1	1	1	12:1	4
6. KETY E. BISTRICA	3	1	1	1	6:4	4
7. VIDEM PRI PTUJU	2	1	0	1	1:2	3
8. VERŽEJ	3	1	0	2	3:12	3
9. RAJH LJUTOMER	3	0	2	1	4:5	2
10. ŠMARTNO 1928	2	0	1	1	4:5	1
11. KOR. PREVALJE	3	0	1	2	1:5	1
12. RADGONA	3	0	0	3	0:24	0

Veržej – Podvinci 0:3 (0:1)

STRELCI: 0:1 Koren (17.), 0:2 Zajko (49.), 0:3 Koren (65.).

PODVINCI: Cajnko, Prahic, Ramšak, Lah, Oman (od 79. Šegula), Anžel (od 84. Jaušovec), Kuserbanj (od 54. Čeh), Svenšek, Zamuda Horvat (od 54. Zagoršek), Zajko, Koren. Trener: Aleš Čeh.

Novinci iz Podvincov so še naprej hit prvenstva, saj imajo po treh odigranih krogih še edini 100 % izkupiček. Tokrat so bili boljši od gostiteljev v Veržeju.

»Tekma je bila z naše strani podobna prvima dvema v sezoni, ko smo ugnali Šmartno v gosteh in Korotan doma. Tudi tokrat so fantje na igrišču pokazali pravo energijo, v defenzivi so bili odlični. Veliko o tem pove podatke, da so si domačini na celotni tekmi prigrigali le eno zrelo priložnost, pa še to po podaji iz kota. Pomembno je bilo, da smo od zgodnjega vodstva naprej brez težav nadzirali potek srečanja in da smo vpisali nove tri točke,« je bil kratek trener Podvincov Aleš Čeh.

Pod dva zadetka se je tokrat podpisal Rok Koren, ki je v obeh primerih realiziral nasprotna napada. Pri prvem je bil asistent Jan Ziko Zajko, ki je na začetku drugega polčasa tudi sam zadel v polno. Znova se je izkazal z natančnim strelom s strani, ki domačemu čuvaju mreže ni dopuščal veliko možnosti.

V 4. krogu bodo Podvinčani v nedeljo popoldan na domači zelenici gostili Bistričane. Slednji so tokrat na svojem lepo zapolnjenem stadionu (350 gledalcev) v lokalnem derbiju remizirali z Dravinjo.

Videm igral, Šmartno zabijalo**Šmartno – Videm 4:2 (2:0)**

STRELCI: 1:0 Križnik (8.), 2:0 Verzaj (18.), 3:0 Purnat (49.), 3:1 Krajnc (55., z 11 m), 4:1 Križnik (71.), 4:2 Adedoja (78.).

VIDEM: Klasinc, Plajnshek, Antolič, Lah, Adedoja, Cafuta, Vajda, Lovenjak (od 66. Bračič), Bajraj (od 70. Furjan), Krajnc, Mohorko (od 60. Ovčar). Trener: Robert Hojnik.

Videmčani so poskušali v Šmartnem presenetiti domače varovance trenerja Ramiza Smajlovića, a jim kljub dopadljivi igri to ni uspelo. »Mi smo igrali, si ustvarjali priložnosti, domačini pa zabijali,« je z enim stavkom tekmo slikovito opisal trener Vidma Robert Hojnik.

Že po 20 minutah igre so Videmčani zaostajali za dva zadetka, noben pa ni bil posledica kakšne lepo izpeljane akcije domačinov. Najprej je žoga po strelu domačega igralca oplazila enega od branilcev Vidma in spremenila smer ter končala v mreži, v drugem primeru pa je šlo za nasprotni napad, ki so ga domačini srečno zaključili. Ko so na začetku drugega polčasa zadeli še iz prostega strela, je bila tekma domala odločena, čeprav so Videmčani do konca tekme poskušali vse za morebitni preobrat.

»V zadnjih tekmah se ubadamo s tem, da želimo več igrati po tleh, da gradimo organizirane napade, ko pa pridemo v situacije za dosego zadetkov, pa ne zadenemo. Na drugi strani hitro in zelo poceni prejemamo zadetke, tako da se hitro najdemo v zaostanku. Očitno je potrebnega nekaj časa za avtomatizacijo nekaterih stvari v igri, upam, da se bo to zgodilo čim prej in da bomo lažje realizirali priložnosti,« je dejal Hojnik.

Glede igre svojim igralcem ne more ničesar očitati, saj so med drugim dvakrat zadeli stativo in enkrat prečko, zmanjkalo pa je kanček sreče, ki bi lahko tehtnico

na tekmi obrnila v drugo smer.

Tekme pa strateg Vidma ni končal na trenerski klopi, ampak izven igrišča, saj mu je sodnik Dragoslav Perić ob protestiranju zaradi pozne vključitve igralca v igro (po oskrbi ob lažji poškodbi je bil izven igrišča) pokazal dva rumena kartona.

Videmčani bodo v nedeljo popoldan gostili ekipo Korotana.

Superliga

Dve ekipi še ohranjata 100 % učinek, to sta Boč in Gerečja vas. Igralci iz Poljčan so v ponovitvi pokalnega obračuna med tednom še enkrat porazili goste iz Pragerskega, tokrat veliko bolj prepričljivo. Trojček je za domačine zadel David Škrabl.

Tretjič zapored so slavili igralci iz Gerečje vasi, njihovi tokratni tekmeči iz Markovcev so bili poraženi drugič zapored, prvič na domačem igrišču. Varovanci Jureta Arsiča so sicer hitro povedli, a njihovo vodstvo ni trajalo dolgo, le 16 minut. Gostje so tekmo končali brez svojega najboljšega strelca Damjana Hertiša, ki je bil izključen v zaključku tekme. Gostje so na tekmi prejeli kar devet kartonov, osem rumenih in rdečega.

Gostje iz Apač so v Zavrču slavili z dvema zadetkoma Žana Leljaka, Cirkulančani pa na Hajdini z obilno pomočjo treh zadetkov Alena Cimermana. Prvega je domačinom sicer že v 6. minuti zabil njihov nekdanji član Tomi Štumberger.

Ena od poslastic kroga je bil lokalni derbi v Stojncih, kjer so gostovali sosede iz Bukovcev. Ti na začetku sezone še niso ujeli prave forme, novih pet prejetih zadetkov je lep dokaz temu. Domači junak tekme je nedvomno Silvo Meznarič, ki je v 67. minutah, prebitih na igrišču, zabil kar štiri zadetke! Takrat ga je zamenjal Marko Ljubec, ki je dodal še enega...

REZULTATI 3. KROGA: Hajdina – Cirkulane 0:5 (0:2); strelci: 0:1 Štumberger (6.), 0:2 Majcen (25.), 0:3 Cimerman (46.), 0:4 Cimerman (70.), 0:5 Cimerman (86.);

Boč Poljčane – Pragersko 5:1 (2:0); strelci: 1:0 Škrabl (18.), 2:0 Šket (36.), 2:1 Kraševac (74.), 3:1 Škrabl (75.), 4:1 Jelovšek (87.), 5:1 Škrabl (88.);



Foto: Crtomir Goznik

Lokalni derbi v Stojncih si je ogledalo precejšnje število gledalcev, ki so videli kar osem zadetkov. Več so jih dosegli domačini...

Stojnci – Bukovci 5:3 (3:1);

strelci: 1:0 Meznarič (10.), 2:0 Meznarič (32.), 3:0 Meznarič (39.), 3:1 Hebar (44.), 4:1 Meznarič (53.), 4:2 Zorec (62.), 5:2 Ljubec (74.), 5:3 Cebek (75., z 11 m).

STOJNCI: Pivko, Pernek, Mlinarič, Kostanjevec, Baranašič (od 85. Pivko), Vidovič (od 93. Toplak), Šmigoc (od 90. Hamersak), Petrovič, Jaušovec, Meznarič (od 67. Ljubec), Leben. Trener: Matej Bromš. **BUKOVCI:** Horvat, Topolnik, Bauman (od 57. Pintarič), Prelog, Čeh (od 56. Plemeniti), Cebek, Veršič (od 56. Šmigoc), Zorec, Medved (od 46. Ostroško), Serdinšek (od 79. Kitak), Hebar. Trener: Miran Ljubec.

Zavrč – Apače 1:2 (1:1); strelci: 1:0 Potočnik (28.), 1:1 Leljak (41.), 1:2 Leljak (64.);

Markovci – Gerečja vas 1:2 (1:1); strelci: 1:0 Bezjak (6.), 1:1 Rozman (22.), 1:2 Kaisersberger (68.). Rdeči karton: Hertiš (93., Gerečja vas);

Stojnci – Bukovci 5:3 (3:1).

1. BOČ POLJČANE	3	3	0	0	12:2	9
2. GEREČJA VAS	3	3	0	0	9:3	9
3. CIRKULANE	3	2	1	0	11:4	7
4. STOJNCI	3	2	0	1	9:9	6
5. PRAGERSKO	3	1	1	1	8:10	4
6. MARKOVCI	3	1	0	2	3:5	3
7. APAČE	3	1	0	2	4:8	3
8. BUKOVCI	3	0	1	2	6:10	1
9. HAJDINA	3	0	1	2	4:11	1
10. ZAVRČ	3	0	0	3	2:6	0

1. liga MNZ Ptuj: prvi zmagi za Tržec in Ormož

Tretji krog je minil v znamenju gostiteljev, ki so se izkazali za zelo negostoljubne, saj gostom niso prepustili niti ene same točke. Glede na rezultat so bili najbližje temu Podlehničani, a so Ormožani na koncu le zadržali vodstvo iz prvega polčasa. To je bila za Ormožane prva zmagava v sezoni, podobno pa velja tudi za ekipo Tržca. Tem je do zmage z rdečim kartonom izdatno »pomagal« Gorišničan Leon Vogrinec, ki je moral igrišče zaradi rdečega kartona zapustiti že v 1. pol-

času. Prvi mož domače vrste je bil z dvema zadetkoma Marko Pečnik.

Skorba se je Grajeni s štirimi zadetki oddolžila za poraz v pokalnem tekmovanju, dvakrat je v polno meril Samo Šimenko.

Tekmo v Središču je spremljalo najmanj gledalcev (35), a so videli največ zadetkov, kar 10! Do rezultata 2:2 so gostje iz Rogoznice še držali korak z domačini, nato pa do polčasa prejeli še tri zadetke. Pet prejetih golov do odmora je bilo vendarle preveč...

REZULTATI 3. KROGA:

Tržec – Gorišnica 4:2 (3:0); strelci: 1:0 Pečnik (20., z 11 m), 2:0 Pečnik (28.), 3:0 Emeršič (45.), 3:1 Zagoršek (55.), 4:1 Kmetec (66.), 4:2 Mar (89.). Rdeči karton: Vogrinec (28., Gorišnica);

Središče – Rogoznica Slofin 7:3 (5:2); strelci: 1:0 Štamberger (12.), 2:0 Cimerman (27.), 2:1 Podhostnik (28.), 2:2 Polanec (34.), 3:2 Sakelšek (36.), 4:2 Vočanec (40.), 5:2 Vočanec (42.), 6:2 Sakelšek (52.), 6:3 Polanec (63.), 7:3 Špiranec (83.);

Ormož – Podlehnik 2:1 (2:0); strelci: 1:0 Žganec (2.), 2:0 Janežič (34.), 2:1 Vrečar (51.);

Skorba – Grajena ANpro 4:0 (2:0); strelci: 1:0 Šimenko (4.), 2:0 Horvat (30.), 3:0 Brodnjak (49.), 4:0 Šimenko (66.).

Prosta je bila ekipa Majšperk Picerija Špajza.

1. SREDIŠČE	3	2	0	1	12:4	6
2. SKORBA	2	2	0	0	8:1	6
3. PODLEHNIK	3	2	0	1	6:4	6
4. GORIŠNICA	2	1	0	1	5:4	3
5. MAJŠPERK ŠPAJZA	2	1	0	1	3:4	3
6. ROGOZNICA SLOFIN	3	1	0	2	8:11	3
7. TRŽEC	3	1	0	2	7:10	3
8. ORMOŽ	3	1	0	2	4:8	3
9. GRAJENA ANPRO	3	1	0	2	3:10	3

2. liga MNZ Ptuj: gostje odnesli večino točk

REZULTATI 2. KROGA: Leskovec – Mladinec Lovrenc 2:1 (1:0); strelci: 1:0 Krajnc (38., z 11 m), 2:0 Krajnc (71., z 11 m), 2:1 Brglez (87.);

Oplotnica – Zgornja Poljskava 3:6 (1:3); strelci: 0:1 Milošič (18.), 1:1 Perbil (24.), 1:2 Milošič (28.), 1:3 Ačko (30.), 1:4 Milošič (43.), 1:5 Perc (66.), 2:5 Perbil (69.), 2:6 Smogavc (74.), 3:6 Perbil (78.);

Slovenja vas SMS sanacija – Poljskava avtop. Grobelnik 0:5 (0:1); strelci: 0:1 Polajžar (39.), 0:2 Đuranović (57.), 0:3 Đuranović (66.), 0:4 Pišek (68.), 0:5 Đuranović (76.);

Hajdoše – Makole Bar Miha 2:4 (1:1); strelci: 1:0 Meznarič (6.), 1:1

Samastur (19.), 1:2 Rojs (49.), 1:3 Samastur (78.), 2:3 Tomič (82.), 2:4 Dvoršak (87.).

1. POLSKAVA	2	2	0	0	7:1	6
2. MAKOLE MIHA	2	2	0	0	6:3	6
3. HAJDOŠE	2	1	0	1	9:6	3
4. LESKOVEC	2	1	0	1	2:2	3
5. ZG. POLSKAVA	2	1	0	1	8:10	3
6. SLOVENJA VAS	2	1	0	1	1:5	3
7. LOVRENC	2	0	0	2	2:4	0
8. OPLOTNICA	2	0	0	2	4:8	0

Jože Mohorič**Veterani + 35 vzhod**

REZULTATI 2. KROGA: Markovci – Zavrč-Cirkulane 0:7, Dornava – Rogoznica Gostilna Muršič 3:1, Grajena – Gorišnica 0:4, Leskovec – Borovci. Prosti so bili Podvinci.

1. GORIŠNICA	2	2	0	0	9:0	6
2. DORNAVA	2	2	1	0	4:2	4
3. PODVINCI	1	1	0	0	5:1	3
4. ZAVRČ-CIRKULANE	2	1	0	1	8:5	3
5. BOROVCI	1	0	1	0	1:1	1
6. ROGOZNICA MURŠIČI	1	0	0	1	1:3	1
7. GRAJENA	1	0	0	1	0:4	0
8. LESKOVEC	1	0	0	1	0:5	0
9. MARKOVCI	1	0	0	1	0:7	0

PARI 3. KROGA, V ČETRTEK OB 17:30: Zavrč-Cirkulane – Dornava; **V PETEK OB 17:30:** Borovci – Grajena, Rogoznica Gostilna Muršič – Leskovec, Podvinci – Markovci. Prosta je ekipa Gorišnica.

Veterani + 35 zahod

REZULTATI 2. KROGA: Mladinec Lovrenc – Tržec 4:2, Spodnja Poljskava – Gerečja vas 3:3, Pragersko – Hajdina 2:8,

1. HAJDINA	2	2	0	0	12:3	6
2. LOVRENC	2	2	0	0	7:4	6
3. GEREČJA VAS	2	1	1	0	5:4	4
4. SP. POLSKAVA	2	0	1	1	4:7	1
5. PODLEHNIK	1	0	0	1	1:2	0
6. TRŽEC	1	0	0	1	2:4	0
7. PRAGERSKO	2	0	0	2	4:11	0
8. SKORBA	0	0	0	0	0:0	0

PARI 3. KROGA, V ČETRTEK OB 17:30: Hajdina – Mladinec Lovrenc; **V PETEK OB 17:30:** Gerečja vas – Pragersko, Skorba – Spodnja Poljskava, Tržec – Podlehnik.

Veterani + 40

REZULTATI 2. KROGA: Majšperk – Hajdoše veterani 2:1, Pohorje Oplotnica – Ormož 3:0.

1. POHORJE OPLOTNICA	2	2	0	0	4:0	6
2. MAJŠPERK	2	1	1	0	3:2	4
3. VIDEM PRI PTUJU	1	0	1	0	3:3	1
4. HAJDOŠE VET.	2	0	1	1	4:5	1
5. ORMOŽ	2	0	1	1	1:4	1
6. ZG. POLSKAVA	1	0	0	1	0:1	0

PARI 3. KROGA, V ČETRTEK OB 17:30: Videm – Majšperk; **V PETEK OB 17:30:** Ormož – Zgornja Poljskava, Hajdoše veterani – Pohorje Oplotnica.

Nogomet • Reprezentanca U-21

V polno je meril tudi Petrovič



Foto: nzs

Dejan Petrovič je že v uvodu srečanja v Ljudskem vrtu Slovenjo popeljal v vodstvo.

Mlada reprezentanca Slovenije je v sklopu priprav na evropsko prvenstvo, ki bo leta 2021 odigrano tudi na slovenskih tleh, odigrala prijateljsko srečanje. Varovanci Primoža Glihe so v mariborskem Ljudskem vrtu gostili leto mlajše Francoze ter z goloma Dejana Petroviča in Jana Mlakarja prišli do remija.

Vezist Aluminija je po povratni podaji Mlakarja zadel že v 2. minuti srečanja. Nekdanji igralec Maribora je izenačil v 73. minuti, ko je izkoristil napako v obrambi Francije.

Slovenija U-21 – Francija U-20 2:2 (1:2)

STRELCI: 1:0 Petrovič (2.), 1:1 Simakan (11.), 1:2 Matam (43.), 2:2 Mlakar (73.).

SLOVENIJA: Freljih, Rogelj, Zec, Zaletel, Pišek, Petrovič, Mlakar, Valenčič, Šoštarčič, Karič, Rom, Gnezda Čerin. **Igrali so še:** Štor, Kryeziu, Novak, Sever, Horvat. **Selektor:** Primož Gliha

UR

o kakovost bivanja

Pridobitev gradbenega dovoljenja: veliko zahtev je še vedno nepopolnih

Gradbeno dovoljenje je odločba, s katero se investitorju dovoljuje gradnja. Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja investitor vloži na obrazcu, tej zahtevi pa je treba priložiti še dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, mnenja pristojnih mnenjedajalcev (razen če se nameravana gradnja nahaja na območju prostorskega izvedbenega akta, h kateremu so mnenjedajalci kot nosilci urejanja prostora dali pozitivno mnenje in se v njem izrekli, da pridobivanje mnenj v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ni potrebno). Če investitor v zemljiški knjigi nima vpisane lastninske ali druge stvarne pravice na nepremičninah, na katerih se bo izvajala gradnja, mora priložiti še notarsko overjeno pogodbo o pridobitvi te pravice, ki je predlagana za vpis v zemljiško knjigo, sodno ali upravno odločbo, ki mu omogoča gradnjo oziroma izvajanje del, sklep o določitvi investitorja kot upravljavca nepremičnine, če gre za nepremičnino v lasti njegovega ustanovitelja, razen če je iz uradnih evidenc razvidno, da je investitor zakoniti upravljavec, ali drugo listino, ki v skladu z zakonom omogoča gradnjo oziroma izvajanje del.

Marija Kumer, vodja oddelka za okolje in prostor na Upravni enoti Ptuj pojasni, da pristojni upravni organ za gradbene zadeve izda gradbeno dovoljenje, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- je gradnja skladna z določbami prostorskega izvedbenega akta v delu, ki se nanaša na graditev objektov, in z določbami predpisov o urejanju prostora,
- sta dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja podpisala projektant in vodja projekta, ki je bil v času izdelave dokumentacije vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice, ter da je njen sestavni del njuna podpisana izjava, da so na ravni obdelave dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja izpolnjene zahteve iz 15. člena tega zakona (bistvene in druge zahteve); podpis projektanta in vodje projekta ter izjava niso potrebni pri nezahtevnih objektih in spremembi namembnosti,



- je nameravana gradnja skladna s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj,

- iz dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja izhaja, da bo zagotovljena minimalna komunalna oskrba,

- nameravana gradnja ne bo škodljivo vplivala na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost, če je za objekt, za katerega se zahteva gradbeno dovoljenje, treba izvesti presojo sprejemljivosti v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave,

- je investitor v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini, na kateri je predvidena gradnja, ali pa to pravico izkazuje z dokazili iz 3. točke drugega odstavka, tretjega ali četrtega odstavka 35. člena tega zakona, pri čemer je v zemljiški knjigi označena plomba za vpis te pravice v zemljiško knjigo,

- je plačano nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo, če je to predpisano v 92. členu tega zakona, ali je plačan prvi obrok nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, če je odobreno njegovo obročno odplačevanje in odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča in

- je plačan komunalni prispevek oziroma so na drug zakonit način izpolnjene investitorjeve obveznosti v zvezi s plačilom komunalnega prispevka.

Poleg vsega tega mora biti pri gradnji, ki se nanaša na obstoječi objekt, na katerem se namerava izvajati gradnja, izpolnjen pogoj, da obstoječi objekt ni zgrajen brez gradbenega dovoljenja.

15-dnevni rok za odpravo pomanjkljivosti

„Če upravni organ ugotovi, da vloga ni popolna, v roku petnajstih dni od stranke zahteva, da pomanjkljivosti odpravi in določi rok, v katerem mora vložnik zahteve to storiti. Na zahtevo investitorja upravni organ lahko podaljša rok za dopolnitev vloge. Če investitor vloge ne dopolni v postavljenem roku, upravni organ s sklepom formalno nepopolno vlogo zavrže. Največkrat je vloga nepopolna, ker investitor v zemljiški knjigi ni vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini (predvsem nima sklenjenih služnostnih pogodb za gradnjo priključkov po zemljiških, katerih ni lastnik) ali pa ne predloži dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, kar se je v velikem številu zgodilo lani maja pred začetkom uporabe Gradbenega zakona,“ pojasni sogovornica.

Če investitor vlogo dopolni, je ta formalno popolna in začne se postopek za izdajo gradbenega dovoljenja, začnejo teči tudi roki za izdajo odločbe. V skladu z Gradbenim zakonom je rok za izdajo odločbe o zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja dva meseca od vložitve popolne zahteve, razen če je potrebno usklajevanje z mnenjedajalci ali nadomeščanje mnenja v skladu s 40. členom tega zakona. V tem primeru je rok za izdajo odločbe tri mesece od vložitve popolne zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja.

Od prejema formalno popolne vloge so vse druge pomanjkljivosti predložene dokumentacije vsebinske narave. Pri odpravi tovrstnih pomanjkljivosti gre za ugotavljanje dejstev in izvedbo dokazov, da predložena dokumentacija ustreza zahtevanim pogojem za izdajo gradbenega dovoljenja. Pri tem je treba ugotoviti vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za odločitev, stranke z njimi seznaniti in jim omogočiti, da uveljavijo in zavarujejo svoje pravice in pravne koristi.

Za pridobitev gradbenega dovoljenja 247 dni čakanja

„Naloga upravnega organa je, da celovito vsebinsko preuči formalno popolno prejeto vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja in investitorja celovito seznaniti z vsemi morebitnimi

neizpolnjenimi pogoji za izdajo odločbe. Upravni organ določi rok, v katerem je treba vsebinske pomanjkljivosti odpraviti, po poteku roka pa odloči o zahtevi. Rok za odpravo vsebinskih pomanjkljivosti se podaljša, če je to v investitorjevem interesu. Po izvedenem ugotovitvenem postopku upravni organ ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji za izdajo gradbenega dovoljenja, ter ob upoštevanju gradbeno dovoljenje izda ali pa zavrne zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja. Veliko vlog je vsebinsko pomanjkljivih iz razloga, ker ne predložijo mnenja občine glede skladnosti s prostorskim aktom ali mnenj drugih mnenjedajalcev,“ pojasni Marija Kumer in doda, da se na Upravni enoti Ptuj zelo trudijo, da bi investitorji pridobili gradbeno dovoljenje čim prej, vendar je zaradi lanskega velikega števila vlog pred uporabo nove gradbene zakonodaje čas reševanja zadev na tem delovnem področju začasno podaljšan. Kot smo pred časom že poročali v Štajerskem tedniku, je treba na Ptuj za pridobitev gradbenega dovoljenja čakati 247 dni. „Čas reševanja je še vedno podaljšan, ker je upravna enota letos do konca maja prejela enako število zadev kot v letu 2018, ko je prišlo do izrednega povečanja zadev. Poleg tega se soočamo s kadrovsko problematiko, ki traja že nekaj časa, kar je poleg nove zakonodaje, ki je prinesla povečanje števila zadev drugi razlog za podaljšano reševanje zadev,“ je pojasnila sogovornica.

Kako je na drugih Upravnih enotah

Kot so zapisali na Upravni enoti Ormož, izda upravni organ gradbeno dovoljenje najkasneje v roku dveh mesecev od popolne zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja. Podobno je tudi v Slovenski Bistrici, kjer izdajajo gradbena dovoljenja v roku najkasneje dveh mesecev po popolnosti vloge. Večina vlog je nepopolnih, tako da jih morajo stranke dopolnjevati. Izdaja oziroma pridobitev gradbenega dovoljenja je tako odvisna tudi od tega, kako hitro stranke dopolnijo vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja.

Kot pojasni Marija Kumer iz ptujske Upravne enote, pa vloge za gradbeno dovoljenje ni mogoče vložiti na drugi Upravni enoti, kjer je čas za izdajo krajši. Gradbeno dovoljenje je namreč treba pridobiti na Upravni enoti, na območju katere bo potekala investicija, ne glede na to, kje vlagatelj prebiva.

Kolofon

Kakovost bivanja, oglasna priloga Štajerskega tednika

10. september 2019

Urednik priloge: Jože Mohorič

Fotografije: Črtomir Goznik

Avtorji prispevkov: Natalija Škrlec, Majda Goznik, Jože Mohorič

Lektoriranje: Lea Skok Vaupotič

Tehnično urejanje: Dani Rižner

Trženje: Marketing družbe Radio Tednik Ptuj

Strehe v vetru in toči: ključnega pomena je kakovostna vgradnja

Številna neurja, ki so v zadnjih mesecih pustošila tudi po naših krajih, marsikoga postavijo pred vprašanje, kakšno strešno kritino izbrati, da bo ta zdržala nalive, orkanski veter in točo. Zagotovo kritine, ki bi stoodstotno zdržala vsa neurja, ni, saj ekstremno velike toče nobena kritina ne prestane brez posledic, lahko pa veliko naredimo z izbiro primernih materialov in predvsem njihovo strokovno vgradnjo.

Ponudba kritine je na trgu izjemno pestra, na voljo so različni materiali – od betonskih, kovinskih, bitumenskih, vlaknocementnih strešnikov do opečnih, lesenih in kamnitih kritin.

Ko se odločamo o vrsti kritine za naš dom ali gospodarsko poslopje, je pri tem treba upoštevati kar nekaj faktorjev – od življenjske dobe materialov do odpornosti proti ognju, seveda pa ne smemo pozabiti na možnost zamenjave poškodovanih ali dotrajanih delov. Kritina mora biti mehansko odporna, dimenzijsko stabilna, dobro mora prenašati mraz, vročino, dež, sneg, veter in točo.

Pomemben je naklon strehe

V prvi vrsti je sicer vse odvisno od naklona strehe. Pri nas najpogosteje uporabljena opečna kritina je primerna za strehe z naklonom od 20 stopinj naprej. Opečni strešniki vremenske spremembe, kot so vročina in padavine, dobro prenašajo, so tudi mehansko vzdržljivi in negorljivi. Pri opečni kritini je vzdržljivost odvisna tudi od starosti materialov, saj strešniki s časom postanejo manj prožni, togi in tudi bolj občutljivi na močne udarce. Prednost opečne kritine je ta, da je zamenjava posameznih poškodovanih delov hitra in enostavna, kar velja tudi pri betonskih kritinah. Pri obojih – opečnih in betonskih kritinah, večjo odpornost proti toči lahko dosežemo tudi z nagibom strehe, ki precej pripomore k zmanjšanju udarcev toče.

Proti toči so razmeroma dobro odporne tudi kovinske kritine. Na njih so sicer v primeru, če pada zelo velika toča, vidne trajne deformacije, vendar ne vplivajo na funkcionalnost kritine in



v času nalivov še zmeraj preprečijo zatekanje vode.

Streha mora pogosto kljubovati močnemu vetru. Proti temu je

seveda bolj odporna težka kritina, vendar mora tudi ta biti dobro pritrjena. Lahko kritino, med katere sodijo tudi kovinski ma-

teriali, je treba pritrčiti še močnejše in na več mestih.

Kritina mora biti zmeraj pritrjena z originalnimi materiali in

po navodilih proizvajalcev. Tudi letve morajo biti dovolj goste in trdne ter dobro pritrjene na ostrešje, ki mora biti kakovostno sidrano v nosilne zidove. Velikokrat namreč do razkrivanja streh pride prav zaradi nestrokovne vgradnje strešne kritine in varčevanja pri pritrditeljskih materialih.

Kako se upreti sunkom vetra

Če želimo poskrbeti, da bo streha našega doma ob močnih sunkih vetra, ki so včasih že prav orkanski, varna, se je dobro izogniti tudi velikim nadstreškom. V primeru močnega vetra namreč nadstrešek deluje kot jadro, v katerega se veter upre in posledično povzroči škodo. Tudi veliko število in velikost odprtih v objektu, v katerih se lahko ustvari podtlak, dodatno deluje na sesalno silo vetra, ki se upre v kritino z zunanje strani. Med te odprtine spadajo prezračevalne line, vrata, svetlobni trakovi, pa tudi podstrešna okna.

Ključnega pomena pri tem, ali bo streha dobro opravljala svojo funkcijo, so kakovostna vgradnja in montaža materialov ter močno vpenjanje v vence in obodne zidove hiše. Ne ustrezen naklon strehe in ne kakovostna kritina ne bosta pomagala, če bo ostrešje izdelano nepravilno, kritina pa slabo pritrjena.

Lastna sončna elektrarna: investicija za nekaj desetletij

V zadnjih letih je na številnih objektih moč opaziti nameščene sončne elektrarne. S pomočjo tehnologije namreč lahko zajamemo sončno svetlobo in jo uporabimo kot najbolj čist vir energije. Sončno elektrarno lahko namestimo kot streho, postavimo na streho ali v bližino objekta. Gre za zelo pametno odločitev, saj s sončno elektrarno uporabljamo fotovoltaike, torej obnovljiv vir energije, s tem ne onesnažujemo okolja, električno energijo pa lahko tudi prodajamo.

Za pridobivanje električne energije poskrbijo **sončna energija** in **solarni paneli**, v katerih so **sončne celice**, panele pa namestimo na streho hiše ali kakšnega drugega objekta. Za običajno ostrešje je teža modulov zanemarljiva. Dodatna obremenitev je običajno enaka, kot če bi na kritino položili še eno plast strešnikov. Način pritrditve je odvisen od vrste kritine. Module lahko namestimo tako, da so vgrajeni v streho stavbe in v celoti nadomestijo strešno kritino na teh površinah. Na strehah z bitumensko kritino strešnike samo privzdignemo ter namestimo nosilne plošče, na opečnatih strehah pa je treba strešnike odstraniti in jih nato namestiti nazaj. Vse preboje je treba skrbno zatesniti.

Samooskrba gospodinjstev in malih poslovnih odjemalcev

Sončna elektrarna za samooskrbo je priključena na notranjo nizkonapetostno električno inštalacijo stavbe in **pokriva lastno porabo** električne energije. Samooskrba je namenjena **gospodinjstvom in malim po-**



slovnim odjemalcem. Največja nazivna moč elektrarne je 11 kVA. **Sončna elektrarna** ima tipično izhodno moč 90 % nazivne izhodne moči, po desetih letih delovanja pa njen izkoristek pade za 10 odstotkov.

Najprimernejša za namestitev sončne elektrarne je streha, ki je obrnjena proti jugu, jugovzhodu ali jugozahodu. **Naklon strehe naj bo med 20 in 40 stopinj, njena površina pa dovolj velika in brez prekinitev, torej brez dimnikov in strešnih oken. Tako pridobljena električna energija bo zadoščala za delovanje vseh električnih aparatov v gospodinjstvu ter za ogrevanje celotnega bivalnega prostora. Mnogim se poraja vprašanje, ali imajo dovolj veliko streho,**

da bi nanjo lahko namestili sončno elektrarno. Kot na svoji spletni strani svetujejo v podjetju Energija plus, za 1 kVA moči elektrarne, ki letno v povprečju v Sloveniji proizvede med 1050–1100 kWh električne energije, potrebujemo na strehi približno 7 kvadratnih metrov površine. Za približno 10.000 kWh letne porabe električne energije potrebujemo v povprečju 9 kW elektrarno, za kar je potrebne okoli 63 m² strešne površine.

Življenjska doba sončne elektrarne je najmanj trideset let. Sama naložba se s subvencijo povrne v približno desetih letih, in to ob rednem letnem donosu med 8 in 12 % osnovnega vloška. Izkupiček od prodaje elek-

trične energije med desetimi in tridesetimi leti delovanja elektrarne predstavlja čisti dodatni zaslužek.

Priporočljiva pogodba o rednem vzdrževanju

Tudi pri sončni elektrarni je redno in kakovostno vzdrževanje ključnega pomena. Starejša kot je elektrarna, večja bo verjetnost, da se na njej kaj pokvari. Večinoma gre za malenkosti, kot so varovalke ali razrahljani spoji, kar pa lahko povzroči precejšen izpad proizvodnje. Pri vzdrževanju strokovnjaki uporabljajo vrhunsko merilno opremo in termovizijske kamere in zaznajo tudi napake, ki jih pri navadnih pregledih in spremljanju proizvodnje še ni moč zaznati.

Na sončni elektrarni, ki je lastnik ne vzdržuje redno, lahko

pride tudi do požara. Lastniki običajno podpišejo vzdrževalno pogodbo s tistim, ki je elektrarno postavil oziroma montiral, ni pa nujno. Poleg rednega vzdrževanja pa je pomembna tudi čistota. Sončne elektrarne med majem in septembrom proizvedejo okoli 60 % celotne električne energije, zato je v tem obdobju še posebej pomembno, da so površine čiste. S primernim vzdrževanjem je po nekaterih ocenah proizvodnja električne energije lahko višja tudi do 15 odstotkov.

Postavitev sončne elektrarne je dolgoročna naložba, z njo pa lahko bistveno zmanjšamo stroške za plačilo porabljene električne energije ali celo precej prihranimo. Za namestitev sončne elektrarne je moč pridobiti tudi nepovratna sredstva Eko sklada.



Brezskrbno uživaj v mladosti

SKLENI NEZGODNO ZAVAROVANJE ZA MLADE
NA SOLA.ZAV-SAVA.SI

NIKOLI SAMI SAVA ZAVAROVALNICA

Načini preprečevanja uhajanja toplote

Naj bo toplotna izguba čim manjša, saj bomo s tem tudi privarčevali. Poglejmo, kako, kje in zakaj nam uhaja dragocena toplota!

Izolacija

Najboljši način varčevanja z energijo je dobra izolacija, kajti toplota uhaja povsod: skozi stene, streho, tla, okna, vrata ... Čeprav je investicija v dobro izolacijo kar precejšen izdatek, se splača. Noben varčevalni ukrep je ne more nadomestiti.

Dimniki

Takoj za slabo izolacijo so najpogostejši razlog za slabo ogret dom dimniki. Dimnik, ki ga uporabljamo, naj bo primerno očiščen in zavarovan z varovalom, ki preprečuje uhajanje toplote. Če dimnik ni več v rabi, naj ga strokovnjak ustrezno zadela. V nasprotnem primeru nam bo skozenj uhajala toplota.

Okna

Tesnila za dobro tesnjenje oken so na voljo v različnih oblikah: kot samolepilni trakovi, lahko so iz različnih materialov, nekatere namestimo trajno, druge so odstranljive – vse to je stvar izbire, dejstvo pa je, da lahko

skozi razpoke med oknom in okenskim okvirom uhaja precej toplote. Posebej bodimo pozorni na razpoke med okenskim okvirom in steno, skozi katere od zunaj vdira mrzel zrak. Zadelajmo jih s polnilom.

Vrata

Vrata lahko oblepimo s termo izolirnimi trakovi, podobno kot okna. Poseben problem je spodnja stran vrat, ki se ne prilega pragu – namestimo lahko krtačast zaščitni trak. Prav tako pomaga, če na prag damo varovalne blazine.

Prezračevalniki

V kuhinji in kopalnici ter stranišču so pogosto nameščeni ventilatorji. Če nenehno delujejo, to povzroča veliko izgubo toplote. Raje namestimo avtomatičen izklop prezračevalnih ventilatorjev, da se bodo samodejno izključevali.

Radiatorji

V radiatorjih se rad nabira zrak, ki preprečuje pretok vroče vode. Redno skozi ventil izpuščajmo zrak iz radiatorja. Tako bo izkoristek njegovih kapacitet maksimalen.



Polica nad radiatorjem

Topel zrak, ki se dviguje iz radiatorja, je lažji od hladnega zraka v sobi in se zato dviguje proti stropu. Pametno je nad radiator namestiti poličko, ki usmerja topel zrak v sredo prostora in mu ne dovoli, da bi uhajal pod strop.

Fuge talnih oblog

Tudi prevelike fuge v talni oblogi srkajo toploto in povzročajo izgubo. Kjer so razpoke prevelike, jih zadelajmo s papirnim mašejem, ki je dober izolator. Lahko pa sami zmešamo star natrgan časopisni papir in sredstvo za lepljenje stenskih tapet ter s to mešanico zadelamo razpoke.

Zavese

Zavese imajo dvojno vlogo – preprečujejo uhajanje toplote, hkrati pa jo kradejo. Težke, debele zavese, ki prekrivajo velike okenske površine, so dober izolator. A če prekrivajo radiator, preprečujejo kroženje toplega zraka in njegovo sproščanje v prostor. Naj bodo zimske zavese raje dovolj krat-

ke ali pa jih popravimo za radiator.

Obrabljeni ventili na peči

Ogrevanje se začne v peči, zato že tam poskrbimo za optimalen izkoristek. Vsi ventili naj dobro tesnijo. Prav je, da našo osnovno grelni napravo redno pregleduje in vzdržuje strokovnjak.

Kotel na polena s pametnim nadzorom



- Uplinjevalni kotel na polena SELTRON UKP z visokim 93 % izkoristkom.
- Serijsko vgrajena Lambda sonda omogoča stalen nadzor optimalnega zgorevanja in s tem maksimalno učinkovitost in nizke emisije.
- Preko aplikacije °Clausius je lastnik kotla pravočasno obveščen, kdaj je potrebno ponovno nalaganje polen. Prav tako lahko v vsakem trenutku preveri stanje delovanja kotla - temperature, obvestila, napake.
- Možnost subvencije EKO sklada.

080 13 55

SELTRON
VARČNO OGREVANJE

Tržaška cesta 85 A | 2000 Maribor | www.seltron.si

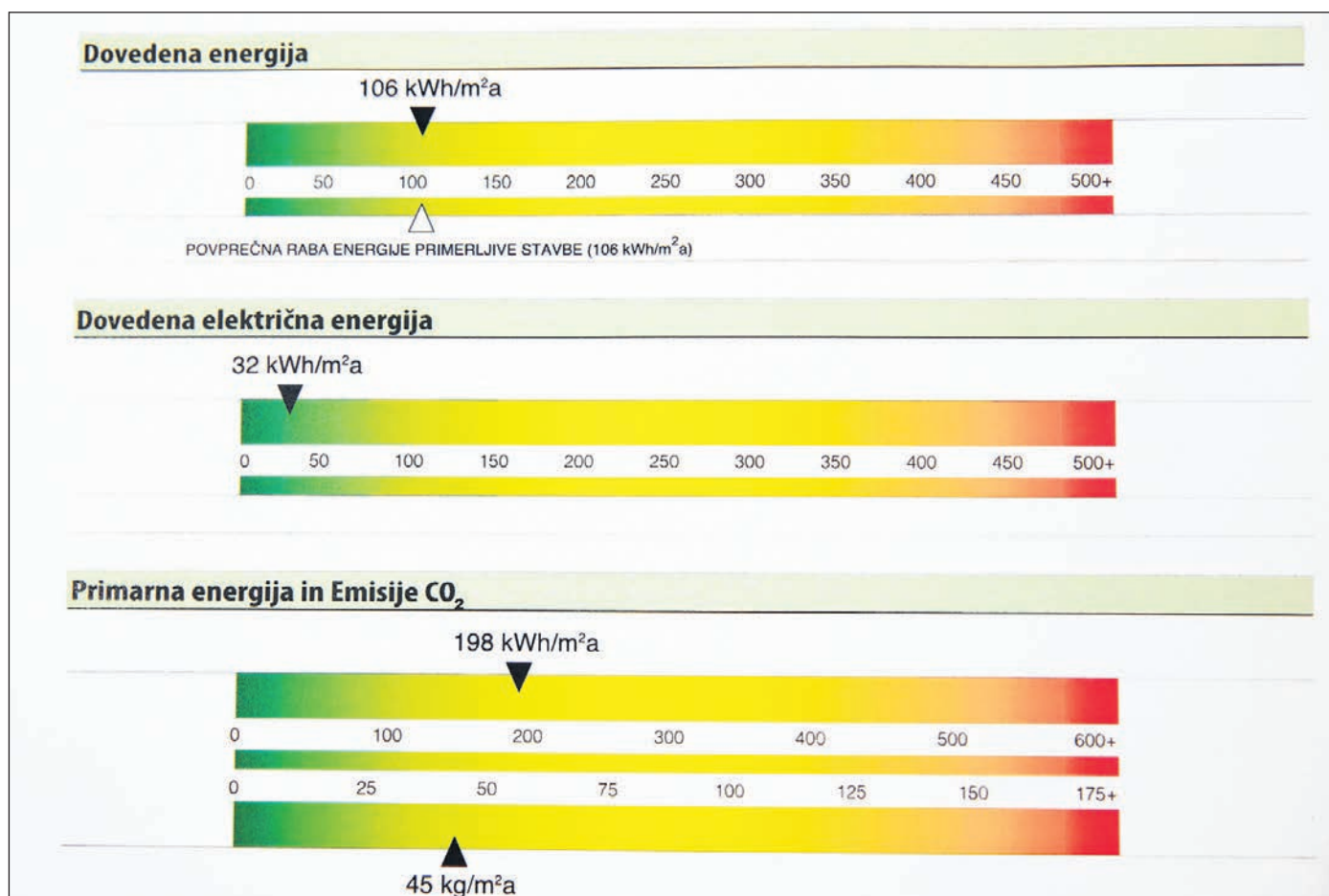
Energetske izkaznice obvezne tudi za poslovne prostore, kjer se zadržuje javnost

Državni zbor je junija sprejel novelo energetskega zakona (EZ-1), ki prinaša številne spremembe in novosti. Med drugim v slovenski pravni red prenaša določila evropskih direktiv o energetske učinkovitosti in o energetske učinkovitosti stavb, zaradi katerih je Slovenija že dobila opomin Evropske komisije. Slovenija doslej namreč ni v celoti izpolnila obveznosti, da morajo biti energetske izkaznice za stavbe, v katerih se na skupni uporabni tlorisni površini nad 250 kvadratnih metrov pogosto zadržuje javnost, prikazane na vidnem mestu in jasno opazne javnosti.

Kot so pojasnili na Ministrstvu za infrastrukturo, morajo v skladu z novelo zakona veljavno energetske izkaznice namestiti na vidno mesto tudi v stavbah, ki niso v lasti ali uporabi javnega sektorja in se v njih pogosto zadržuje javnost ter imajo celotno uporabno tlorisno površino nad 500 m². Ta obveznost se za upravljavce ali lastnike stavb začne uporabljati tri mesece po uveljavitvi spremembe zakona. Seveda vse to velja ob pogoju, da za te stavbe velja obveznost izdaje energetske izkaznice iz 334. člena EZ-1. Splošno na osnovi 334. člena pomeni samo v primeru prodaje, oddaje in več izjem iz tega člena.

Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetske izkaznice stavb podrobneje določa vrste stavb, za katere velja obveznost izdaje in namestitve energetske izkaznice. Pomeni, da se obveznost nanaša na objekte, kjer se pogosto zadržuje javnost z namenom, da pridobijo določeno storitev, informacije ali izdelke. Zahteve glede energetske izkaznice ter izkaza o energijskih lastnostih stavbe se ne nanašajo na:

- stavbe, ki so varovane v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine,
 - stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti,
 - industrijske stavbe in skladišča,
 - nestanovanjske kmetijske stavbe, če se v njih ne uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev,
 - enostavne in nezahtevne objekte ter
 - samostojne stavbe s celotno uporabno tlorisno površino, manjšo od 50 m².
- Poleg tega v okviru tega člena energetske izkaznice za stavbo ali njen posamezni del ni potrebno predložiti pri:
- oddaji v najem za obdobje, krajše od enega leta,
 - prodaji v primeru izkaza javne koristi za razlastitev,



- prodaji v postopku izvršbe ali v stečajnem postopku,
 - prodaji ali oddaji nepremičnine, ki je v last Republike Slovenije ali lokalne skupnosti prešla na podlagi sklepa o dedovanju.
- Velike družbe, kot so določene v predpisih s področja gospodarskih družb, morajo izvesti energetske preglede na vsake štiri leta in o izvedenih energetskih pregledih poročati Agenciji za energijo. Ta vodi evidenco in izvaja nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti iz tretjega odstavka 354. člena Energetskega zakona ter

nad kakovostjo energetskih pregledov. Agencija za energijo pa vsako leto do 31. marca posreduje ministrstvu poročilo o izpolnitvi obveznosti izvedbe energetskih pregledov v preteklem letu in o morebitnih neskladnostih izvedenih pregledov.

Če upravljavec stavbe ali posameznega dela stavbe ne namesti veljavne energetske izkaznice na vidno mesto skladno z zakonom, se ga za ta prekršek kaznuje z globo v višini 1.000 evrov.

OKNA - VRATA - SENČILA

NAITORS D.O.O.

Naitors, d.o.o., je podjetje, ki se ukvarja s prodajo in montažo stavbnega pohištva

Njihovi prodajni artikli so:

- okna (PVC, LES in ALU),
- vhodna vrata (PVC, LES in ALU), vhodna vrata – energetske varčna (ALU),
- Pergole, Ziipi in zunanji roloji
- senčila (rolete, žaluzije ...),
- garažna vrata in industrijska vrata,
- okenske police,
- steklene fasade (ALU),
- zimski vrtovi (PVC, ALU).

V podjetju Naitors, d. o. o., so zaposleni strokovnjaki, od katerih večina na tem področju zelo uspešno dela že 10 let in več. Ta podatek jim daje kompetenco, da bo stranka dobila tisto, kar potrebuje. Strokovnjaki podjetja ji bodo znali svetovati, kakšna izvedba je zanjo najboljša ter bo na koncu tudi kakovostno izvedena.



POPUSTI!

NAITORS d.o.o.

Hardek 34g, 2270 ORMOŽ

www.naitors.si

tel.: 02 741 13 80; mobi: 031 793 204

V podjetju Naitors, d. o. o., z odločitvijo za uporabo njihovih storitev strankam poleg proizvodov vrhunske kakovosti zagotavljajo tudi celoten servis. Ta zajema strokovni nasvet in pomoč pri tehnični uresnitvi želja strank, izdelavo podrobnih načrtov in analiz možnih rešitev, svetovanje na samem objektu, prevoz in seveda vgradnjo. Možnost pridobivanja eko subvencij.

REZANJE, VRTANJE IN BRUŠENJE BETONA TER DRUGIH GRADBENIH MATERIALOV

DOBBS
REZANJE & VRTANJE BETONA

SLAVKO OZMEC S.P.
CVETKOVCI 62,
2273 PODGORCI
GSM 041 359 026
E-mail dobbs@siol.net
spletna stran www.dobbs.si



GZD HORVAT

www.gzd-horvat.si
GSM: 041 563 478

- KERAMIČARSTVO
- KOMPLETNA SANACIJA KOPALNIC
- RAZREZ VELIKO FORMATNIH PLOŠČIČ
- IZDELAVA OBROB IN ODKAPOV

Robert HORVAT s.p. Juršinci 20, 2256 Juršinci

Odločitve, ki lahko spremenijo življenje

Saj poznate tisti rek: od jutri naprej bo vse drugače ... Pa naj bo tudi zares tako!

Ne, to ne pomeni, da se preselelimo na drug konec mesta ali države. Zadostujejo že drobne odločitve, ki jih podarimo sebi. Na videz neopazne spremembe nam lahko spremenijo življenje, postanemo samozavestnejši in zadovoljnejši. Saj veste, življenje zadovoljnih ljudi je sestavljeno iz veliko majhnih, a prijetnih dejanj, srečanj in spoznanj.

Neki štiridesetletnik se je odločil, da bo vsak dan naredil deset tisoč korakov ali približno sedem kilometrov. Pred tem je tudi za krajše razdalje uporabil avto ali skočil na mestni avtobus. Zdaj pa je natančen in dosleden: svoj dnevni odmerek korakov mora narediti, pri štetju pa si pomaga s telefonsko aplikacijo. Tako naredi nekaj za svoje zdravje in počutje, saj ne hodi v telovadnico. Hoja ga sprošča in mu je sčasoma postala užitek.

O takšnih odločitvah govorimo. Zbrali smo nekaj predlogov za spodbudo, vi pa si lahko naredite tudi svoj seznam, pomembno je le začeti in vztrajati. Tako se vam bo življenje z majhnimi odločitvami spremenilo na bolje. Naj med sklepi ne bo le gibanje. Odločimo se lahko, da bomo v novem letu več naredili za druge, da jih bomo večkrat obiskali. Lahko obudimo hobije in strasti, ki nam veliko pomenijo, a smo jih opustili. Nekatere odločitve so preprosto namenjene



ne temu, da bo naš svet boljši, bolj urejen in čistejši. Naš prispevek je morda majhen, a ne nepomemben. Spomnimo se stare modrosti, da zamah metuljevih kril na enem koncu sveta povzroči vihar na drugem.

Peka domačega kruha: užitek, ki ga doživimo, kadar vzamemo iz pečice pravkar pečen kruh, je res velik. Privoščimo si ga večkrat kot doslej. Na primer vsak petek, ko zaključimo delovne obveznosti. Zamesimo testo in se znebimo stresa, obenem pa uživajmo v izdelku svojih rok. Predlog je primeren tudi za začetnike. Prvič ali drugič kruh morda res še ne bo po

pričakovanih, a naj vam to ne vzame volje.

Načrtno varčevanje: obljubimo si potovanje v kraje, ki jih še nismo obiskali. Vsak dan iz denarnice vzemimo kovanec in ga dajmo v hranilnik. Ko bo prišel pravi trenutek, se odločimo, kako bomo uporabili prihranek. Najbrž ga ne bo dovolj za celotno potovanje, si ga bomo pa z njim popestrili. Če vsak dan prihranimo en evro, bomo na koncu leta lahko na potovanju porabili 365 evrov za tisto stvar, ki smo si jo vedno želeli doživeti. Pri tem osebni proračun ne bo pretirano trpel. Užitek pričakovanja pa bo velik.

Hoja po stopnicah: neka gospa je imela pisarno v sedmem nadstropju stolpnice. Ker je imela slabo vest, da zase ne naredi dovolj, se je odločila, da bo v pisarno vedno šla po stopnicah. Tega se je strogo držala. Po nekaj mesecih je seštelala število prehojenih stopnic in ugotovila, da bi rezultat zadostoval za vzpon na visoko planino.

Manj sladkorja: vrsta izdelkov, še posebej industrijskih, vsebuje veliko sladkorja. Ta pa je zelo škodljiv za zdravje. Zato naredimo načrt, da bomo opustili čim več sladkih razvad. Odrecimo se sladici po kosilu, namesto sladkega prigrizka

pojemno manj sladke sadež ali skuhamo čaj namesto sladkega napitka.

Večer brez televizije in računalnika: sodobni mediji nam kradejo pozornost in nas spreminjajo v odvisnike od novice, ponudb, igrice ali videovsebin, ki nas navdajajo z ugodjem. Poskusimo se jim postaviti po robu. Obljubimo si, da bomo sami ali družinsko en večer preživeli brez telefona, televizije ali računalnika. Pojdite na sprehod ali se pogovarjajte v živo. Verjemite, svet se ne bo sesul, počutje pa bo tisti večer bolj umirjeno in prijetno.

Obisk knjižnice: kdaj ste zadnjič prebrali dobro knjigo? Mnogi bi žal odgovorili, da se tega ne spomnijo. Tako so prikrajšani za velik užitek, ki obogati naš miselni svet. Še posebej pomembno je, da bi več brali otroci. Zato se enkrat na teden odpravimo v javno knjižnico. Nove izdaje, stare knjige, biografije, priročniki, potopisi in romani – povedano na kratko: knjige nam lahko ponudijo več, kot si mislimo. Le spet je treba poskusiti in se zatopiti v branje.

Manj zavržene hrane: živimo v izobilju in hrana je postala potrošni material. Gospodinjstva zavržejo velike količine živil le zato, ker kupujejo preveč. K temu jih uspešno spodbujajo trgovci. Se je tega mogoče ubraniti? Seveda, z načrtovanjem in zmernostjo. Naredimo načrt, kaj zares potrebujemo, in kupujemo le stvari, ki jih bomo porabili. Hladilnik in vse dni odprte trgovine nam omogočajo, da zaloge obnovimo vsak hip.

Spodbujanje družabnosti: kako dolgo že nismo videli nekdanjih dobrih prijateljev? Z njimi je bilo vedno tako prijetno ... S preprosto odločitvijo lahko naredimo veliko za prijateljsko družjenje, pa naj bodo to nekdanji sosede, sošolci ali prijatelji. Zadostuje klic in dogovor za srečanje. Odpravimo se na skupni sprehod ali pripravimo preprosto kosilo, da obnovimo stike in se več pogovarjamo s tistimi, ki jih cenimo.

Prostovoljno delo in dobrodelnost: izgovora ni za nikogar: zdravniki, direktorji bank, takšni in drugačni uslužbenci – vsi lahko v svojem prostem času najdejo uro, dve za dobrodelnost. Po spletu je mogoče najti veliko oblik in organizacij, ki iščejo prostovoljce za delo s pomoči potrebnimi. Lahko se odločimo tudi za botrstvo na daljavo, pomoč zavetiščem za živali ali družjenje s starejšimi. Kdor se odloči za to, je presečen, ko v obliki osebnega zadovoljstva dobi nazaj veliko več, kot je ponudil.

Skrb za okolje: naš planet je na robu katastrofe. Odločimo se, da bomo bolj pozorni na vse, kar ga uničuje in onesnažuje. Izogibajmo se pretirani uporabi plastike, kemičnih izdelkov in škodljivih snovi. Naredimo osebni načrt in ga upoštevajmo, ko natančno recikliramo odpadke. Podpirajmo ekološke pridelovalce oziroma se odločimo za tak prispevek k boljšemu okolju, ki je za nas najbolj sprejemljiv. Vsak dan lahko naredimo nekaj za to.

S.M., revija Zarja

Promocijsko sporočilo

Nepogrešljiv tudi za alergike

Tokrat smo se o decentralnem prezračevalnem sistemu Lunos pogovarjali s Tomažem Kolaričem, ki se je zanj odločil zaradi preventive, pa tudi zato, ker je alergik. Čeprav so sistem v njegovem domu vgradili šele pred dobrim mesecem, že zdaj vidi, da je bila to dobra odločitev.

LUNOS
energy-efficient

Najboljši prezračevalni sistem za novogradnje in sanacije

PE Ljubljana 080 73 13

PE Maribor 080 71 86

»Z ženo sva se za prezračevalni sistem Lunos odločila, ker sva zelo veliko zdoma.« pogovor začne Tomaž, ki ga ujame v Bratislavi. Nekje na poti si kljub vsemu najde čas, da nam zaupa svojo izkušnjo z na novo vgrajenim prezračevalnim sistemom. »Ker živiva v novogradnji, težav s plesnijo in odvečno vlago še nisva imela, se pa zavedava, da bi se lahko zaradi dobre izolacije hitro pojavile. Odkar imava prezračevalni sistem, se hiša sama zrači, tudi kadar naju ni doma.« pove zadovoljno.

Presenečen nad montažo

Ker je Tomaževa hiša nova, je bil njegov največji strah, kako bo videti vgradnja prezračevalnega sistema. Vendar je bil prijetno presenečen. »Šel sem v službo, in ko sem se vrnil domov, je bilo že vse narejeno in pospravljeno. Monterji so opravili res odlično in hvalevredno delo.« nam zaupa sogovornik, ki si še zdaleč ni predstavljal, da bo montaža potekala tako preprosto. Toda ob pravih mojstrih je to več kot očitno povsem mogoče.

Pravi balzam za alergike

Na vprašanje, kako je zadovoljen s samim delovanjem prezračevalnega sistema Lunos, odgovarja: »Kaj naj rečem, navdušen sem! Sem alergičen na cvetni prah in mi svež zrak, ki ga imam zdaj v svojem domu, zelo veliko pomeni.« Če bi moral za dovajanje svežega zraka odpirati okna, bi v svoj dom povabil tudi alergene, kar bi njegovo počutje v hipu spremenilo na slabše. Tako pa svež zrak neprestano dovaja prezračevalni sistem, ki hkrati poskrbi, da cve-



tni prah in drugi alergeni, ki v spomladanskem času dražijo dihala vse več ljudi, ostanejo zunaj.

Nič več skrbi

Tomaž v prezračevalnem sistemu Lunos vidi veliko prednosti, ki jih ob koncu pogovora tudi izpostavi: »Človek nima več skrbi z rednim prezračevanjem, saj to namesto njega in pogosto veliko učinkoviteje počne vgrajeni sistem. Tako se v domu odpravijo težave, kot so slab zrak, vlaga, plesen, in kar je zame zelo pomembno, prepreči se vdor cvetnega prahu in drugih alergenov v notranje prostore. Osebno sem s prezračevalnim sistemom zelo zadovoljen in ga priporočam tudi vsem drugim. Decentralni prezračevalni sistem Lunos je 'top'!«



Ni redkost, da podjetja za oglaševanje svojih izdelkov najamejo in plačajo ljudi, da v reklami opevajo izdelek, ki ga najverjetneje še niso preizkusili. A če prodajaš izdelek, ki dejansko služi svojemu namenu, takšne igrice in pretveze niso potrebne. Takšni izdelki govorijo sami zase, ali kot pravi znani rek, dobra roba se sama hvali. No, če se že ne more hvaliti sama, pa je kar ne morejo prehvaliti ljudje, ki jo uporabljajo. In točno tako je videti, ko se človek začne pogovarjati z ljudmi, ki imajo v svojem domu decentralni prezračevalni sistem Lunos. Več kot sedem tisoč ljudi v Sloveniji ga že ima in niti eden izmed njih o njem nima povedati nič slabega. Ravno nasprotno, s komerkoli smo se pogovarjali v zadnjih letih, nam je navdušeno pripovedoval, kako ima po zaslugi omenjenega prezračevalnega sistema v svojem domu bolj svež zrak ter kako je srečen, da se mu je uspelo rešiti zatohlosti, odvečne vlage in plesni. Te izkušnje iz prve roke so vredne največ in se prav gotovo lahko postavijo tesno ob bok mnogim prestižnim mednarodnim nagradam, ki jih je podjetje Lunos prejelo za svoje prezračevalne sisteme.

NE POZABITE NA PREZRAČEVANJE
POSKRbite ZA SVOJE ZDRAVJE
ODPRAVITE ODVEČNO VLAGO IN PLESEN
PRIHRANITE PRI OGREVANJU

Eko sklad
Slovenski okoljski javni sklad
20% subvencija Eko sklada

Preverjena in dokazana učinkovitost

Najpomembnejši sestavni del prezračevalnega sistema, ki ga ponuja le Lunos, so filtri za cvetni prah, zaradi katerih lahko alergiki v svojem domu zadihajo s polnimi pljuči in se naužijejo svežega zunanega zraka, ki jim ga v dom dovaja učinkovit prezračevalni sistem. Sestavljajo ga najkakovostnejši filtri, ki filtrirajo 90 odstotkov prašnih mikrodlecev, kot so cvetni prah, zunanji prah, smog in cigaretni dim. Filter za cvetni prah je testiral inštitut SLG Prüf- und Zertifizierungs GmbH, ki je dokazal 90-odstotno stopnjo učinkovitosti filtracije cvetnega prahu, cigaretnega dima in finega prahu. Ob uporabi prezračevalnega sistema Lunos lahko tako tudi alergiki v svojem domu brez neprijetnih posledic dihajo svež zrak.

Lunos, d. o. o., je podjetje, ki se ukvarja izključno s prezračevanjem. Na slovenski trg so pripeljali inovativne, učinkovite in preverjene prezračevalne sisteme blagovne znamke LUNOS, ki zagotavlja varno, ekonomično in zdravo kulturo bivanja ter so hkrati trajna rešitev za vse težave z odvečno vlago in plesnijo.

Ponujajo učinkovite rešitve za vse tipe objektov, za vse faze gradnje in skoraj vsak žep. Njihovi strokovnjaki za prezračevanje bodo zagotovo znali prislunhiti vašim težavam in poiskali prave rešitve.

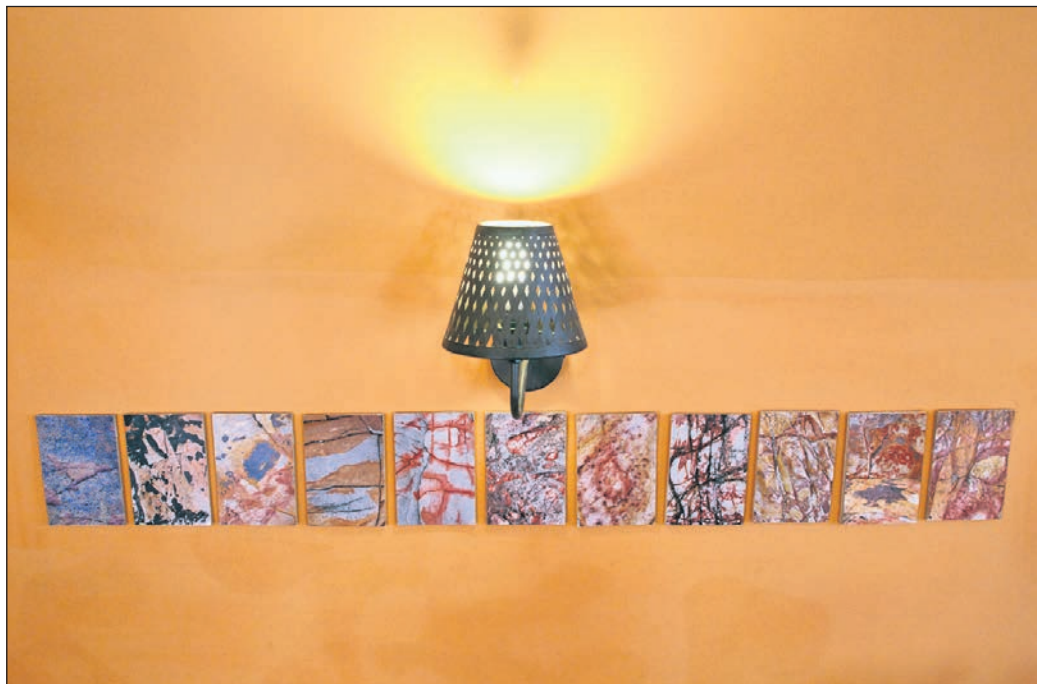


Modro prezračevanje za zeleno prihodnost.

www.lunos.si



Kako izkoristiti in polepšati hodnik



Oblikovalko interierja Živo Lutman iz Poke studia smo prosili, da nam razkrije nekaj trikov, kako lahko izkoristimo prostor na hodniku.

Hodniki so običajno zaposavljeni del naših domov, vendar lahko z malo domišljije postanejo privlačni in polni funkcionalnih, a hkrati zanimivih kotičkov, poudarjajo v Poke studiu. In kako jih je po njihovem kar najbolj smiselno urediti?

1. Tudi dekoracija je lahko funkcionalna

Pri oblikovanju hodnika je treba imeti v mislih, da urejamo predprostor, ki mora dobro služiti svojemu namenu. To pomeni, da mora omogočiti praktično shranjevanje čevljev, vrhnjih oblačil, ključev, šalov, kap in podobnega. »Konzolne mize ali ožji predalnik so lahko lep estetski kos opreme, ki ponuja možnost za shranjevanje drobnarij. Nanje lahko položimo šopek svežega cvetja in izbran dekor. Pri izbiri obešalnika za plašče pa raz-

mišljajte ustvarjalno,« svetujejo. »Kaj vse lahko spremenite v obešalnik? Uporabite lahko različne kaveljčke, cevi, kovinske palice, veje in še kaj.« Prepustite se lastnemu navdihu.

2. V objemu udobja

»Zelo praktičen kos pohištva na hodniku je stol, lahko tudi klop ali tabure, ki nam omogočajo udobno obujanje. Klop s pokrovom oziroma dodatno poličko je še posebno praktična, saj omogoča dodatno shranjevanje čevljev. Ne pozabite dodati okrasne blazine ali dveh.«

3. Razmišljajte o svetlobi

»Večen problem na hodniku je pomanjkanje naravne svetlobe. V tem primeru lahko prostor optično povečamo s svetlo barvno paletto, dobro razsvetljava in ogledali. Če na konec hodnika dodate veliko ogledalo, boste ustvarili učinek neskončnega prostora. Da bo hodnik osvetljen enakomerno, namestite več manjših svetil, po možnosti takšnih z detektorji gibanja, da se prižigajo in ugašajo samodejno.«

4. Ne bojte se tekstur in vzorcev

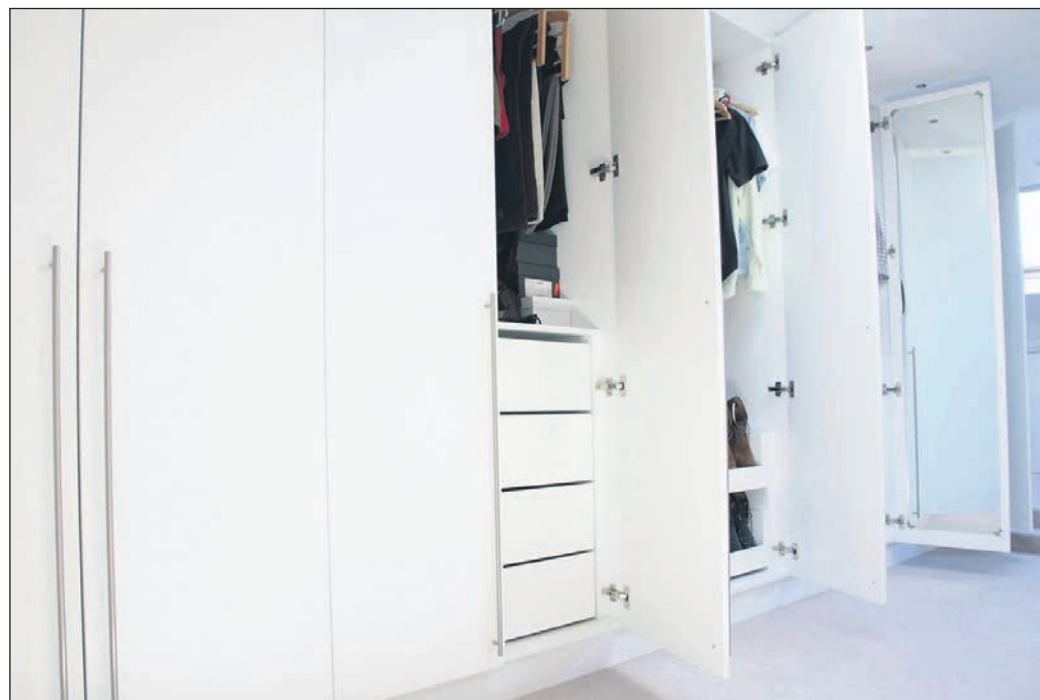
»Hodnik lahko dodatno popestrimo s stenski tapetami, ali pa na tleh uporabimo ploščice zanimivih oblik in barv. Teksturo v prostor vnesemo s preprogo, ki pa naj bo iz obstojnega materiala in lahka za čiščenje. Življenje bodo v prostor prinesle tudi rastline.«

5. Naj hodnik postane vaša osebna galerija

»Hodnik se lahko prelevi v osebno galerijo, kjer ponosno razstavite svoje družinske fotografije in umetniška dela. Stopnišča so še posebno primerna za takšen galerijski prostor,« zagotavljajo odlični poznavalci v Poke studiu, ki bralcem za konec svetujejo še, da si napravite razgibane kompozicije in izberete okvirje različnih dimenzij ali slike postavite kar na poličke. Dobro bo videti, pa še občutek domačnosti bo prevzel prostor.

Lara Jelen, revija Zarja

Vgradna omara – novo udobje v bivalnem prostoru



Zagotovo med nami ni nikogar, ki ne bi imel težav s shranjevanjem obutve, oblek, posteljnine, brisač, torbic, modnih dodatkov in še česa, kar sodi v udobje našega bivanja doma.

Občasno smo prav vsi v zadregi, kam vse to pospraviti, da bo imelo naše stanovanje videz urejenega in da bomo do vseh teh stvari tudi hitro in enostavno dostopali. Istočasno je pomembno, da bomo te stvari po uporabi tudi najlažje ponovno pospravili ter da jih bomo hkrati tudi zaščitili, ko bodo pospravljeni.

Za večino so še vedno prava rešitev klasične omare, vse več pa je tudi tistih, ki prisegajo na vgradne omare oz. na večje omare, izdelane po meri. Še najboljša rešitev pa so za nekatere garderobne sobe: nekateri jih imajo celo razdeljene na štiri dele, tako da ločijo oblačila, obutev in drugo, kar sodi h garderobi, po letnih časih. Vsaka od teh rešitev ima svoje prednosti in slabosti, vsak pa bo tudi v tem primeru izbral po svoje, po svojih potrebah in glede na razpoložljiv prostor.

Dobre stare klasične omare sicer lahko premikamo po prostoru, saj si tudi občasno v stanovanju privoščimo spre-

membe, ki niso vedno nujno povezane z nakupi novih kosov pohištva. Tudi stare kose se da lepo obnoviti in ponovno vklopiti v prostor, ki je doživel tudi nekatere druge spremembe, od stavbnega pohištva, obnove tal, dodatno vključenost svetil ... S tem pa bomo tudi pokazali, da smo ekološko ozaveščeni, da je potratnost tudi v opremljanju stanovanja samo še eden vidikov pretirane potrošnje sodobnega človeka, izkazovanja prestiža pred drugimi, zaradi katere pa ne bomo srečnejši kot ljudje.

Postaviti jo je mogoče v vsak kotiček

Praden pa se odločimo, ali je za nas najprimernejša in najboljša rešitev vgradna omara, je najbolje, da se posvetujemo s strokovnjakom, ki bo pripravil vse potrebno za našo odločitev, od uporabe materialov, načina odpiranja in razporeditve polic, predalnikov, obešalnikov in drugega, kar sodi v takšno omaro. Predvsem pa moramo temeljito premisliti o tem, kje jo želimo imeti in kakšna naj bo. Od tega sta tudi odvisni njena velikost in globina, ki mora biti najmanj 60 cm, če bomo v njej hranili tudi plašče, jakne in druga po-

dobna oblačila. Za vsakega družinskega člana pa naj bi v njej namenili najmanj dva metra. Ko je enkrat postavljena, je ni več mogoče premikati tako kot klasično omaro. Velika prednost vgradne omare je v tem, da jo je mogoče postaviti v prav vsak kotiček našega stanovanja. Skoraj nič ne ovira njihove postavitve, z njo lahko zapolnimo tudi neizkoriščene dele pod stopnicami, v starejših hišah je še zlasti veliko tega neizkoriščene prostora glede na nefunkcionalno in pogosto neracionalno gradnjo v preteklosti, ko se je gradilo predvsem na veliko, ne pa tudi funkcionalno.

Danes je ponudba izvajalcev vgradnih omar velika, tako da izbira ne bo težka glede na naše potrebe in želje oz. možnost, ki jo za njihovo postavitve omogoča prostor v našem stanovanju ali hiši. Zanje se lahko odločimo kadar koli v letu, saj njihova postavitve ni odvisna od vremenskih razmer. V vsakem primeru pa bo prinesla novo kakovost v bivalni prostor, ker se bodo klasične omare umaknile ter omogočile povečanje prostora za druženje družinskih članov in prijateljev. Pogosto so namreč prav dnevne sobe zatrpane z omarami, tako da večjega druženja ne omogočajo.

Zaključna gradbena dela



Franc Božičko s.p.

040 212 728

Apače 189, 2324 Lovrenc na Dr. polju

SLIKOPLESKARSTVO

FASADERSTVO

KNAUF SISTEMI

KAMNOSEŠTVO

Ivo **©ZMEC**, s.p.

040 880 308

Ormoška 61, Ljutomer
pri pokopališču
www.spomeniki.net

Z vami več kot 50 let

nagrobniki, pulti, police, stopnice, ...
vse iz naravnega kamna

www.prezračevanje.si

E-NETSI

Zrak v paketu

DEMO SALON

SVETOVANJE

PRODAJA

MONTAŽA



Trendi prenavljanja in gradnje predstavljeni na MOS Dom

MOS Dom, MOS Tehnika, MOS Turizem, MOS B2B in MOS Plus bodo na celjskem sejmišču obiskovalce ponovno razveseljevali s široko ponudbo na enem mestu od 10. do 15. septembra. Zaradi sledenja trendom, novostim in spremembam pa ne manjka niti izdelkov in storitev, ki sledijo načelom trajnostnega razvoja in varovanja okolja.

Se sprašujete, ali je montažna gradnja primerna za vas, ali kako znižati stroške energije? Se spopadate z vlago v stanovanju? Na vsa ta vprašanja lahko najdete odgovore in rešitve na MOS-ovih svetovalnih točkah. Če se soočate s pastmi gradnje ali prenove, pojdite po odgovore na 52. MOS.

Celovita ponudba gradnje in obnove na vzhodnem delu sejmišča

Zbiranje informacij o gradbenih in stanovanjskih rešitvah, ki na tržišču obstajajo, je dolgotrajen proces. Drastično ga lahko skrajšate z obiskom sejma, ki ponuja gradbene in stanovanjske rešitve. To je odlična priložnost za vse, ki se podobnih projektov lotevajo v prihodnosti.

Razstavljalci bodo predstavili vso ponudbo zaključnih del v gradbeništvu, našli boste lah-



ko najoptimalnejše strešne kritine, tlakovce in drugi gradbeni material. Manjkali ne bodo niti kamini, peči, dimniški sistemi in keramika, pa ograje okna, vrata in senčila, kljuke in zimski vrtovi. Na MOS-u je predstavljena tudi notranja oprema ter hladilni, ogrevalni,

prezračevalni sistemi in toplotne črpalke.

Brezplačne MOS-ove svetovalnice

Sejemsko dogajanje zaznamujejo sejmski popusti in ugodnosti razstavljalcev, obiskovalci pa lahko izkoristijo tudi

številne brezplačne nasvete neodvisnih strokovnjakov. V Celjskem sejmu tudi na 52. MOS nadaljujejo projekt MOS-ovih svetovalnic, ki so bile v preteklosti zelo dobro sprejete. Obiskovalci lahko na sejmu pridobijo nasvete o učinkoviti rabi energije in uporabi obnovljivih virov

50 let OZS in predstavitev 12 obrtnih poklicev

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) letos praznuje 50-letnico obstoja, zato bo predstavitev zborničnega sistema na letošnjem 52. MOS slavnostno obarvana.

Med osrednjimi dogodki bo okrogla miza o polstoletni zgodovini stanovskega povezovanja, ulica obrti s predstavitvijo 12 obrtnih poklicev (krovec, električar, mizar, oblikovalec kovin – orodjar, strojni mehanik, tesar, zidar, avtoserviser, pek, slaščičar, kuhar in natak) ter poslovno srečanje, ki bo letos privabilo več kot 200 podjetnikov iz osmih držav.

OZS se bo v dvorani L1 predstavila skupaj z območnimi zbornicami, člani, panožnimi sekcijami ter poslovnimi partnerji. Vse dni sejma bo potekala tudi nagradna igra ob 50-letnici OZS.

energije od neodvisnih svetovalcev iz Eko sklada. Udeležite se lahko svetovanj o ogrevanju s toplotnimi črpalkami, kakšni so primeri napak pri gradnjah in primeri dobre prakse, bo spregovorila Carmen Hladnik Prosenec, da boste izvedeli vse o novogradnji energijsko učinkovitih lesenih hiš bo poskrbel Jernej Markelj, govorilo pa se bo še o mnogih drugih aktualnih temah.

Ne zamudite sejma vseh sejmov

Od ponedeljka do sobote, 10. do 14. septembra, bodo sejmska vrata odprta med 9.00 in 19.00, v nedeljo, 15. septembra, pa od 9. do 18. ure. Okrog sejmišča bo moč najti veliko označenih uradnih sejmskih parkirišč, kjer bodo obiskovalci za celodnevno parkiranje odšteli samo 4 EUR, vsak dan po 16. uri pa je parkiranje brezplačno. Ob koncu tedna in čez vikend, od 13. do 15. septembra, bo

za potrebe sejma med 8.30 in 19.15 vozil brezplačni avtobus na relaciji Dvorana Zlatorog–Mariborska cesta–Dečkova Inpos–Dvorana Zlatorog (avtobus za krog potrebuje cca 20 min). Za vstopnico v redni ceni boste odšteli 8 EUR, upokojenci 6 EUR, učenci, dijaki in študentje 5 EUR, za predšolske otroke pa je vstop prost. Sicer pa Celjski sejem ponuja veliko cenovnih ugodnosti, ki jih lahko izkoristite že zdaj: cenejši nakup vstopnice v predprodaji na njihovi spletni strani, družinsko vstopnico, otvoritveno akcijo prvega dne in cenejše karte po 16. uri. Katalog razstavljalcev letošnjega MOS-a je dostopen na spletni strani www.ce-sejem.si.

Država partnerica letošnjega MOS je Črna gora, ki pripravlja izjemno vsebinsko poln in bogat nastop. Na sejmu se bo predstavilo okrog 40 razstavljalcev in preko 200 udeležencev iz Črne gore.

Keramika je raznovrstna, domišljija oblikovalcev ne pozna meja

Med klasične, še zmeraj priljubljene materiale, ki jih uporabimo za naša tla, sodi keramika. Če jo primerjamo z drugimi materiali, ki jih uporabljamo v bivalnih prostorih, ima keramika precej prednosti. **Danijel Fartek** iz podjetja MCK pojasni, da je keramika vzdržljiva in enostavna za vzdrževanje. "Poleg tega je zelo odporna na obrabo, pa tudi na vodo, ogenj in ultravijolično sevanje. Keramika ob izpostavljenosti visokim temperaturam (npr. v primeru požara) ne oddaja strupenih snovi, zaradi uporabe naravnih mineralov v keramiki, ko se le-ta žge pri 2300 stopinjah Celzija, tudi ne spreminja videza in nanjo ne vplivajo UV-žarki."

Keramika je raznovrstna, domišljija oblikovalcev ne pozna meja. Dobimo jo v imitaciji tekstila, lesa, kamna, prodnikov, pa tudi raznih barv in vzorcev. Možnih kombinacij je neskončno, saj je keramika lahko matirana, sijajna, satinirana, uporabljamo jo lahko zunaj, znotraj, na ravnih površinah, na okroglinah, v suhih in tudi mokrih prostorih. "Zaradi svojih tehničnih lastnosti je keramika odlična izbira za visoko frekventne prostore, kot so nakupovalni centri, letališča ali trgovine. Za razliko od preostalih materialov je vzdrževanje keramike zelo enostavno, s čimer se izognemo stroškom obnove, keramika pa je tudi zelo odporna na praske in enostavna za čišče-



nje. Komponente, ki sestavljajo keramiko – to so pesek, glina in steklo – je moč reciklirati, torej gre za obnovljive vire, ki imajo zato majhen vpliv na naravo," pojasni Fartek.

V kopalnicah keramiko uporabljajo že od nekdaj. Ob souporabi talnega gretja pa je keramiko moč uporabiti v vseh prostorih – predvsem bivalnih. Včasih so se zaradi hladnega občutka manj odločali za keramiko, danes pa vedno pogosteje. Keramika je odličen prevodnik toplote, hitro akumulira toploto in jo dolgo oddaja. Prav zato se investitorji vedno pogosteje odločajo za keramiko tudi v prostorih, kjer to včasih ni bila praksa, torej tudi v spalnicah in dnevnikih sobah.

"Predvsem danes, ko dimenzije keramike postajajo vse večje, je pomembna priprava podlage. Bistvenega pomena je predvsem ravna podlaga, saj bomo le tako na koncu dosegli zelen učinek.

Stranke običajno želijo čim manjše velikosti fug, prav zato pa je pomembno, da so stene, na katere bomo keramiko polagali, res ravne. V mokrih prostorih, kot je recimo tuš kabina, je treba pred polaganjem pripraviti hidroizolacijo, da voda ne bo prodirala v tlak ali spodnje in sosednje prostore, o pripravi podlage pred pričetkom polaganja keramike pojasni Danijel Fartek.

Če izberemo kakovostne materiale, bo keramika več desetletij ostala enaka, kot je bila ob nakupu.

Predvsem pa je keramika neobčutljiva na vlago, zaradi česar je še vedno prvi izbor pri opremljanju kopalnic. Keramične stenske in talne obloge prav iz tega razloga uporabljajo v gastronomiji, v laboratorijih, kjer je pomembno, da je moč površine, na katerih se pripravljajo hrana ali izvajajo določene operacije, enostavno in hitro očistiti.



salon
KOPALNIC

Več kot 80 razstavljenih kopalnic na enem mestu

Nahajamo se v obrtni coni v Markovcih pri Ptujju
www.mck.si info@mck.si Tel: 02 754 00 90



**CENTRALNE KURJAVE
VODOVODNE INSTALACIJE
PLINSKE INSTALACIJE
OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE
OBNOVE KOPALNIC**



Vrt, kjer se srečuje družina

Vrt je kraj, kjer se po različnih obveznostih sproščamo in srečujemo s preostalimi člani družine, poleti prirejamo piknike, urejamo igralne kotečke za otroke, gojimo zelenjavo ... V njem svoje mesto najde vsak član družine od otrok do dedkov in babic. Vsakdo ima svoj koteček, v katerem z veseljem preživi prosti čas. Je prostor, kjer družina preživi veliko časa in se družijo. Družinski vrt je urejen tako, da ima osrednje mesto prostor, kjer se lahko družinski člani družijo. Drugi deli vrta pa so namenjeni različnim dejavnostim.

Terasa

Glavni del družinskega vrta je zagotovo terasa ali drug prostor z vrtno garnituro v senci večjega drevesa. Od pozne pomladi do zgodnje jeseni lahko celotna družina tu obeduje ali večerja in preživlja proste popoldneve ali dopoldneve. To je tudi prostor za vrtno zabavo, kjer se lahko družijo odrasli ali otroci. Izvedba otroške rojstnodnevne zabave na vrtu je mnogo bolj enostavna in praktična, kot v jedilnici ali dnevni sobi. Otroci bodo imeli na voljo več prostora za igro, pri tem pa nam ne bo treba paziti, da se bo razbila dragocena vaza ali umazala sedežna garnitura.

Zelenjavni in sadni vrt

Pomembno mesto na družinskem vrtu zaseda zelenjavni vrt. Kuhar in kuharica bosta tu imela vir sveže zelenjave in zelišč pri pripravi slastnih jedi. Zelenjavni vrt je lahko tudi odlična oblika sprostitev za stare starše. Skrb za zelenjavo bo postala njihov konjiček in z veseljem bodo prebili ure in ure pri negi zelenjave. Gojimo lahko različno zelenjavo, najpogosteje pa bodo svoje mesto našli solata, radič, fižol, korenje, peteršilj, ohrovt, grah, bučke, kumare in drobnjak. Če smo poznavalci zdravilnih rastlin, lahko nekaj gred namenimo njihovi pridelavi. Tako bomo imeli jeseni prvi domači zeliščni zdravilni čaj, s katerim bomo preganjali prehlad in druge bolezni.

Če je vrt dovolj velik, posadimo nekaj sadnih dreves. Najpogosteje so to jabolane in hruške, če pa imamo dovolj prostora, pa lahko posadimo še slivo, kutino, češnjo in marabelo. Izbiramo odporne sorte, ki ne zahtevajo veliko nege in so odporne proti škodljivcem. V pravem družinskem vrtu ne smejo manjkati maline, s katerimi se lahko sladkamo od pozne pomladi pa vse do pozne jeseni. Če imamo dovolj prostora, lahko posadimo še ribez in kosmulje.



Otroška greda

Družinski vrt je raj za otroke. Je prostor, kjer se spoznavajo z rastlinami in živalmi ter so v stalnem stiku z naravo. Najbolj zanimiv del je otroška greda, ki je namenjena le otrokom. Nekje v vrtu manjšo gredo prepustimo otrokom, da jo urejajo po lastnih zamislih. To bo v njih spodbudilo željo po stiku z naravo, obenem pa se bodo učili. Pri delu na gredi otrokom pomagamo, vendar pa jim ne vsiljujemo svojih zamisli. Jih le po malem usmerjamo, da bodo

rastline uspešno rasle. Otroke lahko spodbudimo k vzgoji zelenjave ali pa cvetlic. Pomembno je, da izbiramo robustne sorte, ki bodo prenašale grobo ravnanje. Primerne cvetoče rastline so sončnice, cinije in ognjič, med zelenjadnicami pa bučke, kumare, radič in kreša. Manjkati ne smejo jagode in manjše sadno drevo.

Na družinskem vrtu svoje mesto najdejo domače živali. Glede na njihove zahteve nekoliko prilagodimo vrt. Če imamo psa, potem uredimo več travnatih površin, kjer se bo lahko igral in

tekal. Zasejemo bolj robustno travo, ki se sicer uporablja za športne površine, da ne bodo vidne gole zaplate. Ribnik zaščitimo z mrežo ali dovolj visoko ograjo, da preprečimo kopanje. Ne sadimo rastlin, ki so strupene in imajo trne

Veliko pozornost posvetimo varnosti. Otroci so radovedni in nepredvidni, kar lahko hitro pripelje do nezgode. Zato je pomembno, da verjetnost nezgod že vnaprej čim bolj zmanjšamo. V družinskem vrtu ne sadimo rastlin, ki so močno strupe-

ne ali pa imajo trne. Takšnim rastlinam se raje odpovejmo, ali pa jih dobro ogradimo, da otroci ne bodo mogli do njih. Tudi vrtno orodje in pripomočki morajo svoje mesto najti v vrtni lopii ali zaprti shrambi. Če je del družinskega vrta tudi ribnik, ga moramo ustrezno zaščititi. Breg, kjer lahko pridemo do vode, utrdimo, vodo pa ogradimo. Če imamo na vrtu peskovnik, ga vedno pokrijmo z zaščitno folijo ali drugim pokrivalom, da ne bodo v njem imele stranišča sosedove (ali naše) mačke.

Feng šuj za dober spanec

Svetovalka za feng šuj Tanja Glažar nam je razkrila, kako si lahko s primerno ureditvijo spalnice zagotovimo boljši spanec. Koliko je vreden krepčilen nočni spanec, vedo tisti, ki težko zaspajo ali ne morejo spati. No, tudi tisti, ki s spancem nimate težav, se gotovo ne boste branili napotkov, kako ga še izboljšati. Tanja Glažar je povedala, da je za zdrav, globok in krepčilen spanec poleg umirjenega duha predvsem zelo pomembno primerno okolje. Ureditev spalnice ima velik vpliv na kakovost vašega spanca in posledično siceršnje počutje. Vsaj tako uči nekaj tisoč let stari feng šuj, znanje o tem, kako okolje vpliva na naše življenje in zdravje. »Okolje, o katerem govori feng šuj, ni odvisno od kulture, dialekt ali sloga. Po feng šuju je pomembno v prostoru ustvariti ravnovesje energij, usklajeno z našo osebno energijsko kodo,« je poudarila Tanja Glažar. In kako poskrbeti za prave energije v spalnici?

Kletni prostori so nesprejemljivi

»Spalnica naj bi bila v čim mirnejšem predelu hiše. Prav tako naj ne bi imela skupnih vrat z zelo aktivnimi dnevnimi prostori, kot so npr. kuhinja, jedilnica ali dnevna soba. Še najbolj je, če jo lahko umestimo v sklop spalnih prostorov, ki so od dnevnih ločeni s hodnikom. Spalnica v pritličju bolj ustreza ljudem, ki potrebujejo več energije ele-

menta zemlje. V višjem delu hiše ko smo, bolj je prisotna energija elementa lesa in ognja, zlasti v mansardi. Kletni prostori pa so za spalnico povsem nesprejemljivi, saj so tu energije izredno pasivne, skoraj mrtve, in spominjajo na 'spanje v grobnici',« opozarja sogovornica.

Za vzglavjem mora biti stena

Pri načrtovanju tlorisa hiše in seveda tudi spalnice moramo upoštevati kar precej dejavnikov, a kot najpomembnejšega je svetovalka za feng šuj izpostavila dobro postavitev

postelje. »Prvo in nespremenljivo pravilo je, da imamo za vzglavjem polno steno! Pa čeprav smo v literaturi prebrali, da smo vzhodni tip in naj ne bi spali z glavo proti severozahodu.« Kar nekajkrat je namreč že naletela, da je bilo vzglavje para natančno tam, kjer naj bi bile noge, za glavo pa prazen in odprt prostor. »Postelja naj bo vedno z vzglavjem postavljena ob trdno steno tako, da boste imeli pogled odprt proti vratom in oknu. V postelji se moramo počutiti varno kot otrok v materinem naročju! Drugo načelo, ki je še kako pomembno, je, da imamo

iz postelje odprt pogled na vrata v spalnico, skozi okno in pred sabo. Vrata v spalnico ali okno na isti steni, kot je vzglavje, torej odpadejo. Kot tretje načelo pa si velja zapomniti, da ne spimo na 'prepihu' oziroma 'energijski cesti', to je med vrati in oknom.«

Brez polic nad vzglavjem

Ko se enkrat prepričamo, da smo spalnico umestili v primeren prostor in da je tudi naša postelja prav postavljena, je čas, da se ozremo po stvareh, s katerimi smo v tem prostoru obdani. »Med spanjem ne smemo biti izpostavljeni vplivom ostrih energij, ki jih na naše telo usmerjajo ostri robovi in vogali nočnih omaric, garderobnih

omar, polic, mize ipd. Prav tako ni primerno, če stropni tram 'seka' naše telo. Tako imenovane strupene puščice delujejo na nas tudi v obliki visečih lestenec nad posteljo ali če imamo nad vzglavjem police, omare, slike ali druge težke predmete. Iz prostora tudi odstranimo vsa ogledala, saj med spanjem ne moremo nadzorovati, kaj dejansko odsevajo,« je svetovala.

TV in računalnik, ubijalca ljubezni

»Poleg elektromagnetnega sevanja, ki je za naš spanec in zdravje že v osnovi moteče, so televizor, računalnik in mobilni telefon pravi 'ubijalci ljubezni in dobrih odnosov'. Nikar še v spalnici ne živimo zunaj sebe,« je bralcem položila na dušo Tanja Glažar. To, da gledanje v modrikasto svetlobo, ki jo oddajajo te naprave, pred spanjem onemogoča tvorbo melatonina (spalnega hormona), pa že tako veste, kajne?

Odstranite vso nepotrebno kramo

Minimalizem v spalnici vam bo dobro del. »Knjižne police, kup nezlikanega perila, telovadno orodje, stvari, ki jih hranimo v smislu 'čez sedem let vse prav pride', ne sodijo v spalnico. Iz nje odstranimo vso kramo in navlako, tudi suho cvetje in slike drugih ljudi, saj vse to ustavlja energijo in jo siromaši. Prostor naj bo urejen le za spanje.« Poleg fizičnega čiščenja Glažarjeva priporoča še energijsko čiščenje po vsaki bolezni, prepiru ali selitvi v drug prostor. »Poskrbite za čiščenje neugod-

nih energij s svečko in kadilom. Ne pozabite prezračiti prostora. Za situacije po hujši bolezni in ostrem, uničujočem prepiru, selitvi ali prihodu novega družinskega člana pa se obrnite na strokovnjaka za energijsko čiščenje.«

Zračite, tudi če je zunaj mrzlo

Še posebej pozimi, ko so temperature okrog ledišča, neradi spuščamo toploto iz stanovanj. »To je velika napaka, saj energija ne more zakrožiti in osvežiti prostora. Spalnico prezračimo, vsaj za nekaj minut, zjutraj in zvečer pred spanjem. Čist in svež zrak daje vitalno energijo! Čez dan prav tako dopustite, da v spalnico prodre čim več naravnih svetlobe. Pozimi si pomagajte z bolj transparentnimi zavesami.« Spuščene žaluzije ves dan so slaba ideja.

Zahvalite se za dan, ki prihaja

Ko odključate vse drugo, si poskusite zares kakovosten spanec zagotoviti še s čuječnostjo. »Vsako jutro se zahvalite za dan, ki prihaja, in prosite energijo, da vas podpre v vaših dejanjih in srečanjih z drugimi. Obred podkrepite s prižgano svečko, lahko tudi z meditacijo. Dan začnite s krajšo telesno aktivnostjo na prostem (na primer 20 minut teka ali sprehoda). Preden zaspate, pa se ne pozabite zahvaliti za preživet dan in se spomnite vsaj treh dobrih stvari, ki so se vam tisti dan zgodile. Odpustite si napake in si jih dovolite naslednjič popraviti.«

Lara Jelen, revija Zarja



Pisma bralcev

Ali je rešitev za revne res sežigalnica?

V članku v Štajerskem tedniku dne 20. 8. 2019 na temo sežigalnice je med argumenti za gradnjo sežigalnice med drugim navedeno, da regija Spodnje Podravje razpolaga z veliko količino lesne biomase nižje kakovosti, ki ni primerna za predelavo v izdelke z višjo dodano vrednostjo, navedena pa je tudi velika količina naplavin lesa iz reke Drave. Na navedeno je potrebno odgovoriti, da za izkoriščanje takega lesa ni potrebno graditi sežigalnice, temveč se ga lahko na primer izkoristi kot gorivo v skupni kotlovnici za daljinsko ogrevanje in oskrbo s toplo sanitarno vodo.

V članku je navedeno tudi razmišljanje, da bi s toplotno energijo iz sežigalnice ogrevali pokriti bazenski kompleks v ptujskih termah, rastlinjake, stanovanjske soseske, industrijsko, trgovsko in obrtno cono. Tudi za to ni potrebno graditi sežigalnice. **Potrebno se je že končno enkrat lotiti izrabe geotermalne energije, ki je v tleh pod našimi nogami.** Sežigalnica prispeva k nastajanju toplogrednih plinov (pri sežiganju nastajata toplogredni ogljikov dioksid), z uporabo geotermalne energije pa se zmanjšujejo emisije

Sežigalnica uničuje surovine (vire). Kdo so ključni nosilci razvoja v občini in v regiji, ki se strinjajo s sežigalnicami, zaradi česar je izražen interes za umeščanje v Mestni občini Ptuj (pri centralni čistilni napravi)? Ali je razvoj res uničevanje surovin v sežigalnici (in ustvarjanje nevarnega pepela, ki ga je treba odložiti nekam v prostor)? Ali je razvoj dodatno ustvarjanje toplogrednih plinov s sežiganjem? (namesto zmanjševanja toplogrednih plinov z izrabo geotermalne energije)

Umeščanje sežigalnice tepta pravice vseh tistih v regiji (ne samo v občini!), ki se zavzemamo za trajnostni razvoj, za razvoj brez nepotrebnega uničevanja surovin. Sežigalnica uničuje vire, zato je konkurenca krožnemu gospodarstvu. Država Slovenija pa se je zavezala h krožnemu gospodarstvu. Slovenija se je na papirju zavezala h krožnemu gospodarstvu, v praksi pa ministrstvo vodi aktivnosti, ki niso skladne tem zavezam.

Smisel krožnega gospodarstva ni uničevanje virov. Bistvo krožnega gospodarstva je, da se vire čim dlje zadrži za novo uporabo, predelavo. Sežigalnica krožnemu gospodarstvu odvzema vire za predelavo. Pričakovati je, da bo snovi, za katere mislimo, da se jih moramo rešiti s sežigom, možno koristno uporabiti na nove načine. Sežigalnica z uničevanjem virov konkurira krožnemu gospodarstvu. Ko sežigalnica začne obratovati, potrebuje stalen dotok virov. Evropske zaveze nas bodo silile, da bo odpadkov čim manj. **Bo potrebno potem odpadke uvažati, da bo seži-**

galnica lahko obratovala? Če ne bo polno obratovala, bo imela izgubo.

Sežigalnica je zastareli način (hoteli so nam jo vsiliti že pred četrto stoletje), ki ustvarja preveč odpada (pepela) – preveč trajnega uničenja surovin. Če jo zgradiš, mora še dolgo obratovati, da se povrne investicija. Namesto da bi sledili boljšim načinom izrabe virov (ki ne ustvarjajo odpada – pepela), se z gradnjo sežigalnice odločiš za način, ki je že danes zastarel, še bolj zastarel pa bo ves nadaljnji čas obratovanja sežigalnice. Obratovanje sežigalnice onemogoča razvoj boljših izrab virov, saj vire pobere že sežigalnica.

Pri sežiganju nastajajo tudi majhni prašni delci. Majhni prašni delci pa so vzrok mnogih posledic na zdravje ljudi. Tudi v našem okolju je že problem prevelika prisotnost majhnih prašnih delcev.

Sežigalnica je lahko resni vir ogrožanja zdravja ljudi. Tak primer je novejša nizozemska sežigalnica – sežigalnica Reststoffen Energie Centrale iz leta 2011

(vir: Čist-e-novice (december 2018) Društva ekologi brez meja). Ko so ugotovili, da kurja jajca in trava v okolici sežigalnice vsebujejo preveč dioksinov, se je lokalna skupnost odločila za stalno spremljanje izpustov (kot nadstandard nad internim monitoringom in vnaprej napovedanim izrednim zunanjam). Občina je z daljšim monitoringom hotela zajeti vse potencialne izpuste in dobiti realnejšo sliko o obremenitvah svojega okolja. Izmerjene emisije dioksinov so bile 500 – 1300 x višje od poročanih vrednosti internega monitoringa (interni monitoring zajema le 0,2 % časa delovanja). Ugotovljeni so bili tudi izpusti dolgotrajnih onesnaževal, ki bi načeloma morala v popolnosti izgoreti. Ta konkretni primer dokazuje, da sežigalnica ni čista rešitev. Ker strupeni zrak ni vidno drugačen, se z lahkoto spregleda njegova strupenost, saj meritve vseh parametrov (med njimi tudi dioksinov) niso stalne.

Stalno spremljanje vseh parametrov in dovolj pogosto me-

njanje filtrov pa je verjetno tak finančni zalogaj, da delovanje sežigalnice s takimi standardi ne bi bilo ekonomsko sprejemljivo. Če ni stalnih meritev, je lažje prihraniti denar pri manj pogosti menjavi filtrov. Članek v Štajerskem tedniku sicer navaja, da bi sežigalnica bila neprofitna narave, vendar to ni garancija za maksimalno dobro obratovanje. V medijih lahko pogosto zasledimo informacije o nepravilnih ravnanjih tudi v ustanovah in organizacijah neprofitne narave.

Pod veliko fotografijo dunajske sežigalnice je tudi zapis, da je bila celjska sežigalnica v minuli finančni perspektivi Evropske unije zgrajena tudi s kohezijskimi sredstvi. K temu je potrebno dodati, da je Evropska komisija letos objavila tehnično poročilo Taksonomija za zeleno financiranje v Evropi. Ta predstavlja seznam ekonomskih aktivnosti, ki pozitivno prispevajo k trajnostnim ciljem EU in pariškega podnebnega sporazuma – gre za seznam investicij po področjih, ki se lahko štejejo za zelene investicije. Poročilo obravnava tudi

ravnanje z odpadki in iz seznama izvzame vse oblike energetske izrabe odpadkov, saj bistveno škodijo okoljskemu cilju prehoda v krožno gospodarstvo, preprečevanja nastajanja odpadkov in recikliranja (bistveno škodijo ravnanjem, ki so višje v hierarhiji ravnanja z odpadki). Sežigalnica tako ne bo mogoče financirati kot zelenih investicij.

Še nekaj glede naslova tega zapisa. V medijih smo lahko zasledili, da sta interes za gradnjo sežigalnice izkazali mestni občini Ptuj in Maribor, ki pa sta glede na koeficient razvitosti najmanj razviti mestni občini. Ali je rešitev za revne res sežigalnica? Ali je za nadaljnji turistični razvoj, ki promovira kulturno dediščino in naravo, res smiselno zgraditi sežigalnico?

Za konec resne teme pa še resna različica stare šale: se pogovarjata Štajerca iz Maribora in Ptujca o vrednosti atomske bombe in ko ugotovita, da je za atomsko bombo potrebnega veliko denarja, si vsak od njiju zaželi, da pade na njegovo dvorišče.

Branko Hren, Hajdina

Pisma bralcev

Umrlí so pred pragom svobode

Pred 43 leti sem skoraj desetisočglavo pohodnikov v Mostje pri Juršincih, na kraj poslednjega boja Slovenskogoriške-Lackove čete, kot predstavnik organizatorjev pohoda, OK SZDL Ptuj, nagovoril nekako takole: če je imelo Pohorje pohorski bataljon in Šarhe, so imele Slovenske gorice svojo četo in Reše. Pozabil pa sem omeniti partizane na zahodnem delu Haloz in tragedijo Sagadinovih v Srecah (Pečke pri Makolah) med 12. in 13. aprilom leta 1945. Nekaj sem takrat vedel, z edinim preživelim Zvonkom sva se o tej tragediji večkrat pogovarjala, tudi o njegovem bratu Miranu. Bolečina ga je pekla do konca življenja.

Slučajno sem na spletu naletel na pisanje učenke Lucije iz majšperske osnovne šole, ki je v projektu E-knjiga-Strnimo roko v pest leta 2011 zapisala zgodbo, kot mi jo je pripovedoval Zvonko. V projektu je sodelovalo enajst osmošolcev in trije mentorji v štirih vsebinskih sklopih. Marsikdo bi si vsebino tega projekta moral prebrati! Njeno pisanje dobesedno povzemam:

»Sagadinova domačija je kot bolnišnica delovala vse do aprila leta 1945. Prve skupine ranjenecov so nastanili že leta 1941 v skrivni bunker pod hišo, v katerem je bilo prostora za kakšnih osem ljudi, a so vseeno v njem reševali življenja in pomagali ranjencem. Partizani so živeli v gozdovih, ki so bili in so še danes vse okoli domačije. Lastnika Sagadinove domačije, Marija in Ludvik Sagadin, sta imela sina Zvonka, ki je bil partizan. Po pripovedovanju sosedu (g. Hajška, op. p.) se je Zvonko vrnil domov, da bi noč prespal na podstrešju. A nekdo je njegov prihod izdal nemškemu vojaku. Vojaki so prihrumeli

in Zvonka, ki ni uspel zbežati, zvelikli s podstrešja. Privlekli so ga v sobo in tam je Zvonko imel pod mizo skrito pištolo. Bilo je temno, gorela je le petrolejka, zato se je počasi pomikal proti polici, kjer je imel pištolo. Ko jo je dosegel, jo je hitro zgrabil in ustrelil nemškega oficirja. Takrat je zavladala zmeda in Zvonko je pobegnil. Živ, a ranjen se je rešil in edini preživel. Njegova starša pa nista imela te sreče. Na ročnem vozičku sta morala odpeljati truplo nemškega oficirja v Makole. Ko sta se vrnila, so ju nemški vojaki zvezali na podboje zunanjih hišnih vrat. Po njiju so polili bencin in v usta so jima natlačili slamo, nato pa zažgali. Po pripovedovanju sosedu (Hajška, op. p.) nemški vojaki niso vedeli za bolnico, ki je bila pod hišo. A ko so zažgali hišo, so zavohali vonj sežganega mesa. V tem požaru so umrli: Marija in Ludvik Sagadin, dr. Rožica Sagadin, Gojmir Sagadin, Miran Sagadin (17-letni partizanski kurir, Zvonkov brat, ki je po Halozah iz partizanske tehnike Lacko v Stogovcih raznašal partizanski

tisk po Narapljah, Ptujski Gori, Slapah in po drugih naseljih, op. p.) in dr. Mile Lakvickij (po nekaterih dokumentih tudi Jože Sagadin, op. p.). Pred požarom

so si iz bunkerja že kopali rov, skozi katerega bi lahko ušli, če bi prišlo da izdaje. A na žalost v času požara rov še ni bil izkopan. V obupu so si skrajšali muke

tako, da so si sami vzeli življenja.

Po tragediji so partizani s pomočjo domačinov skrivaj pokopali trupla v bližnji vinograd, a že kmalu so jih izkopalice. Bilo je grozljivo. Pravi grob so dobili šele po vojni. Po takšnem pripovedovanju se zaveš, kako so ljudje mučili in ubijali druge ljudi, da so to počeli z užitek.

Leta 1964 so poimenovali prenovljeno osnovno šolo v Narapljah v občini Majšperk po Miranu Sagadinu. Pred štirimi leti so se odločili, da bodo odstranili dotrajano stavbo, na njenem mestu pa zgradili dom krajanov, ob njem pa na posebnem podstavku namestili spominsko ploščo, ki so jo skrbno ohranili. Županja občine Majšperk Darinka Fakin je držala besedo in skupaj z odprtem doma so ponovno 31. avgusta letos odkrili spominsko ploščo, desetletja nameščeno na osnovni šoli.

In epilog tega dolgega uvoda? Mladi si želijo več znanja o naši polpretekli zgodovini, zlasti v njihovi okolici.

Obsojajo vse oblike nasilja nad otroki in nedolžnim prebivalstvom po vsem svetu.

Želijo si resnico, mir in svet brez vojn.

Želijo si dobre mentorje pri raziskovanju slovenske zgodovine. Hvaležni jim bodo!

Vse to so osmošolci iz Majšperka zapisali v tej e-knjigi s pomočjo odličnih mentorjev. Ko bi takšnih mentorjev imeli učenci še več v našem šolskem sistemu!

Medtem ko so se izkazali v naših Halozah, ne moremo tako trditi na Ptujcu. Tu so na zgradbi sedanje enote Tulipan na Raičevi 2 leta 1985 namestili spominsko ploščo mladeniču Miranu Sagadinu z napisom: »V počastitev I. praznika vrtca smo poimenovali vzgojno-varstveno organizacijo Ptuj po rojaku Miranu Sagadinu (1928–1945), partizanskega kurirja med NOB, 9. maj 1985.« Danes te plošče ni več in kljub mojemu poizvedovanju nisem dobil od vodstva Vrtca nobenega odgovora. Le kam so jo deponirali, morda za boljše čase?

Stanko Lepej

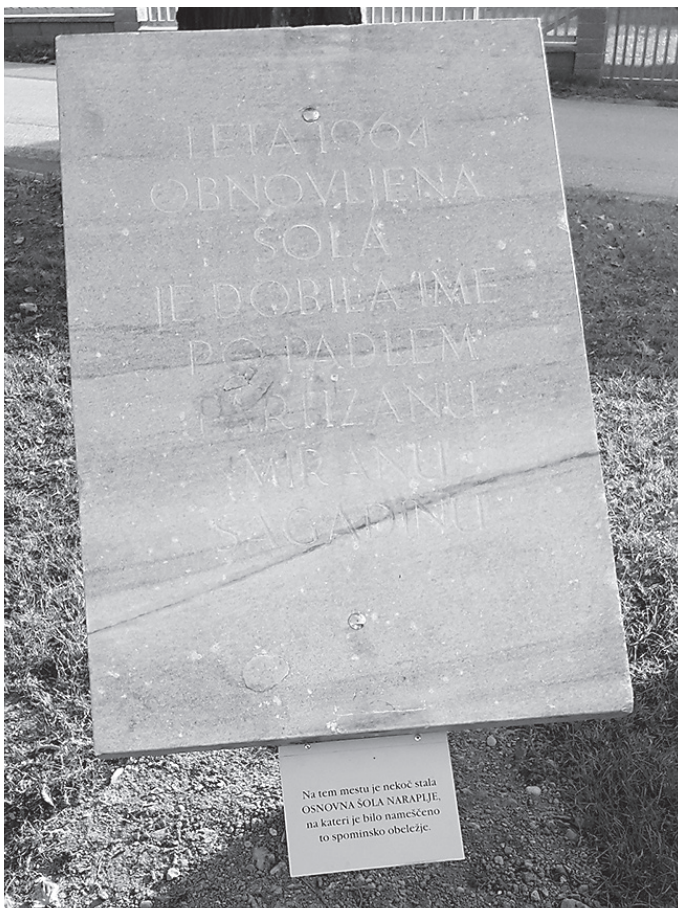


Foto: SL

TOREK 10.09.

00:00 Video strani
08:00 Dalmatinski večer v Majšperku
09:30 Gostilna pr' Francet'
10:30 Se še spomnite?
12:00 Video strani
14:00 Italijanska trgovina - v živo
18:00 Kronika iz občine Majšperk
20:00 Destrnik - oddaje iz preteklosti
21:30 Dalmatinski večer v Majšperku
23:00 Video strani

SREDA 11.09.

00:00 Video strani
08:00 Srečanje gasilskih prijateljev
08:40 Oddaja iz občine Hajdina
10:00 Oddaja iz občine Starše
12:00 Video strani
14:00 Italijanska trgovina - v živo
18:00 Oddaja iz občine Starše
19:15 GolAvT - športna oddaja
20:00 Igra - Katerega naj obkrožim?
21:30 Srečanje gasilskih prijateljev
22:00 Sreda v sredo
23:00 Video strani

PROGRAMSKI NAPOVEDNIK
več na spletni strani
www.siptv.si

ČETRTEK 12.09.

00:00 Video strani
08:00 Oddaja iz občine Dornava
09:00 Ljudski pevci se predstavijo
10:30 Utrip iz Ormoža
12:00 Video strani
14:00 Italijanska trgovina - v živo
18:00 Oddaja iz preteklosti
19:15 GolAvT - športna oddaja
20:00 Oddaja iz občine Dornava
21:00 Glasbena oddaja
22:00 Utrip iz Ormoža
23:00 Video strani

program v živo tudi preko spleta:
www.siptv.si

Uredništvo: Dornava 116d, 2252 DORNAVA; info@siptv.si
kontakt: 02 764 00 33; 041 618 044; www.siptv.si
Marketing: Megamarketing d.o.o.; 02 749 34 27; 031 627 340

MINI2

AKUSTIČNI KONCERT

GRAD VURBERK

13. september 2019

MB REPORTSI

PeTV PISANA • ZABAVNA • AKTUALNA

TOREK 10. september

7:30 Glasbena osmica (slo.), pon.
8:00 Utrip Ormoža, pon.
9:30 Pomurski tedenik
10:00 Kuhinja, pon.
10:25 Cista umetnost - september, pon.
11:05 Sekvenca, pon.
11:20 Pogled nazaj, pon.
11:50 Glasba za vse, pon.
12:00 Kdo?, pon.
12:00 Ptujška kronika, pon.
12:25 Sport(n)o: Zhan Viher
12:55 Operna noč na Panorami, pon.
14:30 Videostrani
17:30 Kuhinja
18:00 Ptujška kronika, pon.
18:30 Utrip MNZ sezona 19/20, 3. oddaja
18:40 Glasbena osmica (tuja), pon.
19:10 Cista umetnost - avgust, pon.
19:40 Pogled nazaj, pon.
20:00 Ptujška kronika, pon.
20:25 Sport(n)o: Zhan Viher, pon.
21:35 Cista umetnost - september, pon.
21:55 Sekvenca, pon.
21:55 Dobrote slo. kmetij 2019, pon.
22:00 Ptujška kronika, pon.
22:25 Planinski dan invalidov, pon.
00:30 Videostrani

ČETRTEK 12. september

7:30 Glasbena osmica (slo.), pon.
8:00 Kuhinja, pon.
8:25 Cista umetnost - september, pon.
8:55 Glasba za vse, pon.
9:25 Pogled nazaj, pon.
9:40 Sekvenca, pon.
9:50 Sport(n)o: Zhan Viher, pon.
10:20 Povabilo na kavo, pon.
10:50 Obzornik TV Dravograd, pon.
11:50 Kdo?, pon.
12:00 Ptujška kronika, pon.
12:30 Utrip MNZ sez. 19/20, 3. odd., pon.
12:40 Koncert skupine Poppekeg, pon.
14:30 Videostrani
17:30 Kuhinja
18:00 Ptujška kronika, pon.
18:30 Portal
18:40 Utrip MNZ sez. 19/20, 3. odd., pon.
18:50 Sekvenca, pon.
19:00 Cista umetnost - september, pon.
19:30 Sport(n)o: Zhan Viher, pon.
20:00 Ptujška kronika, pon.
20:30 Glasbena osmica (tuja)
21:00 Pogled nazaj, pon.
21:15 Povabilo na kavo, pon.
21:45 Zapršcina Stefke Cobej, pon.
22:00 Ptujška kronika, pon.
22:30 Vsega je kriva Nina, pon.
00:10 Videostrani

SREDA 11. september

7:30 Glasbena osmica (tuja), pon.
8:00 Pomurski tedenik, pon.
8:30 Kuhinja, pon.
8:55 Utrip Ormoža, pon.
10:25 Sekvenca, pon.
10:35 Cista umetnost - september, pon.
11:05 Pogled nazaj, pon.
11:20 Sport(n)o: Zhan Viher, pon.
12:00 Ptujška kronika, pon.
12:25 Utrip MNZ sez. 19/20, 3. odd., pon.
12:35 Glasba za vse, pon.
13:05 Gostilna »Pr Francet«, pon.
14:10 Videostrani
17:30 Kuhinja
18:00 Ptujška kronika
18:30 Povabilo na kavo
19:00 Glasbena osmica (slo.), pon.
19:30 Pogled nazaj, pon.
19:45 Sekvenca, pon.
20:00 Ptujška kronika, pon.
20:30 Utrip MNZ sez. 19/20, 3. odd., pon.
20:40 Obzornik TV Dravograd, pon.
21:40 Film od blizu, pon.
22:00 Ptujška kronika, pon.
22:30 Charlie Chaplin festival, pon.
00:10 Videostrani

Mali oglasi

STORITVE

PRODAJAMO razcepljena bukova drva vseh dimenzij in bukovo hlovodino ter zelo kakovostne smrekove pelete, brezplačna dostava, ugodna cena. Danilo Horvat s. p., Moškanjci 1d. Tel. 051 667 170.

KMETIJSTVO

KUPIMO traktor, traktorsko prikolico, sisterno za gnojvko, krožne brane, cepilnik za drva in preostalo kmetijsko mehanizacijo. Telefon 041 923 197.

NESNICE rjave, 19 tedenska v začetku nesnosti prodajamo. Telefon 040 531 246 ali 02 688 13 81. Rešek, Starše 23.

UGODNO prodam cca 700 kg mešanega, belega grozdja. Lastna trgatava. Tel. 041 728 901.

PRODAM grozdje sovinjon, šardone, renski rizling in belo vino. Tel. 031 771 935 ali 070 713 014.

PRODAJO malo rabljeni 500-l trosilec za umetno gnojilo Creina. Tel. 02 755 21 61.

PRODAM bikca simentalca, starega 3 mesece, ter teličko simentalca, staro 11 tednov, odstavljeno od mleka. Tel. 070 250 441.

KUPIM traktor in nekaj njegovih priključkov. Telefon 031 284 917.

DELO

ZARADI povečanega obsega dela zaposljuje za redno delovno razmerje kuharja-picopeka. Informacije 031 301 116. Picerija Slonček, Prešernova 19, Ptuj.



Ko vajine želimo si bližine,
gremo tja, v mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho zjoče, saj verjeti noče,
da vaju več med nami ni.

SPOMIN

Mineva leto dni, odkar nas je zapustil naš oče, tast in dedek

Konrad Hameršak

Nepozabne so nam naše skupne poti. Živela sta skromno in pošteno. Hvala, da sta bila. Z nami ostajata povsod, za vedno.
Hvala vsem, ki postojite ob njunem grobu in se ju z lepo mislijo spominjate.



minilo je enajst let, odkar nas je zapustila naša mama, tašča in babica

Marija Hameršak

Vsi vajini

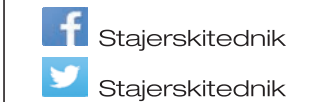
RAZNO

PRODAM 4 metalna platišča s 5 luknjami, št. 51/21 x 15H2, cena za kos 5,00 €, in 2 pletenki, 10-litrsko za 5,00 € in 20-l za 10,00 €. Tel. 02 764 22 61.

Prodajamo jabolčnik, jabolčni kis, sli-vovko in sadike orehov. 070 773 739 Zora, Jernej Nežmah s.p., Pod gonjami 72, Prevalje

Štajerski TEDNIK

www.tednik.si



Je čas, ki da,
in je čas, ki vzame.
Pravijo, je čas, ki celi rane,
in čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

SPOMIN

11. septembra bo minilo 6 let, odkar nas je zapustil naš dragi

Milan Zajšek

IZ TRŽCA 37A

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu.

Tvoji najdražji



Umrlí so

Marija Žnidarič, roj. Kolednik, Stojinci 102, roj. 1932 - umrla 29. avgusta 2019; Dragica Plajšek, roj. Lovrec, Ptuj, Arnuševa ul. 3, roj. 1931 - umrla 29. avgusta 2019; Jožef Berger, Ptuj, Gajzerjeva ul. 2, roj. 1930 - umrla 27. avgusta 2019; Janez Ožinger, Gajevci 29, roj. 1933 - umrla 31. avgusta 2019; Vlasta Mršek, roj. Mršek, Ptuj, Ulica Jožefe Lackove 34, roj. 1958 - umrla 28. avgusta 2019; Terezija Žunkovič, Župecja vas 55, roj. 1930 - umrla 2. september 2019; Franc Žerak, Žetale 64a, roj. 1942 - umrla 3. septembra 2019; Mara Mauč, roj. Pastuovič, Majšperk 75, roj. 1951 - umrla 27. avgusta 2019.

BEREJO GA TUDI TISTI, KI NE VOZIJO.

že v prodaji

Za naročilo revije pokličite na brezplačno telefonsko številko **080 4321**.
www.media24.si

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

REŠENA IZ KREMLJEV SEKTE

DOSJE - Temne plati verskih sekt, ki prihajajo iz ZDA
INTERVJU - Jeretič: Janša skuša z napadi prevzeti del volivcev NSI
OMREŽJE MOČI - Najvplivnejši udbovci v slovenskem gospodarstvu
ŠPORT - Vid Peršak, enduro kolesar: Nočem biti prvi na vasi

MALE OGLASE, OSMRDNICE, OBVESTILA in RAZPISE LAHKO ODSLEJ NAROČITE

ZA TORKOVO IZDAJO DO PONEDELJKA ZJUTRAJ DO 9. URE,

ZA PETKOVO IZDAJO DO ČETRKA ZJUTRAJ DO 9. URE

na tel. številki (samo za male oglase) 02 749-34-10, faks 749-34-35 ali elektronski naslov justina.lah@radio-tednik.si, za večje objave predhodno pokličite.

SREDA JE DAN ZA ZVEZDE

Vsako sredo

KMETIJSKA ZADRUGA LENART z.o.o.

VSE ZA KMETIJSTVO in VRTIČKARJE GRADBENI MATERIAL

ODKUPI ŽIVINE, MLEKA IN PRIDELKOV

ZASTOPNIKI za semensko koruzo NS iz Novega Sada in podjetja Schaubman
Trudimo se za ljudi kot ste VI. Vaš zanesljiv partner v kmetijstvu.

Vabljeni v naše poslovalnice KZ Center Lenart, Prodajalna BENEDIKT, Prodajalna CANKOVA z bencinskim servisom, KZ OIL - Prodajalna CERKVENJAK, Prodajalna KUZMA z bencinskim servisom, KZ OIL - Prodajalna JUROVSKI DOL, Prodajalna ROGAŠOVCI, KZ OIL - Prodajalna SVETA ANA, Prodajalna ŠALOVCI

Odkup živine: 041/759-320 Odkup prašičev: 041/396-992 Odkup mleka in kmetijskih pridelkov: 031/343-274

02 729 36 50 www.kzlenart.si info@kzlenart.si

Kmetijska zadruga Lenart z.o.o., Industrijska ulica 24, 2230 Lenart v Slovenskih Goricah

Ormož • Vinogradniki še vedno niso prejeli vsega denarja za lansko letino

Puklavec Family Wines zamuja s plačilom zadnjega obroka

Ormoški vinogradniki, ki so v lanskem letu prodali grozdje ormoški kleti Puklavec Family Wines, še vedno niso prejeli vsega denarja za lansko letino. V podjetju so se za pojasnila v zvezi z zamikom plačila zavili v molk.

Čprav so se trgatve zgodnjih vinskih sort te dni že začele, ormoškimi vinogradnikom podjetje Puklavec Family Wines še vedno dolguje del denarja za lansko letino. Zadnji, tretji obrok poplačila grozdja bi po načrtih morali izplačati konec avgusta, a so jih dan pred tem obvestili, da bo prišlo do zamika. Kot pišejo v obvestilu, bodo plačilo izvedli najkasneje do konca septembra. Vinogradniki so seveda upravičeno jezni, saj jim to prav gotovo dodatno otežuje njihovo dejavnost, kajti stroški v vinogradništvu so vse višji, pred njimi pa je trgavec, ki je pravzaprav največji strošek v letu. Kljub težki situaciji pa nobeden izmed vinogradnikov za nas časopis ni želel podati izjave, saj se zaradi strahu nočejo izpostavljati.



Direktor družbe Puklavec Family Wines Mitja Herga o razlogih za zamik plačila molči.

Foto: MH

Vinakoper lansko grozdje vinogradnikom poplačala že lani

Preverili smo, kako imajo poplačilo odkupa grozdja urejeno v največji kleti v slovenski Istri, v Vinakoper. Marija Kerkez iz Vinakoper nam je sporočila, da so lansko grozdje vsem vinogradnikom v celoti poplačali že do konca lanskega leta. Poplačilo letošnjega letnika, ki ga nameravajo odkupiti, pa načrtujejo še prej, do konca novembra. »Lani smo grozdje odkupili od 58 dobaviteljev, ki so skupaj pripeljali nekaj čez 640 ton. Obeta se nam kar nekaj novih vinogradnikov, ki bodo letos grozdje prodali v našo klet. Količina grozdja bo letos nekoliko nižja. Pri nas smo za lansko grozdje vsem plačali do 31. decembra 2018. Za letošnje grozdje bomo vsem v celoti poravnali plačila do 30. novembra 2019,« je povedala Kerkezova.



Foto: Arhiv Vinakoper

V podjetju so se zavili v molk

Zakaj je prišlo do zamika plačila, smo povprašali direktorja kleti Puklavec Family Wines Mitja Herga. A se je zavil v molk. Po številnih klicih so nam iz podjetja odgovorili le, da tega ne bodo komentirali.

Valenko: "V primeru nujnosti plačila bomo vinogradnikom šli naproti"

In kaj o tem pravijo na ptujski kmetijski zadrugi, preko katere zadnja leta poteka odkup grozdja kakih 170 vinogradnikov za omenjenega ormoškega vinarja? »Grozdje bo plačano v tem mesecu, najkasneje do 30. septembra. Če kateri vinogradnik nujno potrebuje plačilo, se lahko z nami pogovori in ga tudi dobi. Zadruga bo tako v primeru nujnosti plačila vinogradnikom šla naproti, o čemer smo jih obvestili v dopisu,« pa nastalo situacijo umirja direktor KZ Ptuj Branko Valenko, ki sicer dogajanja okrog zamika plačila ni želel komentirati.

Monika Horvat

Slovenija • NIJZ sviri pred tveganji uporabe elektronskih cigaret

Elektronske cigarete niso nič manj nevarne kot klasične

Elektronske cigarete (pogovorno vejp) čedalje bolj pridobivajo na priljubljenosti. V nekaterih državah imajo že zelo visok delež uporabnikov, v nam bližnji Italiji ter v Franciji se ob sprehodu po ulici včasih zazdi, da je kadilcev elektronskih cigaret vsaj toliko kot klasičnih kadilcev. Mnenja o škodljivosti elektronskih cigaret pa so deljena.

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) uporabo elektronskih cigaret odsvetuje. Opozorilo so izdali tudi na podlagi 193 primerov resnih pljučnih obolenj med večinoma mladimi uporabniki elektronskih cigaret v ZDA, med katerimi je bil tudi en smrtni primer.

»Ob uporabi elektronskih cigaret je uporabnik izpostavljen številnim zdravju škodljivim snovem, rakotvornim, dražilnim in strupenim snovem, kot so nikotin, vlažilci oziroma topila, arome, aldehidi, hlapne organske spojine, policiklični aromatični ogljikovodiki, za tobak specifični nitrozamini, majhni delci, kovine in silikatni delci,« opozarjajo na NIJZ. Dodajajo, da je obseg izpostavljenosti škodljivim snovem zelo raznolik in odvisen od značilnosti izdelka in tekočine ter načina uporabe elektronskih cigaret, škodljiva pa je tudi pasivna izpostavljenost aerosolu elektronskih cigaret.



Foto:

Na NIJZ izpostavljajo, da elektronske cigarete niso dokazano učinkovit način pomoči pri opuščanju kajenja in priporočajo, da kadilci, ki želijo opustiti kajenje, pri tem uporabljajo preizkušeno in dokazano varne ter učinkovite izdelke, ki so na voljo v lekarnah ali jih predpiše zdravnik na recept.

Uporabo elektronskih cigaret pa odsvetujejo še posebej otrokom, mladostnikom, nosečnicam, ženskam, ki načrtujejo nosečnost, bolnikom s kroničnimi obolenji, predvsem dihal, in nekadilcem. **sm**

Ameriški bolniki poročajo o postopnem pojavu kašlja, težavah pri dihanju in utrujenosti, ki so se poslabšali v času nekaj dni ali tednov. Poročajo tudi o zvišani telesni temperaturi, bolečinah v prsih, izgubi telesne teže, slabosti in driski. Slikanja pljuč prikazujejo zgoščitve v obeh pljučnih krilih, strokovnjaki pa so potrdili, da ne gre za nalezljivo bolezen. Trenutno ni identificiran posamezni izdelek ali snov oz. vzrok obolenj, vendar pa oboleli poročajo o uporabi elektronskih cigaret v tednih in mesecih pred sprejemom v bolnišnico.

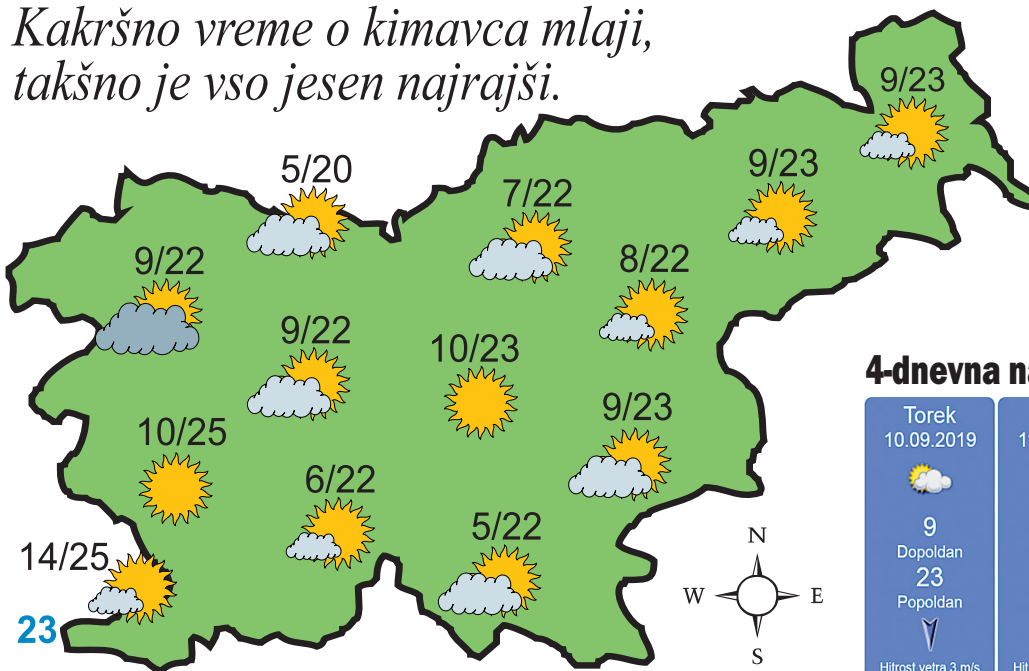
Na NIJZ zato zdravstvenim delavcem svetujejo, naj pri obravnavi bolnikov z respiratornimi oziroma pljučnimi obolenji neznanega vzroka preverijo tudi uporabo elektronskih cigaret oziroma drugih dovoljenih in prepovedanih drog.

Rojstva: Špela Huzjan Vidovič, Svrznjakova ulica 2b, Ptuj – deček Jaka; Lidija Muršek, Jurcovi 5, Videm pri Ptuj – deček Jakob; Katja Medved, Dragonja vas 39, Cirkovce – deklica Stefani; Laura Matjašič, Borovci 19a, Markovci – deklica Taja; Christina Indire Hapsari Fras, Trnovska vas 43b, Trnovska vas – deklica Saline Hapsari; Sara Krajnc, Svetinci 12, Destrnik – deček Oskar; Tjaša Ivančič, Spodnje Jablane 19, Cirkovce – deček Mai; Nives Lorber, Stoperce 67a, Stoperce – deček Timi; Štefka Šoba, Ptujška Gora 1a, Ptujška Gora – deklica Zara; Darja Šmigoc, Videm pri Ptuj 9a, Videm pri Ptuj – deklica Rijja; Natalija Kodrič, Sedlašek 116a, Podlehnik – deklica Liza; Sara Belec, Destrnik 3, Destrnik – deklica Lucija; Maja Lesjak, Moškanjci 20, Gorišnica – deklica Taja; Vanja Širec, Makole 23, Makole – deček Aljaž; Urška Ivančič, Barislovci 10a, Lovrenc na Dravskem polju – deklica Zara; Nina Uranjek – deklica Anabela; Anja Trafela – deklica Sanja; Marjetka Zupanič Černivec – deček Jaka.

Poroke – Ptuj: Sandi Kokot, Korenjak 16, in Mateja Podgoršek, Lancova vas 38; Sandi Arnuš, Dornava 56c, in Anja Dolenc, Pleterje 10; Marko Filipič in Sonja Winkler, Sakušak 77; Danijel Zebec in Mina Stefanova Petkova, Belski Vrh 102; Tomaž Golob in Simona Lovrec, Slov. Bistrica, Vrhloga 45a.

Poroči – Ormož: Jernej Bombek in Maja Meško, Podgorci 27a; Igor Kaučič in Ana Janžekovič, Vinarska ulica 3, Ormož.

Kakršno vreme o kimavca mlaji, takšno je vso jesen najrajši.



Danes bo sončno. Zjutraj in deloma dopoldne bo po nižinah v notranjosti Slovenije megla. Zvečer bo na Primorskem zapihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, ob morju okoli 14, najvišje dneve od 19 do 23, na Primorskem do 25 °C.

V sredo bo v notranjosti nastala nizka oblačnost, ki se bo popoldne trgala. Bolj jasno bo na zahodu.

4-dnevna napoved za Podravje

Torek 10.09.2019	Sreda 11.09.2019	Četrtek 12.09.2019	Petek 13.09.2019
9 Dopoldan	10 Dopoldan	10 Dopoldan	11 Dopoldan
23 Popoldan	24 Popoldan	25 Popoldan	26 Popoldan
Hlilost vetra 3 m/s	Hlilost vetra 3 m/s	Hlilost vetra 3 m/s	Hlilost vetra 3 m/s

Vir: ARSO